National Library
Bibliothèque Nationale
NOV 18 1980
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/c/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave.. Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **Kriss Sidars.** Phone (416) 465-6902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; **V. V. Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racina, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3622 Markridge, La Cressento, Ca. 91214.

NR. 38 SESTDIENA, 1980. GADA 27 SEPTEMBRIS, 30. GADS SATURDAY, SEPTEMBER 27, 1980

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 75 centu

Daugavas Vanagu grāmatnīcas nodaļas salona atklāšana Latviešu Centrā
4 Union Drive, 4. oktobrī pl. 11.30. *Piedāvā latviskas rotas, keramiku, grāmatas u. c.*

Visus laipni ielūdz uz atklēšanu
DV KANADĀ valde

Kaŗa briesmas Vidējos austrumos

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pilnīgi negaidot starptautiskā forumā briest nopietna krize ar vēl neaptveramām sekām. Teiktais zīmējas uz saspīlētām Irakas un Irānas attieksmēm, kas dažu nedēļu laikā no robežsadursmēm jau nonākušas līdz atklātam militāram konfliktam. Kaujas laukā jau parādījušās lidmašīnas, tanki, artilerija un flotes vienības. Strīds sākās par dažām stratēģiskām saliņām Shatt al Arab upes grīvā, kuŗu piederību Teherānai Damaska apstrīd. Šīs saliņas un tuvējā territorija faktiski kontrolē pieeju Persijas līcim — uz rietumiem eksportējamās naftas artēriju.

Jāpatur prātā, ka Iraka ir arabu valsts, bet irānieši ir persieši. Pretišķības abu valstu territorijās dzīvojošo reliģisko fanātiķu starpā nav nekas jauns. Tāpat jau 400 gadu abas puses nesekmīgi strīdas par šķietami netaisnām robežām.

Ļoti svarīgs faktors ir tas, ka Irakas bruņotos spēkus ar ieročiem līdz šim ir apgādājusi Pad. savienība. Pēdējā laika prezidents Huseins gan mēģinājis atraisīties no bīstamās draudzības ar Kremli. Irāna šacha valdīšanas laikā saņēma amerikāņu ieročus, bet pēdējā gada laikā, trūkstot rezerves daļām, tie zaudējuši savu nozīmi. Un tā militārā ziņā Irāna ir gauži vāja.

Lai stāvokli saglābtu, pats prezidents Bani Sadrs ir uzņēmies augstākā virspavēlnieku pienākumus. Tanī pašā laikā vecīgais slimais despots Komeinī, kas acu galā nevar ierauzīt Irakas prezidentu Sadamu Huseinu, dusmās nosaucis pēdējo par amerikāņu rokaspuisi. Tā nu iznāk, ka Huseins ar Kremļa piegādātiem ieročiem tagad, it kā amerikāņu uzkūdīts, uzbrūk cildena Islāma aizstāvja Komeinī sarūsējušu amerikāņu ieročiem apbruņotai nabaga Irānai. Protams, tā ir lielākā aplamība.

Jau konflikta pirmajās dienās Irānas gaisa spēki uzlidojumos Tabrizai, Dezfulai, Širazai mēģināja iznīcināt Irānas militāro spēku bazes.

Stāvoklis saasinājās tad, kad Irāna bombardēja Damasku, bet Iraka uzbruka Irānas naftas aukiem un eļļas rafinērijām.

Irānas armija ir dezorganizēta, jo neskaitāmi augstākie virsnieki apšauti vai iemesti cietumā. Opozicija klusībā ir izveidojusies par vērā ņemamu faktoru. Tas sevišķi zīmējas uz komūnistu pagrīdi.

Jaunas revolūcijas gadījumā vai Komeinī mirstot, Teherānā var parādīties sarkanie karogi. Kārtera padomdevējs valsts drošības jautājumos Brežinskis ir vairākkārt deklarējis, ka Irānas nonākšana Pad. savienības orbitā izšķirīgi apdraudētu ne vien ASV, bet arī visas brīvās pasaules drošību un eksistenci.

Jācer, ka Damaskas un Teherānas konfrontācija nenonāks līdz pakāpei, kad spēlē iejaukšies arī lielvaras.

Pēc dažu militāro lietpratēju domām, konflikts var ilgt tikai dažas nedēļas, jo kā Iraka, tā Irāna šajā periodā būšot visu pulveri izšāvuši. Ja lielvaras iejauktos, tad tas nozīmētu globāla kaŗa iedegšanos.

Protams, ka Kremlis nav vēl atmetis „sociālisma iekārtas" respektīvi komūnistu diktatūras uzspiešanas plānus pārējai pasaulei. Brežņevs un viņa vecīgais galms tomēr raugotes īstenība acīs, ir spiests atzīt, ka Pad. savienīb ir uzskrējusi uz daudzām zemūdens klintīm, kas draud izjaukt sapņus par konsolidētu pasaules komūnistu impēriju.

Vairākus gadus Kremļa ekspansijas panākumi Austrumeiropā, Āzijā, Afrikā un arī Latīņamerikā bija nenoliedzami. Politbirojs Maskavā tagad atzīst, ka ekspansijas plānošanā tie pārrēķinājušies — vienā lailu un par ātru. Kremļa ietekmes sfairas izvēršana pasaules kā mēģinājuši aizsniegt par tāvalstu vairākums ir laikus apzīt draudošās briesmas. Pasaule no Kremļa norobežojusies.

Pašu padomju pilsoņu neapmierinātība par nepieciešamo preču trūkumu aug augumā. Ignorējot pilsoņu labklājības celšanu, politbirojs turpina dru-

(Turpinājums 20. lp.)

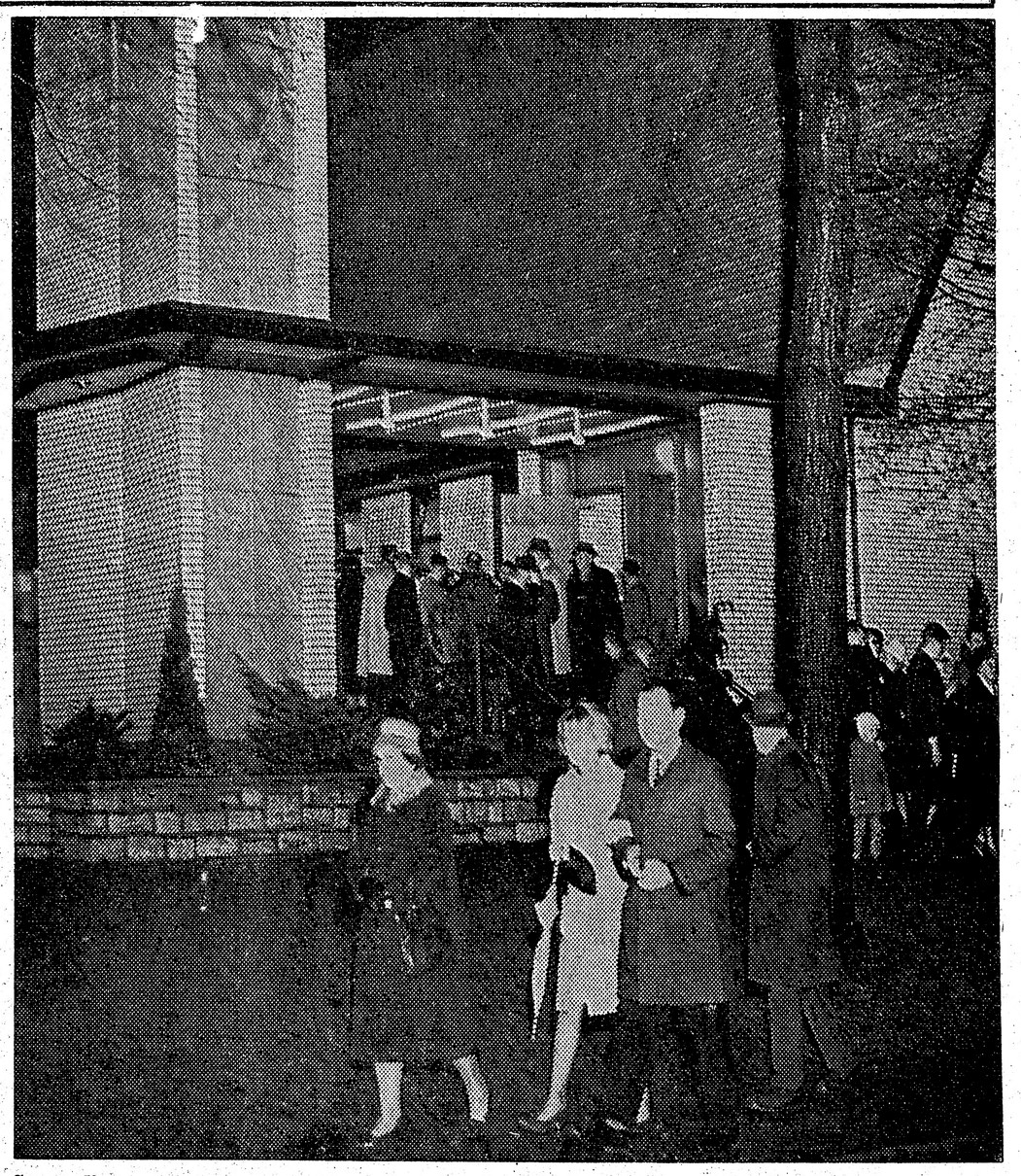

Savos dievnamos mēs smeļamies garīgo spēku un ticību. t LA archīvs

18. novembris Toronto

Latvijas dibināšanas atceres sarīkojums Toronto notiks 16. novembrī, universitātes aulā. Valsts svētku runu teiks ALA valdes priekšsēdis J. Riekstiņš no ASV, bet koncerta daļā šogad piedalīsies jaunās paaudzes mākslinieki pianists Andris Dindzāns un arpas soliste Margareta Upeniece. Svētbrīdi vadīs māc. A. Briedis.

18. novembŗa rīcības komiteja Intas Purvas vadībā pārrunāja arī iespējas uzlabot telpu dekorēšanu, kas tomēr atkarīga no universitātes noteikumiem. Iecerēts liela formāta Brīvības pieminekļa atveids, ko aicinās izgatavot gleznas veidā kādam no latviešu māksliniekiem.

Rīcības komiteja aicinās latviešu draudzes noturēt svinīgus dievkalpojumus iespēju robežās tieši 18. novembrī.

R.N.

Paziņojums sabiedrībai

Ar šo paziņojam, ka mēs, apakšā parakstījušies LNJAK valdes locekļi, esam spiesti izstāties no valdes sekojošo iemeslu dēļ:

1. Valdes priekšsēde I. Mukāne rīkojas bez valdes vairākuma piekrišanas un ignorē iepriekš pieņemtos lēmumus;

2. LNJAK darbību diktē valdes priekšsēde ar saviem domu biedriem, kā K. Mieriņu, P. Kusmani, padomnieci Baibu Rubesu, u.c., kuŗi nerēķinās ar LNJAK vairākuma viedokli;

3. I. Mukānes vadītā valdes grupa vairāk nodarbojas ar vienpusīgu, mums nepieņemamu politiku, atstājot novārtā jaunatnes svarīgāko darbu un latviešu tautas nacionālās intereses.

4. I. Mukāne, darbojoties jaunizdotā žurnāla „Pedējais Laiks" redakcijā bez valdes ziņas un lēmuma apsolījusi 1. numura financēšanu. Šis žurnāls pauž mums nepieņemamas idejas.

Šādos apstākļos savas nacionālās pārliecības dēļ esam spiesti no LNJAK valdes izstāties.

Ivars Melnbārdis
Sandra Bādere
Dace Pārups
Jānis Tikiņš
Kārlis Jansons

★ LNJAK valde mūs informē, ka LNJAK 27. septembrī balli Latviešu centrā Toronto nerīko.

MĀC. JĀNIS ŠMITS no Vankuveras noturēs Garīgas celsmes sanāksmes Toronto Walmer Rd. dievnamā (188 Lowther Ave.) piektdien, 17. oktobrī, pl. 19.30, sestdien, 18. oktobrī, pl. 19.30 un svētdien, 19. oktobrī, pl. 16.00. *Visi mīļi ielūgti*

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1980. G. 27. SEPTEMBRIS, 38. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y.10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalniete, 1805 Taylor Ave.. Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugaļs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības izmāt. Nelietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai inicāliem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskas uzskati un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18 dol., 3 mēnešiem — 9 del. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Šarkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

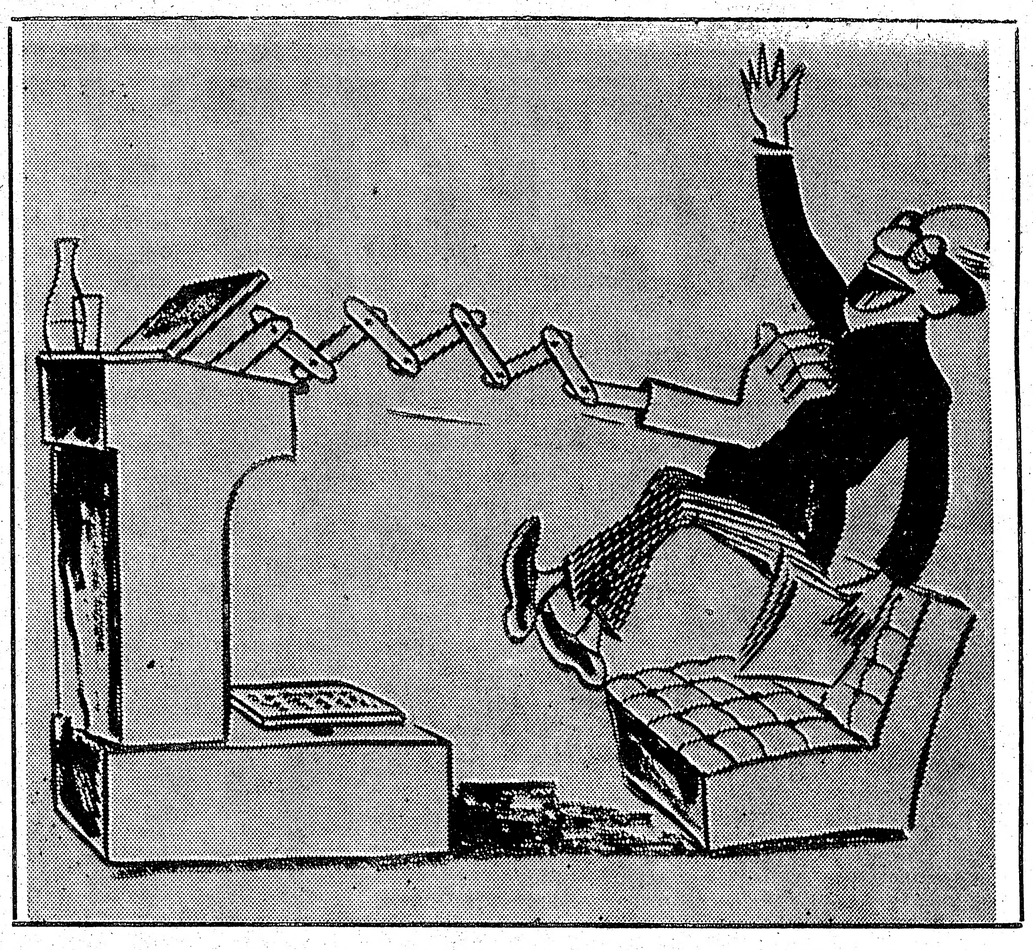

Kā novērst garas runas sanāksmēs... Vecmeistara Ed. Keiša zīmējums.

Maskavas agresīvie mērķi

Starp brīvību un totālo valsts varu nav iespējams nekāds godīgs kompromiss, tādēļ veltas ir visas pūles panākt kādas kardinālas pārmaiņas PSRS un demokratisko valstu attieksmēs. Kamēr Pad. savienība nav atmetusi domu par vispasaules revolūciju vai — labāk sakot — Vispasaules Padomju Sociālistisko Republiku Savienību un nav atsacījusies no komūnistu partijas neierobežotas varas, tā nemaz nevar atmest līdzšinējo terrora politiku: uzbrukumu kaimiņiem visur, kur vien ir izredzes uz drošu uzvaru, politisku izspiešanu ar uzbrukuma draudiem, komūnistisku apsvērsumu sagatavošanu un atbalstīšanu. Rodas jautājums, kā varēja 20. gadsimtā izveidoties tāda barbariska valsts vara?

Pilsoņu karš un ārzemju intervencija Krievijas revolūcijas pirmajos gados (1918. — 1920.), kā arī apstāklis, ka tautas vairākums (74.4% Satv. Sap. vēlēš. 1917. g.) bija pret komūnistiem, spieda pēdējos savas varas paturēšanai ķerties pie visnežēlīgākā terrora. Ja revolūcijas sākumā terrors bija nepieciešams, lai sagrābtu varu, tad sociālisma celšanas laikā vara un terrors bija vajadzīgi jaunas sistēmas izveidošanai. Šodien tie vajadzīgi sistēmas saglabāšanai un nākotnē — vispasaules revolūcijas reālizēšanai. Tātad vara, vara un atkal vara. Ja komūnisti kādreiz piekāpjas, tad vienīgi, ja viņiem kas nepieciešami vajadzīgs no ārzemēm. Arī tad piekāpšanās ir tikai pagaidām — sekojot V. Ļeņina mācībai: soli atpakaļ, divus uz priekšu. Pats svarīgākais viņiem bija jaunās iekārtas nostiprināšana un tās uzspiešana arvien plašākām territorijām. Šinī ziņā viņi ir daudz ekspansīvāki nekā bijušie Krievijas cari. Komūnistu politiskais konsolidācijas plāns vēl līdz šai dienai nav beidzies. Tautas labklājība, tiesības, brīvība, cilvēku dzīvība, viss tiek upurēts jauno patvaldnieku labā.

Vērojot komūnistiskās lielvalsts varas pieaugumu — sevišķi pēdējos gados — naivi būtu iedomāties, ka Maskavas komūnisti varētu labprātīgi novirzīties no līdzšinējās ekspansijas un evolūcionārā ceļā pārvērsties par pieticīgiem demokratiem, kuŗus līdz šim viņi tā nicinājuši. Komūnisti zina, ka viņi atrodas konfliktā ar visām šķirām un ideoloģijām, tādēļ arī attiecīgi rīkojas. Agresīvie mērķi maskēti ar komūnistisko vispasaules revolūcijas ideju. Lai panāktu totālo varu nākotnē un nodrošinātu pašreizējos ieguvumus, Maskava savu propagandu ārzemēs vajadzības gadījumā pastiprina ar atklātu vai maskētu militāru iejaukšanos. (Brežņeva doktrīna, Ungārijas, Čechoslovakijas un Afganistānas apspiešana.)

Eiropas sadarbība viņiem jāizjauc vai vismaz jāvājina, atšķelnot Rietumvāciju no tās sabiedrotiem un ievelkot to PSRS interešu sfairā. Jāiegūst stratēģiski svarīgas pozicijas Vidusjūras rajonā, arabu zemēs un Indijas okeanā. Jāizveido iegūtā baze Kubā par stingru atbalsta punktu Dienvidamerikas revolūcionizēšanai un pēdējai izšķirīgai cīņai ar ASV kādreiz nākotnē.

Lai kāda būtu nākošās Krievijas valdības forma, vienai prasībai jābūt negrozāmai: jaunai valdībai, pretēji tagadējai, savās attieksmēs ar citām valstīm un tautām jāatzīst sadarbības un godprātības princips; tā nedrīkst nostāties uz ideoloģiska viedokļa, ka viņas intereses sasniedzamas, vienīgi iznīcinot visas citas valdības un saimniecības sistēmas pārējā pasaulē. Jaunai valdībai būs jāpārvar sava slimīgā mesiānisma ideja par krieviem kā par izredzēto tautu, kar ar komūnisma palīdzību valdīs pār visu pasauli.

F.L.

Lasītāju Vēstules

NEIZMANTOTA IZDEVĪBA

14. septembrī, piedaloties pieminekļa atklāšanā Toronto Pād. savienības drošības policijas nežēlīgi noslepkavotajiem poļu armijas virsniekiem Katiņas mežā bija redzama poļu tautas lielā vienprātība, protestējot pret savas tautas labāko dēlu noslepkavošanu pirms 40 gadiem.

Pēc laikraksta ziņām protesta gājienā piedalījās vismaz ap 17.000 cilvēku. Tikpat daudz bija novietojušies ielas malās, vērojot gājienu.

Ir apbrīnojama poļu tautas lielā uzņēmība un drosme pieminekļa atklāšanas grunā uzsvērt, ka mūsu federālā valdība un daudzas citas negrib neko darīt apspiesto tautu labā, lai nesakaitinātu Kremļa varenos. Šo cilvēku masu protestu valdība var neuzklausīt, bet nevar to nedzirdēt.

Vainagu noliekot pie pieminekļa, sanāksmes dalībniekiem skaļrunī paziņoja, ka poļu tauta nav viena savās lielajās sērās, bet viņiem jūt līdz, starp citām etniskām grupām, arī latvieši. Tā bija vienreizēja izdevība atgādināt pasaulei, ka arī mūsu virsniekus komūnistu vara nežēlīgi noslepkavoja (sasietām rokām un šāvienu pakausī) Litenē un citur. Bija ļoti sāpīgi, ka mūsu bijušie virsnieki kā vienība nebija redzama protesta sanāksmē. Neesmu vēl cerības zaudējis un ņeticu, ka visiem mūsu bijušajiem virsniekiem lielā tautas traģēdija būtu vienaldzīga.

Alberts Šterns Toronto

PALDES VANAGIEM

Paldies DV Toronto nod. vicepriekšsēdim A. Šternam un K. Benconam un pārējiem DV organizācijas darbiniekiem un darbiniecēm, kas noorganizēja piedalīšanos š.g. 14. septembrī Toronto pieminekļa atklāšanā Katinā nogalinātajiem poļu virsniekiem, noliekot vainagu latviešu vārdā.

Daugavas vanagi un vanadzes! Ar savu piedalīšanos un saviem goddevības ziedlem jūs šo pieminekli simboliski esat pārvērtuši piemiņas zīmē arī aizvestajiem Latvijas armijas virsniekiem, kuŗu sāpju ceļš sākās 1941. g. no Litenes nometnes, bet nezinām, kur tas beidzās.

Jānis Tūte
Bij. Latvijas armijas virsnieks.

MALDINOŠS PADOMS

13. septembŗa numurā spirītiste Anna nāk klajā ar ļoti maldinošu padomu dzīves grūtībās nonākušiem tautiešiem. Zīlēšana tiek rādīta kā patente — līdzeklis visām problēmām. Ak maldi, maldi! Ir bijusi izdevība vērot ļaudis, kuŗi ik rītu kā pirmo „praviešojumu" izlasa savu horoskopu. Un tomēr — viss viņu ieguvums ir bijis pilnas kabatas dažādu zāļu un pēdīgi nervu nodaļa. Rakstā daudzo „Vai jūs?" vidū, tomēr pietrūkst paša galvenā, proti; — vai jūs ilgojaties pēc Dieva tuvuma? Jāsaka, ka no katra veida zīlēšanas ir jābēg, jo tā ir sadarbošanās ar launajiem gariem, kas nav ieinteresēti palīdzēt cilvēkam. Viena palīdzība tomēr pastāv — iegādājieties Jauno Derību. Lasait! Ejiet ik svētdienu baznīcā. Apmeklējiet Celsmes un lūgšanas sapulces. Apmeklējiet slimos un vecos ļaudis. Esiet gatavi paši otram ko iedot no sava gara bagātības, ne tikai saņemt vien. To darot, jūs iegūsit prieku, spēku un uzvaru pār visām savām dzīves grūtībām. Pārbaudiet! Neskaidrās lietās griezieties pie sava mācītāja vai zvaniet — 889-2328, bet nemeklējiet palīdzību bezpalīdzībā. Akls aklam nespēj īsto ceļu parādīt.

Matilde Brukšteina Toronto

VIENPUSĪGA KRITIKA

Atsaucoties uz J. Kalnieša kritiku, Gaŗezera skolas sarīkojumu nobeigums" laikrakstā Latvija Amerikā 23. augusta numurā, vēlos iebilst, ka, ir netaisni izcelt tos diriģentus vai skolotājus, kas Gaŗezera vidusskolā nav varējuši vai arī nav gribējuši mācīt, un nolikt tos, kas mācījuši pēc savām spējām un labākās sirdsapziņas. Šaubos, ka vidusskolas direktors ir informējis J. Kalnieti par to, ka jau laikus pieliktas visas iespējamās pūles skolotāju sameklēšanā.

Jau divus gadus Gaŗezera vasaras vidusskolas bērni nekādus skaistus un vērtīgus dziesmu priekšnesumus brīvdabas baznīcā svētdienās nav devuši. Vai par šo „neveiksmi" J. Kalnietis nevarētu kaut ko uzrakstīt?

Ģimnazijai ir citi mērķi un uzdevumi, ne tikai koncertu laba izdošanās. Ja Kalnieša kungs kaut vienu reizi vasarā būtu atnācis uz skolas territoriju, tad viņa uzskati, droši vien, būtu savādāki. Tie katrā ziņā mainītos, redzot skolēnus, no vasaras tveices bēgot, koku paēnā cītīgi gatavojoties gala pārbaudījumiem vai kādam klases darbam, jo spožas atzīmes un labas zinības ir katra vidusskolēna gods. Koku paēnā varēja redzēt arī skolotājus, kas savus brīvos laikus ziedoja tiem skolēniem, kam kāda vārda locījums vai galotne vēl nebija skaidra. Labāku pārskatu par to, ko māca, kas māca un kā, var arī iegūt, ja kādreiz piedalās skolotāju sēdēs. J. Kalnietis tajās nekad nav redzēts.

M. Lejiņa Toronto

Jānis Klīdzējs

Kazimirs no Latvijas

(1. turpinājums)

Varbūt būs tā, kā es gribēju šo apklusināt. Viņa sāka bļaut nevietā. Nu — tā Klodija."

„Man arvien vēl nav skaidrs — kāpēc tu īsti skolotājai siti!"

Robijs nosēcās ar gaŗu elpas izpūtienu un klusēja labu brīdi.

„Nnn — jā... Viņa bāž savu balto degunu visur, kur nevajag. Biju meteņu istabā un šī... Klodija — sāka bļaut, goda vārds."

Keizijs sagrozījās savā krēslā tā, ka tas nočīkstēja. Goda vārds, goda vārds. Visur goda vārds bez kāda goda. Šis Robijs ar būs to pamanījis. Oh, mīļie, labie — Heil Hitler!

Tad viņš kā liela tāluma dzirdēja sava tēva balsi atkal:

„Tu saki, ka skolotāja sāka bļaut? Tā tu saki? Tikai tāpēc, ka tu biji meiteņu istabā?"

„Nnn — jā... Tad nu liela būšana. Nnn — jā... Nekādas būšanas. Pecēlu tās... kā viņu sauc? Tās Suzes kleitu uz augšu. Tikai tā paskatīties mazliet, goda vārds. Te nu uzreiz visi sāk skrīet tā, ir kā es būtu skolu aizdedzinājis, vai? Tā Klodija un tie citi no manis vēl dabūs, goda vārds. Man ir civīlās tiesības .To es zinu."

Varēja dzirdēt direktora nopūšanos.

„Robij, tu atkal esi sācis domāt un runāt tāpat kā tu darīji pirms trim mēnešiem, kad tu šeit, mūsu skolā, ieradies. Tu esi atpakaļ pie sišanas un draudēšanas. Ar to tu gribi parādīt un pierādīt, ka tu esi liels, stiprs un tā tālāk. Vai tu gribi, lai es tevi sūtu atpakaļ uz Jauniešu namu? Liekas, ka tev tur patīk labāk nekā pie mums. Ar savu atsperīgo dūri, ar dusmām, ar muti, ar visu sevi tu prasies tā kā lūgdamies atpakaļ uz turieni."

Iepriekšējais niknais alts pārvērtās un pacēlās tādā kā vaidošā sopranā:

„Jauniešu namu?.. Nē, nē... Lūdzu, direktora kungs, lūdzu — to gan nē. Tur ir baigie tēviņi... tie uzraugi... Tādi pāri sešu pēdu augumā, divi simti piecdesmit mārciņu smagi vērši, ar ragiem, goda vārds... Pasaki tikai tādam, ka tu viņu gribi tikai tā pa jokam pasūtīt, lai iet, zini, uz kurieni. Šiem dūres tādas kā automatiskās. Pašas no sevis velk tev uzreiz... reizēm tā, ka tavas kājas apgriežas tur, kur tava galva bijusi pirms tam, goda vārds... Tad šie saka, Robij, zēn, varbūt tu gribi atkārtot to pašu, ko tu jau teici. Tā tie bezkaunīgie tev saka, goda vārds..."

„Vai tu atkārtoji?" vaicāja direktora Rajena Danahū balss, un likās, ka tanī būtu dzirdama tāda kā smiekla pieskaņa pirmo reizi šodien.

„Vai es atkārtoju tu saki? Vai tev prāts, direktor? Es neesmu, es neesmu tāds muļķis kā varbūt tev un citiem šeit var likties. Varbūt esmu tikai brīžiem mazliet traks. Manŗ tāpat kā visiem, gribas darīt pašam savu lietu. Ar tiem tēviņiem Jauniešu namā nevar vis parunāties tā kā ar tevi šeit. Nekad. Tie uzreiz sāk bojāt manu labo gara stāvokli, veselību un labo izskatu. Par katru spožāku vārdiņu tie velk tā, ka tu vari redzēt varavīksnu bez lietus..."

„Robij, ka sit tev, tas nepatīk. Bet kad tu sit skolotājai, tas tev tīri patīkams notikums. Vismaz tāds, par ko tu nejūti ne mazāko nožēlu. Vai ir tā? Ko lai ar tevi iesākam?"

Soprāns atkal pacēlās par oktāvu augstāk:

„Visu ko, tikai atpakaļ uz Jauniešu namu nē. Tur tie smagie zina gan, ka tādus bērnus ar pastiprinātām jūtām, tādus kā es, nedrīkst vis sist. Noteikumi ir pielīmēti pie sienām — par mūsu tiesībām. Parādu šiem ar savu pirkstu to vietu, kur ir par manām tiesībām. Šis tik atsmej un vaicā: Kā ir ar manām tiesībām? Nejēga tāds. Kāpēc tādam lielam vajadzīgas tiesības? Tāds savas tiesības var iegūt pats ar savu lielo dūri. Rakstītās tiesības vajadzīgas tikai tādiem bērniem kā man? Vai tu, direktora kungs, to saproti?"

„Rauga saprast. Robij. Cenšos saprast."

„Lūdzu, lūdzu — atpakaļ uz to Jauniešu namu negribu. Tur ne tie padomnieki, ne arī turienes direktors netic tam, ko es saku. Vairāk šie tic tiem smagajiem. Nē, uz turieni es negribu. Tur žņaudz cilvēka brīvību... Tur es dzīvodams nomiršu.."

Šoreiz ilgāks klusums. Keizijs sakoda zobus. Man arī gribētos šodien būt tādam, pāri par sešām pēdām, 250 mārciņu vērsim. Un — zvelt visai pasaulei, lai tā apsviežas ar kājām uz augšu.

„Labi," atskanēja direktora nogurušā balss. „Vai tu vari apsolīt man un arī turēt vārdu trīs lietās, ko jāizdara tev pašam, bez kādu citu palīdzības. Pirmais — atvainoties skolotājai Klodijai un tai meitenei Suzei. Vai tu to vari izdarīt?"

„Nnn — jā... Jāvar."

„Nākamais, tas otrais: pēc tam, kad tu esi atvainojies, ej pats pie skolotāja Zelpa un piesakies ,ka es tevi sūtīju uz divdesmit četrām stundām izolācijā. Pārdomāšanai. Visa tā, ko mēs šeit abi runājām pārdomāšanai."

„Izolācijā?" sopraniņš uzdziedāja vēl augstāk." Izolācijā? Tas gan nav vis godīgi. Kad biji apsolījis, ka uz Jauniešu namu mani nesūtīsi, tādus sūdus no tevis gan vairs negaidīju. Nnn — jā... Kad jādara, tad jādara arī tas. Un kas tad tas — trešais?"

„Kad būsi no pārdomāšanas izolātora ārā, tev pašam jāiet un jāpiesakās pie Dr. Linda. Saki viņam, ka es tevi sūtīju."

Soprāns sāka tēlot tādu kā raudulību.

„Pie tā... psichologa? Kādas tik cūcības šodien man nav jādzird un jāpilda... Ar ko es tādu nelaimi būtu izpelnījies? Ar tās nieka Suzes kleitas maliņu, goda vārds.. Tas Linds ir smadzeņu un iekšu urbējs. Man no viņa nelabi paliek. Šis lien tevī ar tādu kā ar zāģīti, kā ar stikla papiru. Tik pavelk. Un urķē. Man tad jau labāk patīk uzskriet uz tāda Jauniešu nama smagā dūres. Viens zibens — un tas ir padarīts un cauri. Tiekot Linda nagos, tu esi kā tādā stikla slazdā. Vai es saku vārdu, vai es pakustos, pagrozu acis, vai šim slepeni parādu mēli, šis tik sēd un vēro, tāds kā bībeles akmens. Vai es zinu, ko šis domā un grib manī atrast? Nekā nezinu."

„Cilvēku tevī meklē, Robij. Cilvēku! Gan jau jūs abi nonāksit pie runāšanas par to visu. Pieaugšanas ceļā par cilvēku tev ir bijis daudz tumšu, melnu, bargu dienu. Mēs, šī skola, gribam tevi dabūt gaismā. Gribam, lai tu varētu sākt saprast un pareizāk mīlēt pats sevi un arī citus. Tagad — ej."

Ļodzīdamies no vienas zilās tērptās kājas uz otru, Robijs iznāca pa durvīm un sirdīgi šņaukāja degunu.

Rajens Danahū apstājās durvīs un pamāja:

„Keizij..."

Keizijs piecēlās un, daudz lēnāk nekā sākumā bija steidzies, gāja tēvam pretī. Kājas zem viņa vilkās kā cementa stabi. Tās spontānās dusmas un asums, kas viņu rāva uz priekšu šeit ierodoties, bija pārvērties tādā kā sāpes straumītē, kas lēnām slīdēja caur viņu visu. Likās, ka domas un vārdi viņā būtu sadalījušies divās kaŗojošās pusēs un sauktu viens otram: Kliedz! Turi muti! Kliedz! Turi muti! Tas zilā bikse jau kliedza un spiedza ar simts jūdžu ātrumu. Keizijs pacēla acis pret tēvu: Arī tu pats izskaties tāds kā bokseŗu treniņa dauzītais maiss.

Aizveŗot durvis aiz viņiem, tēvs aplika roku ap Keiziju pleciem:

„Dēls, tev kaut kas liels ir gadījies. Piedod, ka liku tev gaidīt. Tam circenim arī bija gadjies. Bet tagad par tevi. Ilgi nebiju redzējis tevi tik satrauktu kā pirmīt. Acīs tev gūļ liela sāpe. Stāsti... Tev pašam kas gadījies? Varbūt māte..."

Roka ap pleciem bija tikpat draudzīga sargātāja un mierinātāja, kā to Keizijs ir pazinis kopš bērnu dienām. Vārda „dēls" skaņa ir tikpat silta, neviltota un patiesa kā vienmēr. Šinī brīdi Keizijam likās, ka nupat, nupat viņš piespiedīs pieri pie tēva pleca un viņš sāks šņukstēt, izliet ārā no sevis visu sāpi, dusmas, nezinu un nemieru. Tāpat kā to bija darījis puikas gados. Tad varēs stāstīt. Tomēr pašā pēdējā mirkl viņš satvēra sevi jau bieži trenētās apziņas un psīches bremzēs un noturēja klusumā un mierā.

„Vai nebūtu labāk, ja mēs varētu iet un parunāties kaut kur citur?" Keizijs to pateica tādā ikdienišķā noskaņā un mierā, ka tēvs sevī pabrīnījās par šo pēkšņo pārmaiņu. Sak, it kā sacītu — iesim iedzert glāzi alus un pačalot par šo un to. Tas nu ir Keizijs, mans slavenais dēls, kādu es viņu pazīstu.

Izejot cauri sekretāres istabai, Rajens Danahū pieliecās, sacīdams.

„Kerolaina, paņem ziņojumus, ja kādi šeit ierodas vai zvana. Pāris stundas es būšu ar Keiziju."

Keizijs piedūra tēva plecim:

„Saki labāk, ka tu šodien vairs nebūsi atpakaļ."

Tagad Rajens Danahū paskatījās dēlā no jauna izbrīnījies un saraizējies.

„Tas man ir ļoti svarīgi," piebilda Keizijs.

„Kerolain, šodien es atpakaļ nebūšu. Ja kas steidzams gadās, lai kārto Dr. Linds."

„Labi, direktor," sekretāre pasmaidīja." Turēsim kuģi kārtībā un pareizā kursā. Kad kapteinis atpūšas, pirmais virsnieks, kā vienmēr, pie stūres. Tad — līdz rītam, direktor. Un — Keizij, lai gan es tevi redzu ik dienas tanī televīzijas kastē, patīkami bija redzēt tevi pašu šodien. Kad es pastāstīšu savām meitām, ka redzēju Keiziju Danahū dzīvu šodien, būs izsaucieni un ilgainas nopūtas: ui, vai, ko un kā... Būs jāstāsta visu vakaru."

Vēl braši dzied „Tēvija" Bostonas 350 gadu jubilejas programmā.

Keizijs, ejot kopā ar tēvu, atkal jutās tā kā mazliet no saspringto jūtu pinekļiem atraisīts. Tika uz brīdi atpakaļ savā ikdienišķajā televīzijas žurnālista un komentārora — jokdaŗa lomā:

„Kundze, lūdzu — esiet žēlīga: nestāstiet savām meitām vai citiem visu. Aizmirstiet to Keiziju, kāds tas ienāca. Atcerieties tikai to, kāds tas gāja āra, kad tēvs to izveda jau nopērtu. Ardievu, kundze Kerolaina..."

Sekretāre smaidīja pār visu seju un palika galvu grozīdama: Ej tu nu saproti tos visus burbuļus, kas vienā stundā var nākt ārā no tā paša cilvēka.

(Turpinājums 5. lp.)

Brāli pieminot

JĀŅA MEDEŅA VAKARS AUSTRĀLIJĀ

Sidnejā augusta mēnesī notika neparasts literārais sarīkojums — par dzejnieku Jāni Medeni stāstīja viņa jaunākais brālis, veterinārārsts Artis Medenis. Kaut pats būdams karsts patriots un centīgs pretkomūnisma cīnītājs, referents bija stingri riskējis, uzņemdamies šo uzdevumu, jo ir ārkārtīgi grūti runāt publikas priekšā par tik mīļiem cilvēkiem un tik sirdij tuviem notikumiem jau no agras bērnības. Artis Medenis šo grūto uzdevumu tomēr godam veica, kaut reizēm balss aizrāvās un acīs parādījās asaras.

Artis stāstīja, ka viņi ģimenē bijuši 6 brāļi, vecākais Jānis, dzimis 1903. gada 31. maijā un miris 1961. gada 10. maijā. Mājās par saimnieku tomēr palicis trešais brālis Arnolds, jo tēvs teicis: „Tu, dēls, esi gudrākais no visiem, tādēļ tev jāsaimnieko mājās." Arnolds tiešām lieliski saimniekojis un mājas izveidojis par paraugsaimniecību.

Artis Medenis teica, ka brālis Jānis savā dzejā apmīļojis un pat glorificējis visu, kas saistās ar šīm mājām — upīti, kas viņa dzejā kļūst par varenu upi, ievu krūmu, miķelnīcas, pagrabu utt. Medeņu dzimta Praulienas pagastā jau sen pazīstama. Vectēvs ir bijis pagasta vecākais, un arī tēvs pagasta amatpersona. Jānis Medenis savu dzimto zemi Latviju mīlējis tā, ka nav varējis to atstāt. Kad pārējie braukuši prom un arī viņu mudinājuši, Jānis pateicis: „Es palikšu šeit, jo citādi nevaru." Ziņai, ka it kā Jānis gribējis doties uz Zviedriju, bet kaut kādu iemeslu dēļ laiva atgriezusies atpakaļ, brālis Artis negrib ticēt. Viņš gan domā, ka ziņa, kas ar lieliem virsrakstu burtiem parādījusies latviešu presē Vācijā, ka dzejnieks Jānis Medenis strādā kādās dzirnavās Kurzemē, varētu gan būt līdzējusi viņa apcietināšanai.

Jānis jau 15 gadu vecumā gribējis iestāties Latvijas atbrīvošanas armijā, bet nav pieņemts, tomēr vēlāk viņš armijā ticis un cīnījies pret Bermontu, iegūstot kaprāļa dienesta pakāpi. Vēlāk pat iestājies Kaŗaskolā, bet to nav beidzis, jo dzejnieks uzvarējis kaŗavīru. Pēc tam bijis A. Švābes sekretārs Latviešu konversācijas vārdnīcas komisijā. Artis plaši un ar sajūsmu stāstīja par Jāņu svinēšanu viņu mājās un apkārtnē. No šīs Jāņu svinēšanas nākusi visa tā burvība, kas parādās Jāņa dzejā. Arī pēc atgriešanās no Sibirijas reizi viņam ir bijusi iespēja svinēt Jāņus savā apvidū, ko viņš skaisti aprakstījis vēstulēs piederīgiem.

Jau pirmajā grāmatā Torņi pamalē parādās īsta dzeja. Dažiem saviem dzejoļiem viņš uzrakstījis arī melodiju, jo bijis ļoti mūzikāls. Tā kā arī Artis ir mūzikāls, ar labu tenora balsi, tad viņš klausītājiem nodziedāja pāris pantu no brāļa Jāņa sarakstītā un komponētā dzejoļa Serenāde.

(Turpinājums 16. lp.)

Atmodas gars Baltijas valstīs

O. Pavlovskis (PBLA) un J. Bolšteins (Apvienotā Baltiešu Komiteja) š. g. 4. septembrī, Apvienotās Baltiešu Komitejas izkārtojumā tikās ar lietuvieti Vladi Šakali, kas nesen caur Somiju pārbēga uz Zviedriju. Šakalis ir, cik zināms, baltiešu opozicionārs, kas beidzamos gados atstājis Pad. savienību bez valdības atļaujas.

Vladas Šakalis pēc tautības ir lietuvietis, bet runā arī latviski. Latviešu valodu viņam iemācījis M. Strupulis Pad. savienības soda nometnē.

Vladis Šakalis domā, ka okupētajās Baltijas valstīs sācies jauns atmodas gars — it sevišķi jaunajā paaudzē valda optimisms, ka apstākļi ir tādi, kas norāda brīvības tuvošanos. Tautā valda jauns pašlepnums un tieksme būt kungiem pašiem savā zemē. Šās gars neesot bijis visus šos pēckara gadus.

Domā, ka karš ir neizbēgams un ka to uzsāks Pad. savienība apmēram nākošos piecos gados Pad. savienība pašlaik jūtas kā Hitlera Vācija 1937.-38. gadā. KGB un citi zemāki valdības ierēdņi, ar kuriem Šakalim bijuši sakari, atklāti runā par karu. Šī ir jauna parādība — par karu šāda ranga cilvēki nav runājuši pēdējos 25 gadus. Gandrīz visos rajonos Lietuvā, un pieņemams, arī Latvijā un citur, ir notikuši policijas manevri (š. g. janv.-febr.), pirmās palīdzības manevri, daudzās vietās notikuši atomkara aizsardzības manevri. Vispārējais iespaids: Pad. savienība gatavojas karam. Pad. savienībā valda ekonomiska un ideoloģiska krize. Valda uzskats, ka pēc vairākiem gadiem Pad. savienība vairs nebūs spējīga karu uzvarēt. Pašlaik tie domā, ka vēl var uzvarēt.

Baltijas valstīs, nemaz nerunājot par Pad. savienību, retais tikai zina par Molotova - Ribentropa paktu un attiecīgiem slepeniem protokoliem. Pat daudzi opozicionāri netic, ka Padomju savienība būtu kaut ko tādu parakstījusi ar nacionālsociālistisko Vāciju. Tādēļ ļoti svarīgi informēt un pievērst pašu baltiešu uzmanību paktam un parādīt Padomju savienības īsto nostāju. Tāpat svarīgi parādīt pasaulei nelikumīgo un varmācīgo Baltijas valstu okupāciju. Vācija un Pad. savienība abas ir atbildīgas par Otrā pasaules kara sākšanos. Vācija ir kompensējusi Izraēlu, Poliju u. c. valstis un tautas, bet ne baltiešus, kuŗi zaudēja brīvību un tēvzemi.

Radio raidījumi

Nekrievu valodas raidījumi esot labāki nekā krievu valodas raidījumi. Krievu raidījumi satur krievu šovinisma iezīmes. Brīvības raidītāja raidījumi esot labāki nekā Amerikas Balss, kaut arī klausītāji saprot, ka Amerikas Balss vielai noteikumu dēļ jāatšķiras no Brīvības raidītāja pārrraidītā. Lai apietu traucējumus, Brīvības raidītāju klausās ar trim radiofoniem reizē, lai uztvertu tos viļņus, kuŗus tajā brīdī mazāk traucē. Deutsche Welle zaudē klausītājus. Vatikāna raidījumi (lietuviski) — ļoti labi.

Krievijas vājais punkts, ko rietumi nesaprot, ir nacionālitātes. Tās grib savu brīvību. Pad. savienībā un Baltijā valda uzskats, ka ASV un rietumi ir kā govs, kas saka tīģerim (Pad. savienībai) — „Tu mani neaiztiec, man ir ragi." Diemžēl, tīģeris ir izsalcis, un tam vajaga gaļu. Ātrāk vai vēlāk tas uzbruks.

Pad. savienībā visus opozicionārus KGB ir sadalījusi trīs katēgorijās, ko attiecinās kara gadījumā:

1) Kara sākšanās gadījumā opozicionārus, iedalītus šai grupā, nošaus. 2) Apcietinās un ievietos cietumos vai soda nometnēs. 3) Deportēs.

Okupētajā Latvijā pret Pad. savienību aktīvistu esot mazāk psiholoģisku iemeslu dēļ, ko mums rietumos esot grūti saprast. Lietuvā un Igaunijā krievu ir daudz mazāk, un visapkārt kaimiņi, darba biedri, u.c. atbalsta opozicionārus — ja ne atklāti, tad vismaz ar smaidu, rokas spiedienu u. tml. Rīgā opozicionāriem visapkārt ir naidīgi noskaņoti krievi — dzīvojamās vietās, darbā, skolā un ielās. Viss tas atstājot psiholoģisku iespaidu.

O. Pavlovskis

2. Tautas deju dienu laikā viens no plašākiem sarīkojumiem bija tēlotājas un lietiskās mākslas izstāde. ko apmeklēja ap 800 skatītāju. Lietiskās mākslas izstādi izkārtoja Gaŗezera mūzeja pārzinis O. Grīns, tēlotājas — Z. Minka un A. Richters. Uzņēmumā skats izstādes atklāšanas brīdī, no kreisās: ALA priekšsēdis J. Riekstiņš, O. Grīns, rīcības komitejas priekšsēdis V. Miķelsons, izstādes atklājējs, mākslinieks A. Sildegs un rīcības komitejas vicepriekšsēde — ievadvārdu teicēja G. Asona. Foto: V. Namatēva

Labi izdevusies latviešu diena Bostonā

Uz šo dienu, ar kuŗu beidzās etnisko grupu prezentēšanās pilsētas jubilejā, vairāki tautieši bija ieradušies pat no blakus pilsētām, bet Bostonas tautieši gandrīz simtprocentīgi. Varēja sastapt veclatviešus, Latvijas minoritātes pārstāvjus žīdus, krievus, poļus, kuŗus parasti neredzam savos sarīkojumos. bet šoreiz dzimtenes kopējā valoda un liktenis bija savedis kopā neiespējamo.

Lieli uzraksti — Latvians — ko bija zīmējis L. Tomsons, katram šīs iestādes apmeklētājam vēstīja, kas notiek pilsētas namā. Latvijas lielais ģerbonis un karogs ap sevi grupēja stendus ar grāmatām, daiļamatnieku priekšmetiem, bija arī filatēlijas un vēstures skate. Publiku saistīja lielie foto uzņēmumi, kuŗ redzams Džons F. Kenedijs latviešu vidū 1955. g. Vēsturiskos Latvijas skatus no J. Zīberga fonda bija iekārtojusi Dr. Roženkovska, izstādes iekārtoja O. Kutcers, L. Kluce, grāmatas DV bibliotēkāri, bet J. Melngailis kā senais daiņotājs uz kokles atskaņoja dainu melodijas. Kam interesēja tautas mūzika, tie varēja arī jautāt, un tā notika iepazīstināšana ar mūsu tautas gara mantām. Visvairāk saistīja publiku mūsu dzintars, mazāk sudrabs.

Izdodams vairāk nekā 100 dol., numizmats E. Dzelzkalēps bija reproducējis Latvijas naudas zīmes, pastmarku attēlus u.c. filatēlijas izdevumus. Arī pati rīcības komiteja bija „uz-

(Turpinājums 17. lp.)

Amerikas latviešu teātŗa

VAŠINGTONAS ANSAMBĻA

Karlo Goldoni komēdijas

DIVU KUNGU KALPS

viesizrādes

Izrādē piedalās: Hilda Prince, Andraļa Lagzdiņa-Ozola, Maija Lele, Osvalds Uršteins, Kārlis Ģērmanis, Vilnis Baumanis, Ārijs Dubinskis, Kārlis Ķuzulis, Jānis Vītols, Mārtiņš Parņickis, Uldis Golts. Režisors: OSVALDS URŠTEINS. Skatuves gleznotājs Ēvalds DAJEVSKIS.

HAMILTONĀ

PIEKTDIEN, 24. oktobrī, pl. 8 vakarā,

Sir Winston Churchil skolas auditorijā, 1715 Main St. E.. Ieeja $8.00, pensionāriem, skolniekiem $6.00.

TORONTO

SESTDIEN, 25. oktobrī, pl. 2 DIENĀ un 6.30 VAKARĀ

Bickford Park skolas auditorijā, 777 Bloor St. W. Biļetes $8.00 un $7.00, pensionāriem, skolniekiem $7.00 un $6.00. Iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā Latviešu namā no pl. 12 — 7.30 vakarā; sestdienās no pl. 9.00 līdz 1.00. Izrādes dienā stundu pirms izrādes sākuma pie kases.

ROČESTRĀ, N. Y.

SVĒTDIEN, 26. oktobrī, pl. 1.00 dienā

Cutler Union zālē, 560 University Ave. Ieeja $8.00, pensionāriem, skolniekiem $6.00.

Guntis Tannis

TAUTAS KOPĪBAI

Latvji, kopā plecus liksim,
Kopā darbus darīsim;
Mūsu tautu saulē celsim,
Lepnumā to glabāsim!

Dosim latvji, brīvu roku,
Dosim tautas kopībai;
Pāri visām bažām celsim
Mērķi tautas nākotnei!

Mērķi tādu, kas mūs vieno,
Paceļ mūsu senču balsis;
Kopā tur mūs vienā saimē,
Stiprumā, kas saauž mūs!

Nu ir laiks ikvienam latvietim pielikt roku kopībai!!!

STEIDZĪGĀKAIS PASĀKUMS TRIMDĀ:

savākt 1/2 miljonu dolaru līdz

1980. gada 31. decembrim

(2 un ¼ mēneši)

Mērķis: lai Kanadas Latviešu Centrs Toronto būtu samaksāts un bez parādiem! Lai tas būtu 100 procentu mūsu!!!

Pieņem visus ģevumus — mazus un lielus! Lai kļūtu par balstiesīgu Centra biedru un lemtu par tā nākotni un darbību, piedalīšanās ar $1000.00!! (Registered Charity No. 0504399-22-13)

Čeks rakstāms: „Latvian Canadian Cultural Centre" un sūtāms uz: 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont., M4A 2NB, Canada. Tel. 1-416-759-4900.

„IKVIENS VAR VEIKT DAUDZ;
MĒS VISI KOPĀ — VISU!!!"

Šis ir samaksāts uzmudinājums
GUNTIS TANNIS Kurland Development Ttd.

Dienests sarkanarmijā ir beztiesīgs izsūtījums

Sakarā ar padomju iebrukumu Afganistānā un brīžiem sīvajām cīņām ar afganistāņu brīvības cīnītājiem, presē daudz rakstīts par to, ka okupētajās Baltijas valstīs pienāk vagoni ar kritušo baltiešu jauniešu mirstīgajām atliekām — negribīgajiem sarkanarmijas upuriem padomju imperijas paplašināšanas gaitā. Latviešu nacionālais fonds sekojošajā rakstā sakopojis pieejamo informāciju par Latvijas jaunatnes gaitām sarkanarmijas iesaukumos. Karadienests sarkanarmijā patiesībā nozīmē beztiesīgu izsūtījumu ilgam dienestam jebkurā Pad. savienības nomalē un bieži vien gluži neapskaužamos apstākļos. Sniedzam LNF savākto materiālu kopojumu.

Okupētās Latvijas jaunieši obligāto karadienestu spiesti izpildīt dažādās Padomju savienības daļās, tālu no dzimtenes robežām, vienmēr padoti krievu valodas iemauktiem. Arī Tallinā olimpisko sacensību laikā sarkanarmijā iesauktie latvieši stāvēja sardzē pret „kapitālistisko zemju tūristu - aģentu uzbrukumiem". Latviešu zēnus sarkanarmijas uniformās var sastapt arī Austrumvācijā, pie Ķīnas robežas un Afganistānā. Sekojošie fakti atzīmēti sarunās ar latviešu jauniešiem, kas izgājuši cauri šai krievu „služ-bai", kā to tautas mutē dēvē.

Katra Pad. savienības pilsoņa „svēts pienākums" ir kalpot padomju bruņotajos spēkos. No dienesta var atbrīvot jauniešus, kas atrodas psichoneiroloģiskā dienesta uzskaitē, kuri slimo ar kādu neārstējamu slimību, kas ir invalidi vai tie, kas izcietuši smagāku cietuma sodu. Par izvairīšanos no karaklausības draud cietuma sods līdz 3 gadiem.

Jau 14 gadu vecumā jaunieti ieskaita karadienesta uzskaitē. Līdz 18 gadu vecumam viņam reizi gadā obligāti jāapmeklē kara komisariāta medicīniskā komisija. Komisijas starplaikos notiek politiskās nodarbības — krievu valodā, kurās obligāti jāpiedalās. Par neierašanos uz medicīnisko komisiju jāmaksā sods — 10 rubļi.

18 g. vecumā jaunieti iesauc obligātajā karadienestā. Jaunieti, kas turpina mācības augstskolā, no dienesta atbrīvo līdz studiju beigām. Ja augstskolā ir kara katedra, tad abitūrients saņem leitnanta dienesta pakāpi un viņam pēc studiju nobeigšanas jādien tikai 1 mēnesis. Augstskolās, kurās kara katedras nav, to beidzējiem virsnieka pakāpi nepiešķir, un šiem jauniešiem pēc studiju beigām jādien 1 gads.

Laipni lūdzam LA lasītājus kārtot 1980. gada abonementa maksas.

Iesaukšana armijā notiek divas reizes gadā — maijā un novembrī. Tai pašā laikā demobilizē iepriekš iesauktos. Eksistē divas jauniesaucamo grupas:

1. grupā iedalāmi tie, kas dienestu drīkst izpildīt Latvijā, proti: sportisti, kas 2 gadus dien Rīgas sporta bataljonā. Tie ir sporta meistari un sporta meistara kandidāti; jaunieši, kas 6 mēnešus mācās armijas arodskolās. Pēc 6 mēnešu mācībām viņus nosūta uz Krieviju karaspēka daļās; Jaunieši, kas iestājas Latvijas PSR kara skolās, kur tiem jāmācās no 3 — 5 gadi. Pēc šo skolu absolvēšanas viņus nosūta uz karaspēka daļām Krievijā; Jaunieši, kuru vecāki par lieliem „kukuļiem" vai pazīšanos dabū vietu saviem dēliem Rīgā vai apkārtnē. Šo jauniešu vecāki parasti ir partijas ļaudis augstos amatos.

Otrā grupā ietelp visi pārējie jaunieši, arī tie, kas nav izturējuši iestājpārbaudījumus augstskolās.

Jauniesauktajiem nedod nekādu informāciju par viņu nākamajām dienesta vietām. Viņiem nesaka, kur tos sūtīs un cik ilgi viņiem būs jādien. Tiem, kas nokļūst sauszemes karaspēkā, dienesta ilgums ir 2 gadi. Karaflotē jādien 3 gadi.

Latvijas jauniešus tā izkaisa pa visu lielo Krievzemi. Šīs informācijas sniedzēju, piemēram, nosūtīja uz Krasnojarsku. Viņš pastāsta:

Mūs nosūtīja uz Krasnojarsku. Tur 6 mēnešus mācījāmies kara arodu. Bija ziema. Klimats smags. Daudzi latviešu puiši slimoja ar plaušu karsoni, gandrīz visi — ar infekcijas slimībām (asinssaindēšanās, augoņi u. c.). Es izslimoju smagu angīnu. Vēlāk 40 gradu salā apsaldēju locekli un sekas vēl tagad jūtamas. Vienam no latviešu puišiem amputēja pirkstu, ko viņš bija inficējis, strādājot karaspēka daļas virtuvē. Sanitārajā nodaļā medicīniskā palīdzība zemā līmenī. Uz 2000 kareivjiem 1 ārsts un 3 feldšeri. Krievi saņēma labāku medicīnisko palīdzību, jo mācēja sadraudzēties ar sanitāro personālu. Mēs to nepratām.

Ēdiens slikts, visu laiku bijām pusbadā. Armijā katram kareivim dienā ēdienam pienākas 93 kapeikas. Vitamīnu nav. Kareivjiem ar vājāku veselību asiņo smaganas un izkrīt mati.

Rotās bijām izkaisīti pa 3 — 4 latviešiem. Katrā rotā ap 150 cilvēku, dažādu tautību. Mācījāmies un runājām krieviski. Latviski runājām reti.

Neilgi pirms arodskolas beigšanas karaspēka daļa saņēma vēstuli no manas māte, kas lūdza priekšniecību, lai mani sūta dienēt Latvijā. Māte aprakstīja savu slikto veselības stāvokli un izteica bažas, ka, viņai nomirstot, nebūs neviena, kas rūpēsies par manu jaunāko brāli. Brālim bija 12 gadu un tas gāja skolā. Priekšniecība atbildēja mātei, ka saskaņā ar likumu nav iespējams mani nosūtīt dienestā tuvāk par 800 km Latvijas robežai.

Sēņu laikā — Foto: J. Liģers

Pēc skolas beigšanas mūs visus nosūtīja uz dažādām karaspēka daļām. Man neveicās. Nokļuvu Baltkrievijas territorijā, kādus 500 km no Rīgas. Šai daļā nebija neviena latvieša. Pusotra gada pavadīju starp krieviem un citām tautībām. Sarunu valoda bija krievu, un pamazām sāku arī domāt krieviski. Reizēm pat iznāca, ka sāku rakstīt vēstules mātei un savai meitenei krievu valodā.

Saskarē ar draugiem uzzināju, ka arī viņi ir vienīgie latvieši savās vienībās. Vēstules rakstījām latviski un tās neviens neaizturēja, kaut gan bijām brīdināti, ka jāraksta krievu valodā. Vēlāk uzzināju, ka arī karadienestā ir vēstuļu cenzūra.

Atgriežoties mājās Latvijā, bija grūti atsākt runāt un domāt latviski. Vajadzēja pāris mēnešu, lai atgrieztos pie latviskās domāšanas, ar runāšanu gāja ātrāk.

Cits sarkanarmijā iesauktais latviešu jaunietis pastāsta:

Atskatoties uz 2 gadiem, kurus pavadīju padomju armijā, jāsaka, ka dienests padomju armijā nelabvēlīgi ietekmē latviešu jauniešu dzīvi. Viņu valoda tiek sakropļota, domāšana izveidojas krieviska un latviskā kultūra zaudē savu jēgu. Nemaz nepieminu tos, kas apprecējās un palika dzīvot Krievijā. Nepieminēšu arī tos, kas aizbrauca uz Krievijas lielajām celtnēm pelnīt „lielo rubli". Domāju, ka šie jaunieši ir puslīdz zuduši Latvijai un latvju tautai.

Karadienesta laikā pirmo reizi savā mūžā sastapos ar brutālu režīmu, kas pazemo un iznīcina cilvēcisko garu. Te cilvēku neuzskata par personu, bet gan par lopu, kam automatiski jāpakļaujas katrai priekšniecības gribai. Sākot ar to, ka jāskrien uz veikalu pēc šņabja, un beidzot ar to, ka jāmazgā gaitenis vai tualetes telpa pašam ar savu zobu birsti. Ar rūgtumu jāatceras priekšnieku fiziskā patvaļība. Ikvienu nepaklausīgo soda piekaujot. Atceros sava veida rekordu, kas ilgi paliks atmiņā. Pēc vakara jundas 43 reizes vajadzēja noģērbties, apgulties un tikpat reižu atkal piecelties un apģērbties. Katram spīdzināšanas etapam bija jānotiek 1 sērkociņa izdegšanas laikā. Daudzkārt mums lika rakt dziļas bedres, kas nevienam nebija vajadzīgas; arī tas bija savdabīgs pārmācīšanas veids. Atvaļinājumu, kāds pienācās pēc 1. dienesta gada beigām, ne katrs dabūja. Ja dabūja, tad tas bija kāds apzinīgs komjaunietis, kas bija labās attieksmēs ar priekšniecību.

Viens no labi atalgotajiem amatiem ir politiskā vadītāja darbs. No šiem ļaudīm atkarīgs armijas noskaņojums, tās uzticība dzimtenei un partijai. Šie cilvēki diendienā rūpējas par karavīru „pareizo" politisko noskaņojumu, par kareivju pašaizliedzīgo upurēšanās gribu dzimtenes labā.

Karavīriem diendienā stāsta par kapitālistisko valstu agresīviem nolūkiem, par šo valstu intensīvo bruņošanos: „Mēs zinām, ka mūsu ienaidnieki bruņojas, tāpēc mums jābūt gataviem aizstāvēt savu dārgo dzimteni. Ne tikai aizstāvēt, bet arī iznīcināt ienaidnieku un tā perekli."

Tas nozīmē, ka padomju armijā notiek sistēmatiska gatavošanās iespējamam karam ar kapitālistiskajām valstīm. To ļoti labi atspoguļo arī padomju bruņoto spēku laikraksti, piemēram avīze Znamenosec (Karognesējs), ko var pirkt katrā republikas galvaspilsētā.

LNF

Kazimirs no Latvijas

(Turpinājums no 3. lp.)

Šis pats Keizijs ienāca kā ezis. Tagad viņš ir kā tāda Miki pele Donalds Pīle ar plato smaidu knābī. Prot gan tas mūsu direktors Rajens Danahū sildīt un salāpīt it visus no iekšienes un apslīpēt arī no ārienes.

Izejot ārā, Keizijs ievilkās klusumā. Likās, ka nav vārda, ar ko iesākt teikumu. — Man nav neviena. Esmu izsviests pasaules vientulībā un nezinu, kā un kur ir bijis mans cilvēka sākums. Heil Himler!

Arī Rajens Danahū gāja klusēdams. Juta, ka Keizija seja un viss augums ir pilns ar apvaldītu kliedzienu. Domāja ātri un meklēja sevī kādu īsto vārdu, ar ko varētu Keizija sāpi, lai kas tā būtu, pakāpeniski izvadīt no viņa saspringtā sāpīguma. Tanī pašā laikā Rajenā čukstēja tāds agrāk nemanīts bailīgums un brīdinājums: Nesteidzies. Varbūt Keizijā ir tas. Reiz tas var nākt. Tas, kas gulējis zem gadiem un tālumiem. Vai man tā vajadzēja? Ar pus aci paskatījās Keizijā. Viņš gāja galvu pacēlis. Stiegrainais, garais augums izstiepts taisni. Gaišie mati vēja nogāzti uz pieres. Viņa savilktie žokļi kustējās, it kā šis kaut ko cietu nepārtraukti kožļātu.

Jau bija tuvu skolas laukuma otrai malai, kur zem palmām spīdēja zaļo, sarkano, dzelteno, oranžo, zilo, balto auto muguras. Keizijs satvēra Rajena Danahū elkoni spēcīgā grābienā, apturēja viņu pussolī un apsvieda pret sevi:

„Tēt, kāpēc — tu — patiesību — par — mani — pašu — esi — slēpis — visu — manu — mūžu — tikai — no — manis — paša — ? Kāpēc — ?" Keizijs noskaldīja katru vārdu atsevišķi, un tie krita pret Rajna Danahū seju kā ar cirvi nocirsti zaļa koka gabali. Tad Keizija vārdi paātrinājās, un viņa balsij pielipa sāpes skaņa: „Visi zina, tikai es nezinu, ka es — neesmu tas, kas es esmu. Lūdzu — kāpēc — ? Kāpēc — ?"

Rajens bija sevi mierinādams tā mazliet cerējis, ka varētu būt kaut kas cits. Bija — tas. Juta tādu kā elektrības strāvu izskrienam caur galvu, kaklu, visu muguru. Šis jautājums un tā iespējamā atbilde bija noguldīta tā kā pagātnē, tādā kā mierā, kā aizmiršanai. Nu šī jautājuma lielais apjoms ar visu tā pagātni viņa apziņā eksplodēja ar sāpīgu spožumu.

Viņš satvēra abām rokām Keizija plecus. Nu bija brīdis, ka nevis viņš bija sargātājs, bet gan viņam pašam bija jāpieturas. Pie — Keizija.

(Turpinājums sekos)

RAIBĀ NEDĒĻA

VĀCU DIPLOMĀTS PĀRSTEIDZ APVIENOTĀS NĀCIJAS

Aizvadītā nedēļā Ņujorkā atklāja Apvienoto Nāciju sesiju. Pirmo reizi sesijas prezidenta amatā ir Rietumvācijas diplomāts Barons Rīdigers fon Vechmārs (Rüdiger von Wechmar)

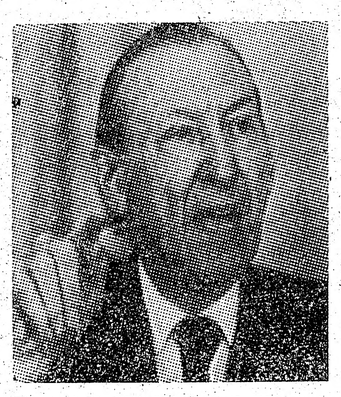

Kurts Valdheims neticēja savām ausīm.

savā atklāšanas runā, novilcis starptautiskā debašu kluba diplomātiskās laipošanas cimdus, asiem vārdiem nosodīja Rietumvācijas un citu bagāto valstu ldzšinējo nostāju saimnieciskās palīdzības sniegšanā tā dēvētās Trešās pasaules resp. atpalikušām valstīm. Rietumvācija, ASV un Lielbritanija iepriekšējā dienā bija noraidījušas vadlīnijas palīdzības organizēšanai globālā apjomā. Šis ir pirmais gadījums, kad Apvienotās Nācijās kāds diplomāts apsūdz valsti, kuŗu viņš pats reprezentē.

Barons fon Vechmārs norādīja, ka Rietumvācija, ignorējot vadlīnijas, palīdzībā dod tikai 44 simtdaļas procentus un ASV tikai deviņpadsmit simtdaļas procentus no savu saimniecību produkcijas nabadzīgo valstu palīdzībai. Viņš aicināja visu valstu vadības beidzot radīt politisku gribu, lai nokārtotu globālā apmērā saimnieciskās palīdzības sniegšanu tiem, kas tā ir tik ļoti nepieciešama. Miljoniem bērnu šodien mirst badā, un pasaules sirdsapziņa par to neliekas ne zinis. Vācu diplomāta neparastā runa pilnīgi pārsteidza Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāru Kurtu Valdheimu un daudzos sesijas locekļus. Sanāksmes tālākā norisē galvenās debates droši vien būs par Izraēlas izvākšanos no okupētās arabu territorijas, un jau tagad var teikt, ka pozitīvu lēmumu nepieņems. Vairāk nekā 30 valstis pieprasījušas debates par Pad .savienības netaisno iebrukumu Afganistānā. Arī te tukšām runām droši vien nebūs nekādu panākumu. Pad. savienība no savas puses centīsies dabūt atbalstu sava vasaļa Vietnamas attaisnojumā, okupējot Kambodiju.

VAI NOBEĻA MIERA PRĒMIJA PĀVESTAM?

No Stokholmas saņemtas ziņas, ka par Nobeļa miera prēmijas laureāta kāndidātu šogad minēts arī pāvests Jānis Pauls II, kas neapšaubāmi ir brīvās pasaules lielākā autoritāte. Iestājoties par cilvēka tiesību respektēšanu un liekot svaru kausos savu prestižu, Jānis Pauls izšķirīgi ietekmējis arī poļu strādnieku drosmīgo nostāju šīs vasaras notikumos Polijā. Varbūt tieši pāvesta morālais atbalss iezvanīs brīvības un miera rīta blāzmu visai Austrumeiropai. Atzīmējams, ka pagājušā svētdienā pirmo reizi kopš Otrā pasaules kaŗa sākuma poļu tauta radiofonā varēja atkal noklausities katoļu baznīcas dievkalpojumu. Tas ir neparasts precedents, jo ateiskā komūnistu diktātūra ir visiem spēkiem kavējusi jebkuŗu reliģisku aktīvitāti sev pakļautās zemēs.

GAIDA UZ BEGINA AIZIEŠANU

Ja paredzētās Ēģiptes, Izraēlas un ASV sarunas nedos nekādus panākumus palestīniešu problēmas atrisināšanā, var gadīties, ka Izraēlā rodas nopietna iekšpolitiska krize. Jau tagad runā, ka Menachimu Beginu ministru prezidenta amatā droši vien aizstāšot tagadējais opozicijas vadītājs Šimons Peress. Viņš palestīniešu jautājumu uzskata par kardinālu Izraēlas drošbai. Peress ir pārliecināts, ka ir nepieciešama cieša sadarbība ar Jordānas karali Huseīnu. Eiropas valstu atbalstam Izraēlai viņš netic, tāpat viņš skeptiski raugās uz tālāko attieksmju izveidošanos ar Vašingtonu. Liekot lielas cerības uz Jordānas karali Huseinu, Peress negrib runāt ar Arafatu un viņa organizācijā pārstāvētiem palestīniešu ter-

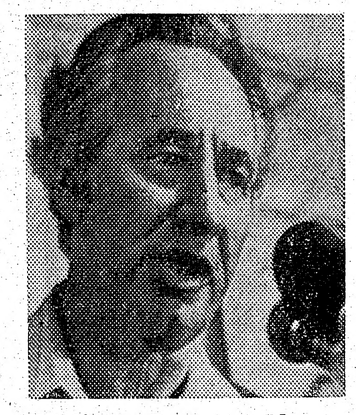

Vai Simons Peress torpēdēs Beginu?

roristiem. Droši vien Šimons Peress vēlas radīt mērenā virziena palestīniešu politiķu autonomu valsti Jordānas karaļa Huseina protektorātā.

AMERIKĀŅU EVAŅĢELISTI — JAUNS POLITISKS FAKTORS

Bija laiks, kā amerikāņu evaņģelista priekšstats visā pasaulē saistījās ar visā pasaulē pazīstamā sludinātāja Bilija Grēma vārdu. Nedaudzos gados televīzijā radušies daudzi jauni slaveni sludinātāji, to vidū tādas zvaigznes kā evaņģelists Falvells, Robertsons, Džims Beikers un daudzi citi. Viņu vēstījumos televīzijā un radiofonā ik dienas noklausās 30 — 60 milj. amerikāņu. Šo evaņģelistu iespaids reliģiskās renesanses laukā ir nenoliedzami ļoti ievērojams. Viņi sludina atgriezties pie bībeles un augstiem morāliem principiem.

Pēdējos divos gados šie fundamentālās reliģijas modernie priesteŗi radījuši tā dēvēto Morālā vairākuma kustību, kam ir politiska nokrāsa izteikti konservātīvā labā spārna novirzienā. Džims Beikers to dekларējis vārdiem: „Mēs vēlamies valsts vadībā redzēt cilvēkus, kas ticību stāda tikpat augstā cieņā kā mēs." Morālais vairākums ir pret abortiem, pret homoseksuāļiem, pret morālu izlaidību, bet iestājas par bērnu audzināšanu skolās reliģiskā garā un amerikāņu sabiedrības atdzimšanu paklausībā Dievam. Kā Džimijs Kārters, tā Rēgens ir tā dēvētie atkal pie Dieva atgriezušies kristieši (born again). Arī Andersons ir pārliecināts kristietis. un viņš savā laikā pat likumdošanas iestādēs ierosināja izsludināt ASV par kristīgu valsti. Vēlāk uz amerikāņu žīdu un citu minoritāšu spiedienu Andersons šo ierosinājumu atsauca, un morālā vairākuma evaņģelisti to viņam nekad nav piedevuši. Ņemot vērā pieminēto evaņģelistu radītās kustības lielo iespaidu tautā, var gadīties, ka turpmākajās vēlēšanās viņu nosliece izšķirs to, kas ienāks Baltā namā.

ANDERSONS APSŪDZ KĀRTERU

ASV vēlēšanu kampaņas pirmā konfrontācijā republikāņu kandidāts gubernātors Ronalds Rēgens debatēs sastapās ar neatkarīgo kandidātu Andersonu. Kārters taktisku apsvērumu dēļ no šīm debatēm izvairījās. Andersons nupat notikušo debašu laikā deklarēja: „Nevis gubernātors Rēgens, bet prezi-

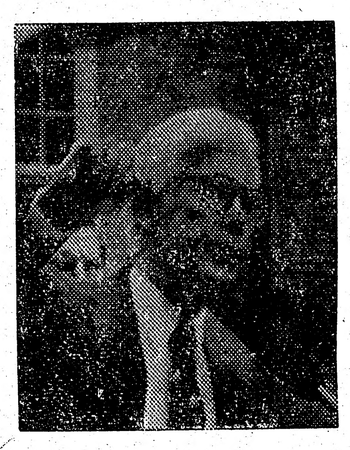

dents Kārters ir vainojams mūsu iekšpolitiskās un ārpolitiskās likstās. Viņš ir atbildīgs par to, ka mēs esam iestiguši saimnieciskā krizē un mūsu valsts prestižs pasaules acīs ir noslīdējis līdz nullei. Kādēļ gan Kārters nav te klāt, lai mēģinātu sevi aizstāvēt vai attaisnot? No atbildības viņš izvairīties tik un tā nevar." Domājams, ka drīzumā notiks Rēgena un Kārtera vārdu divkauja televīzijā, un no šīm debatēm Kārteram būs grūti izvairīties. No otras puses, Rēgens var atteikties debatēt pamatotu iemeslu dēļ, norādot uz Kārtera nepiedalīšanos debatēs ar Andersonu.

GROMIKO VAR IESESTIES BREŽŅEVA KRĒSLĀ

Aizvadītajā nedēļā Pravda apgalvoja, ka reakcionāro amerikāņu arodbiedrību apvienība

Gromiko — sarkanā cara varbūtējais troņmantnieks?

nelegālā veidā Polijā esot iepludinājusi lielas naudas summas, lai atbalstītu tā dēvētās brīvas arodbiedrības. Nelūgtie Polijas suverēnitātes un strādnieku tiesību aizstāvji patiesībā iejaucoties neatkarīgās Polijas iekšējās lietās. Šo subversīvo elementu patiesais nolūks esot iznīcināt Poliju, to izmanevrējot ārā no komūnistu valstu bloka. Rakstu Pravdā parakstījis Aļeksejs Popovs, un rietumu žurnālisti domā, ka aiz šī pseidonima neslēpjoties neviens cits kā Pad. savienības ārlietu ministrs Gromiko. Un tā laikā, kad Gromiko gatavojas tikties ar amerikāņu ārlietu ministru Maskiju, lai mēģinātu dabūt uz sliedēm atpakaļ Vašingtonas un Maskavas detanti, Kremlis patiesībā ar meliem uzbrūk ASV. Labi informēti Maskavā akredidēti ārzemju diplomāti pieļauj varbūtību, ka Brežņevam aizejot, tieši Gromiko var mantot viņa troni.

Evalds Dūms

Miljoniem bērnu pasaulē cieš badu.

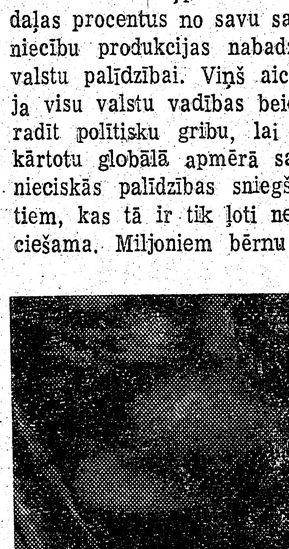

Evangelists Džims Bekers

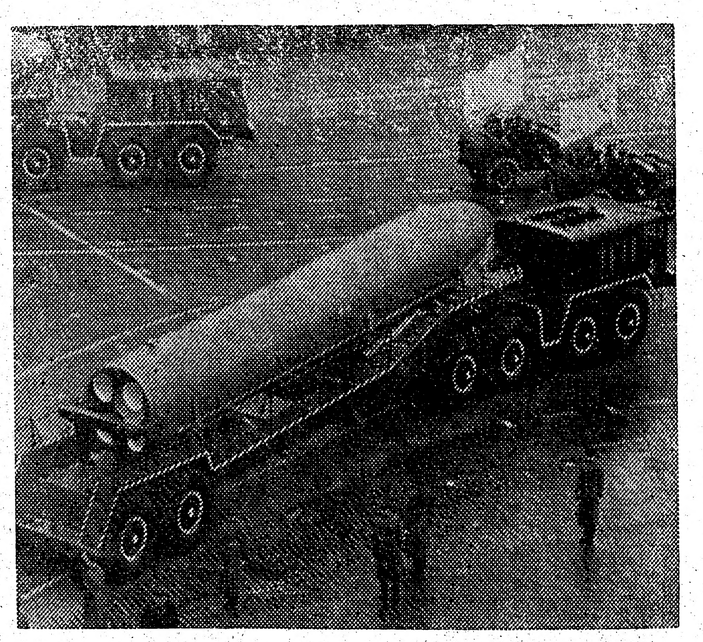

Padomju savienības militārais pārākums drauds pasaules mieram.

Alma Rchtere

MIRUŠIE UN DZĪVIE VAROŅI

Starp tūkstošiem,
kas sen jau aizsaulē,
Tu dzīvs vēl esi palicis —
Tu dzīvo vēl...
Bet vai Tu laimīgs esi?
Ikkatram dzīvam cīņu vīram
Vēl sāp kaut kur, kaut kas...
Vēl neaizmirstas
cīņas ārprātīgās,
Kad nāves milnas šņāca
Sirds krūtīs kliedza:
Dievs sargi...
dzīvot gribu vēl!

Dažs domās, tas tik sen...
Vai vērts ir atcerēties?

Bet, ja mums nebūtu
šo varoņvīru,
Kas tēvu zemi
karsti aizstāvēja,
Šai zemē nebūtu mums
savu māju,
Nedz arī mājas vietas.
Ir galvas jānoliec par
mirušiem un dzīviem,
Kas tēvu zemes mīlestību
ir darbos rādījuši!

Ilze Liepiņa

SĀPJU LĀSE

Sāp putna dziesma koka zarā,
Sāp smilgā rīta saules stars.
Nes skumjas domas tālā malā
Vai saulains rīts vai novakars.

Bur ainas acumirklis īss:
Lūk, nāktī plauka rozes zieds!
Ik puteklis tad šķita vieds,
Bij' dzīves ritums piepildīts.

Nu kausā sāpju lāsi dzeru,
Rūgt vērsies saldais kāzu vīns.
Un atkal skumjām vārtus veru
Sāp sirdī dūries ērkšķis sīvs.

Biruta Senkēviča

DIEVA KLĀTBŪTNE

Ko vairāk vēl tev pateikt var?
Tev nava galva jānokaŗ!
Plūst mīlestība mūžīga,
Šī atziņa tik brīnišķa!

Lai kādas vētras saceļas,
Un sirds sāk pagurt grūtībās —
Tev mīlestības straume plūst
Un gars pār vilņiem
pārcelts kļūst.

Ko vairāk vēl tev pateikt var?..
Tev nava galva jānokaŗ!
Stāv Dieva tuvā klātnība,
Kā tavas rokas kustība.

Tu vari viņam izsacīt,
Kad izmisums sāk bailes dzīt.
Viņš visu, visu sapratīs —
No visām likstām izvadīs.

Tev jāievēro vārds vien — tas:
— Nav Dievam vēls,
ne agris kas —
Tev miers nāks viņa patvērā
Tu svētīts viņa klātienā!

Ko vairāk vēl tev pateikt var?..
Tev nava galva jānokaŗ!
Tik uzticies tam lēnībā,
Pie Dieva tev sirds drošībā.

Nav lūgšanas tam nezinātas.
Kas būtu aizmirstības klātas.
Plūst mīlestība mūžīga —
Šī atziņa tik brīnišķa!

(167. turpinājums)

„Blodnieks bija licis mani novērot, es Blodniekam teicu, lai liek mani mierā," teica rakstniece (Švābes vārdnīcā tā aprakstīta kā žurnāliste, bet īsti tā vēl arvien izskatījās pēc diplomātes. Pagāja Blodnieka (jaunsaimnieku partijas vadoņa) laiks. Austrai Krauzei bija vajadzīgs dzīvoklis, un es meklēju īrnieku no intelligentām aprindām.

PAULAI JĀIET KOMŪNISTIEM PAR ŠĶĪRĒJTIESNESI

Strādāju līdz vēlam vakaram redakcijā, mājās bija Paula ar sievasmāti, iebraukušu no laukiem. Pie ārdurvīm no virtuves puses atskanēja zvans.

„Kas tur ir?"

„Šeit Marija Leiko!"

Varam iedomāties sieviešu pārsteigumu, dzirdot aiz durvīm slavenās aktrises balsi, kas neilgi atpakaļ bija ieradusies no ārzemēm. Leiko kopš 1905. gada revolūcijas laikiem dzīvoja un darbojās Vācijā, izvirzījās un izcēlās kā ekspresionistiska aktrise un arī filmu māksliniece pirmajā (mēmajā) posmā. Tika redzēta arī uz Rīgas ekrāniem. Vēlāk ar lieliem panākumiem viesojās Nacionālajā un Dailes teātrī, arī provincē.

Kopš 1933. gada ārzemniece vāciešiem vairs nebija vēlama, un Marija Leiko palika mūsu galvaspilsētā. Viņa bija nākusi apskatīt telpas pie mums Meža Parkā kopā ar Austru Krauzi. Abas dāmas bija apmierinātas, un es viņām izīrēju prāvo ēdamistabu. To bija izgleznojis tas pats Romāns Suta, kas reiz atveda arī savu kollēgu, ja pareizi atceros Jāni Kalmīti, un teica: „Viš ti, čto nacarapal pjoriškom!" (lūk, ko saskrāpējis ar spalviņu).

Tagad valdīja Kārlis Ulmanis, bija iestājies mierīgs un kluss laiks. Īpaši to varēja izjust, kad starp priedēm sasniga sniegs, un gaiss bija tik tīrs un rāms. Manas īrnieces varēja baudīt pilniem malkiem „pelnīto" atpūtu, kā mēdz sacīt. Kas notika viņu iekšējā pasaulē, to nemāku teikt. Dāmas likās ļoti mierīgas, par citiem neinteresējās un savas lietas bez vajadzības nestāstīja. Gandrīz nekur viņas negāja, atceros tikai vienu reizi, kad apmeklēja Splendid Place kino, kur noskatījās Villija Friča un Lilianas Harvejas opereti. Pavisam maz cilvēku nāca pie viņām un reti, ne vairāk kā divi, trīs — Ādamsoni, Grīnbergi, kompanjons Ozols. Austrai un Marijai bija pāris personisku mēbeļu, Sutas zīmēti sarkanmelni ķeblīši, ko viņas atstāja vēlāk aizbraucot Ādamsonam un viņa sievai, bijušajai tautsaimniecībasstudentei un „radiofona ziņotājai Mirdzai Ķempei, vēlākajai boļševiku „dzejas karalienei". Austra Krūze un viņas draudzene, abas „proletāriāta" darbinieces dzīvoja no kapitāla. Austrai piederēja neliela firma „Piena Eksports", kas par brīnumu bija palikusi „neapvienota " autoritārajā laikmetā. Kompanjons bija Ozols, pusmūža vīrs, tumšu ūsu un skrejošām acīm. Kā prokurists darbojās mans skolas un studiju biedrs, Oto Grīnbergs, vēlākais Rīgas pilsētas izpildkomitejas izglītības daļas vadītājs un marksisma profesors.

Pēc jaungada Austra sāka stāstīt, ka uzņēmumu pārdošot līdzīpašniekam, kas pāris reizes ieradās mūsu mājā. Arī par literārām lietām Austra Krauze interesējās maz. Kādreiz, rakstot Marijas biografiju, viņa iestarpināja ironisku frazi: „Nezin kāpēc šī draudzība (Leiko un Nacionālā teātŗa direktora Artūra Bērziņa) izbeidzās..." Pirmkārt, aktrise pēdējā laikā bija manāmi novecojusi, otrkārt, varbūt 15. maija valdība lāgā neskatījās uz Marijas politisko reputāciju. Nezinu, cik tā bija kreisa. Paula domāja, ka Leiko vispār maz ko saprotot no sarežģītākām lietām.

„Divjūga" vadītāja bija Austra, apbalvota ar intelligenci pāri vidusmēram, ar „vīrieša galvu". Pie manis dzīvodama viņa patapināja lasīšanai tolaik A. Gulbja apgādā iznākušo sociāldemokratu ārsta Ž. Karlsona grāmatu par fiziologiskiem tipiem pēc Krečmera un zobojās par dažādu dzimumhormonu ietekmi uz seksa novirzieniem.

Laika kavēklim viņa spēlēja vakariem virtuvē kārtis ar sievastēvu, kad tas ziemā vaļīgākā laikā iebrauca pie bērniem.

Kad tēja bija padzerta, virtuves idilliskajos apstākļos, sievastēvs vēlējās izsist partiju „uz savas trumpas" ar gudro kundzi Krauzi. Viņa sākumā uzņēma lietu bez bažām — sak', ko nu tāds lauku onkulis iespēs, bet pamazām kļuva arvien nopietnāka kamēr sievastēvs, pīpi ar pašaudzētu tabaku pakšķinot ,viegli vīpsnādams raudzījās uz partneri no vidzemnieka naga cepures apakšas. Tad Austra paskaidroja, ka šoreiz esot „tīšām palaidusies". „Sava trumpa" ir diezgan smalka spēle, divatā pretinieka kārtis visas zināmas, ja ievēro labi, kas izgājušas un kuŗām vēl jābūt „bankā". Tas atkarīgs no atmiņas. Tā Andrievs Niedra, izlietodams savu labo atmiņu, apspēlēja krievu virsniekus „uz acīti" Pirmā pasaules kaŗa laikā.

Zemnieku Savienības politiskais darbinieks Augusts Briedis Brīvās Zemes valsts 10 gadu atceres numurā rakstīja, ka braucis uz Rīgu kopā ar Dr. T. Vankinu, kas izteicies, ka no Tērbatas ceļojis kopā ar Andrievu Niedru. Niedra no vāciešiem nopircis par 100.000 rubļiem kādu dzelzceļu, tas viņam nav bijis pirmais tāds pirkums.

Kur Niedra ņēma tādas naudas? Taču varbūt iespēlēja kārtīs?

Marija Leiko vadīja īrnieču saimniecību. Ar patiku gatavoja vācu ēdienus, piemēram „Ochsenschwanzsuppe" —— vērša astes viru. Abas dzēra daudz un stipru kafiju. Marija arī vienā laidā smēķēja. Toreiz vēl sievietēm bikses nebija modē, bet Leiko visu laiku staigāja zilās slēpētāju biksēs.

„Pirts" dienās abas gāja vienā vakarā, Austra lasīja priekšā kādu grāmatu. Man uzdāvāja savas lugas „Šekspīrs un Elizabete" eksemplāru (gramatā tā neiznāca). Marija noteica arī mājas kārtību. Austrai nekur nebija brīv iet bez viņas ziņas. Reiz, kad Marija aizgāja uz netālo pārtikas veikalu, Austra ienāca parunāties Paulas istabā; par to viņa tika stipri sabārta. Paziņas vai drauga māksliniecei nebija neviena. Veselu sezonu nodzīvojot pretī direktora Artūra Bērziņa vasarnīcai, ne Leiko, ne Krauze, cik man rādījās, ne reizes ar to netikās.

Nejauši uzzinājām par konfliktu, kas bija iesācies ar manu studijas biedru Grīnbergu Oto. Tagad boļševiki viņam tā uzticās, ka drīkst viens pats ceļot pa ASV.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Šovasar jau sesto gadu no vietas 14. septembrī St. Vasarāja lauku īpašumā Ērgļu ligzdā notika Toronto rajona bitinieku apvienības gadskārtējais medus un medus izstrādājumu tirgus. Ar savām novietnēm piedalījās apvienības astoņi biedri, kā arī pats S. Vasarājs, kam pieder lielāks dravu skaits un kas ir minētās apvienības valdes loceklis. Tirgū bija pērkams arī vasks, vaska sveces, cepumi, māla trauciņi u.c. ražojumi. Bija ieradušies ap 900 apmeklētāju. Līdzīgu medus tirgu apvienība atkārtoja 21. septembrī Toronto ostmalā. Ērgļu ligzdu apmeklējušas skautu un jauniešu ekskursantu grupas, kā arī bitinieki no Dānijas, Francijas, Šveices, Meksikas, lai iepazītos ar Kanadas bitinieku darbu. S. Vasarājs piedalījies lauksaimniecības rudens izstādēs septembrī Oranžvillē un Bītonā par tiesnesi medus ražas izvērtēšanā un godalgu pieškiršanā. Viņa Ērgļu ligzdas dravas ražojumi dabūjami organizāciju un draudžu Ziemsvētku vai citos tirdziņos.

● Latviešu biedrības bitinieku sekcija, ko vada A. Sudmalis un kas apvieno 18 bitiniekus, pulcējas ik mēneša otrā trešdienā Latviešu namā. Sekcijas desmit dalībnieku piedalījās 10. septembra sanāksmē, pārrunājot savus piedzīvojumus un atzinumus dravās. Nākamajā sanāksmē 8. oktobrī sarunu temats būs saimju ieziemošana un šis vasaras medus ienesums.

● Pensionāru apvienības 18. septembra saietā Latviešu namā ap 160 dalībnieku noklausījās Anetes Bencones lasījumā Ernesta Rirdāna stāstu Ģimenes pavārds, piedevām vēl noskandēja Kārļa Skalbes dzejoļus. Nākamajā saietā, 2. oktobrī Alma Lideka lasīs savu stāstu.

● Kopbaznīcas svētdienas dievkalpojums 12. oktobrī visām draudzēm šogad notiks Sv. Andreja dievnamā.

● Toronto latviešu pensionāru apv. savā 18. septembra sēdē pēc vispusīgām pārrunām nolēma pievienoties latviešu brīvības cīnītājiem, LKOK, karaviru organizācijām, LNAK, Latviešu namam, Latviešu biedrības u.c. lēmumiem, protestējot pret dziesmu spēles Varoņdarbi izrādēm Toronto un citur, aicinot šo izrādi neapmeklēt.

● Bērnu svētki — „Sprīdītis brauc izplatījumā" — 4. oktobrī no pl. 13 — pl. 18, Latviešu Centrā. Bērnu nodarbības risināsies deviņās novietnēs, kas simbolizēs deviņas pilsētas un Mēnesi. Dalībniekiem paredzēti laimesti. Balonus izdalīs visiem bērniem. Sarīkojuma atbildīgā vadītāja Mārīte Kļaviņa. Bērniem no 3 — 6 g. vecuma vēl būs īpaša novietne — Oliņ, boliņ — bums! kur iepazistinās ar dažādiem skaitāmiem pantiņiem. Šo novietni vadīs Aija Zichmane. Bērnu vecākiem izdalīs lapiņas ar pantiņiem ņemšanai līdz uz mājām, lai iemācītu bērniem spirdzinājumiem. Sarīkojuma atlikums par labu Centra bērnu istabas iekārtošanai.

● Sv. Jāņa draudzes māc. I. Gaide no 20. oktobra līdz 3. novembrim atradīsies atvaļinājumā. Draudzes lietās var zvanīt uz draudzes kanceleju, tālrunis 921-3327 vai archibīskapam A. Lūsim. tālr. 967-2310. Draudzē nākamgad iesvētāmie jaunieši jāpiesaka mācītājam pirms 19. oktobra, kad notiks dievkalpojums ar jauniešu pie-dalīšanos un sāksies svētdienas un jaunatnes grupu nodarbības un iesvētes mācība.

● Latviešu kreditsabiedrības jauno nodaļu Latviešu Centrā kā zināms, atklāja 15. septembrī. Nodaļa pagaidām būs atvērta ceturtdienās un piektdienās no pl. 16 — 20.

● Māc. I. Gaide kristījis Kārli Gunti Bērziņu, Elmāra un Serafīmas, dzim. Andersone, dēlu. Elmārs un Serafīma precējušies 1978. gadā okupētajā Igaunijā. Māc. I. Gaide kristījis Arianu Almu Matsue Muratu,Taketo un Vijas, dzim. Ra,-miņa, meitu.

● Māc. J. Cālītis kristījis Aleksandru Margaretu Mariju Simpsoni, Roberta un Ilzes, dzim. Prīverte, meitu.

● Baltiešu gadskārtējās šaušanas meistarsackstēs Mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Bērzainē rīkoja Latviešu sporta apvienības šaušanas sekcija ar vad. O. Zvirgzdgraudu. Šaušanā ar olimpiskā tipa šauteni uzvarēja latviešu jaunās paaudzes meistaršāvējs — Pēteris Grauds (585 p.). Vienību sacensībā uzvarēja igauņi ar 2283 punktiem (no 2400), otrā vietā latvieši (P. Grauds. O. Zvirgzdgrauds, A. Rūdolfs, I. Švānfelds no ASV) ar 2281 p. un lietuvieši ar 2166 p. Šaušanā ar olimpiskā tipa šauteni 3 stāvokļos (iesp. 600 p.) uzvarēja P. Grauds (349), otrā v. V. Seputa (lietuv. ')-) un 3. v. E. Gērings (igaunis, 528).Ar sporta šautenēm 3 pozicijās (iesp. 600 p.) uzvarēja P. Grauds (572), P. Seputas (559), 3. v. O. Zvirgzdgrauds (557). Komandu sacensībā (iesp. 2400 p.) uzvarēja latvieši (P. Grauds, O. Zvirgzdgrauds, E. Viškers, I. Švānfelds ar 2207 p.), 2. v. lietuvieši (2097), igauņi 2058 p. Māla baložu šaušanā 16 jaņdos pirmo vietu ieguva A. Sims. otru V. Krauklis un trešo L. Zeltiņš. Komandu sacensībā pirmie latvieši (V. Krauklis, L. Zeltiņš, O. Ivanovskis, J. Miķelsons, H. Leitis — 465 p.), otrā vietā lietuviešu komanda (442), trešā igauņi (380). Dubultbaložu klasē (iesp. 50) uzvarēja R. Mierkalns (44), 2. V. Krauklis. Dienas nobeigumā uzvarētājiem balvas pasniedza sekc. vadītājs O. Zvirgzdgrauds.

● 18. novembŗa valsts svētku ricības komitejas sēdē, 15. septembrī , Intas Purvas vadībā galvenokārt pārrunāja Latvijas 62 gadu svētku atceres programmu. Akts notiks svētdien, 16. novembrī, pl. 17, iepriekšējo svētku atceres sarīkojumu vietā Toronto universitātes aulā. Aktu ar svētbrīdi ievadīs māc. A. Briedis. Svētku runu teiks ALA valdes priekšsēdis J. Riekstiņš no Nujorkas. Pārējo programmas daļu tuvāk saskaņos nākamā komitejas sēdē 30. septembrī pl. 19.30 Latviešu namā. 18. novembrī notiks visu konfesiju kopīgs dievkalpojums.

● Sv. Andreja igauņu draudzes mācītājs A. Tauls salaulājis Amandu Viju Jansoni un Franku Dānielu Riedelu.

● Pasta traucējumu dēļ „Kristus dārza" sacensības termiņš pagarināts līdz 15. oktobrim.

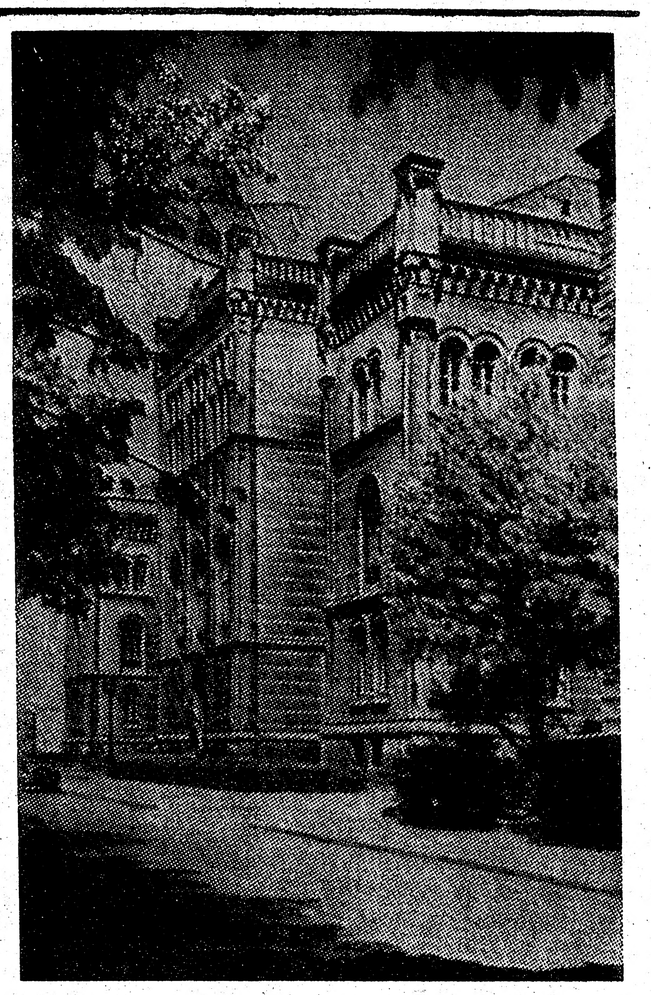

Brīvās Latvijas gaismas pils. Universitātes dibināšanas atcere svētdien, 28. septembrī, pl. 17 Latviešu namā Toronto.

LNAK padomes vēlēšanas

Valsts darbinieku streiki un pasta darbības traucējumi draud aizkavēt Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes vēlēšanas, kas bija pare dzētas šī gada rudenī.

Pēdējā LNAK padomes sesijā ievēlētais vēlēšanu komisijas priekšsēdis A. Bērziņš vēl pirms Kanadas valsts darbinieku streikiem bija sasaucis organizāciju pārstāvji sanāksmi vēlēšanu komisijas sastādīšanai un nepieciešamo priekšdarbu veikšanai. Par komisijas priekšsēža vietnieku izraudzīja A. Budrevicu un par sekretāru J. Galeju. Vienojās, ka LNAK padomes vēlēšanas notiks pa pastu laikā no 10. novembŗa līdz 3. decembrim. Vietās, kur iespējams noorganizēt vēlēšanu urnas saskaņā ar instrukciju, komisija izraudzīs un apstiprinās darbiniekus. Lielāks darbinieku skaits būs nepieciešams arī balsu skaitīšanai, ko sūtīs lokālās organizācijās vai draudzes.

Vēlēšanu komisija vienojās, ka kandidātu saraksti iesniedzami līdz 10. oktobrim līdz ar informāciju par kandidātu datiem, sabiedrisko stāvokli, izglītību utt. Šinī sakarībā organizācijām izsūtīta informācija līdz ar vēlēšanu instrukciju, kas nosaka, ka kadidātiem, tāpat arī kandidātu sarakstu iesniedzējiem, jābūt pilntiesīgiem LNAK dalībniekiem kas nokārtojuši savas dalības maksas vai un tieši, vai arī caur savām organizācijām.

Tagad sākoties valsts darbinieku streikiem, kas rada traucējumus arī pasta darbībā, šie noliktie datumi vairs nebūs reālizējami, tāpēc, šķiet, LNAK padomes vēlēšanas nāksies atkt un vēlāku laiku, iespējams, nākošā gada janvāri. Nav iespējama arī vēlēšanu materiālu sagatavošana pirms kandidātu kopsaraksta pārbaudes un apstiprināšanas. Kandidātu sarakstus var iesniegt arī atsevišķas latviešu grupas ar vismaz 15 pilntiesīgu LNAK dalībnieku parakstiem.

Ja arī vēlēšanu komisija būtu spiesta mainīt iepriekš minētos datumus, vispārējie noteikumi, kas izstrādāti saskaņā ar LNAK vēlēšanu instrukciju, nemainīsies. Organizācijas aicinātas apzināt ieinteresētos kandidātus, pārbaudīt savu biedru adreses, par pārmaiņām vai nepilnbu informējot LNAK biroju vai vēlēšanu komisiju

(turpinājums 20. lp.)

PASKAIDROJUMS

LNJAK valde savā 1980. g. 3 .septembŗa sēdē pieņēma sekojošu rezolūciju:

LNJAK valde morāli atbalsta tos jauniešus, kas piedalās dziesmu spēlē „Varoņdarbi". Par dziesmu spēles saturu var katrs pats spriest pozitīvi vai negātīvi, bet domājam, ka mūsu tautas varoņi ir tik stipri, ka nekāds mākslas darbs nevar mums noņemt viņu varonību. „Nekādi traipekļi nepielīp viņiem", tā saka A. Pumpurs savā epā „Lāčplēsis". Mēs nebaidāmies no „Varoņdarbiem", bet gan baidāmies par represiju pret brīvu domu izteikšanu un uzklausīšanu, kas pašlaik rodas mūsu sabiedrībā sakarā ar kraso nostāju, ko vairākas grupas ir ieņēmušas pret mūsu nacionāli domājošo un latviešu sabiedrībā rosīgo jaunatni, kas ir uzņēmušies rīkot „Varoņdarbus".

Ingrīda Mukāne
LNJAK priekšsēde.

1980. g. 18. oktobrī pl. 13.30
LATVIEŠU CENTRĀ TORONTO

AABS SIMPOZIJS

BALTIEŠU KULTŪRAS SAGLABĀŠANA

ar prof. R. F. HARNEY, Multicultural History Society of Ont., līdzdalību. Piedalās universitāšu mācībspēki: Maruta Lietiņa Ray, Solveiga Miezīte, Juris Dreifelds, Vello Sermat, Olev Trāss, Pēteris Vasariņš, Romas Vastokas.

Simpozija nobeigumā VAKARIŅAS ar DEJU
E. Kuusknes orķestris

Informācija un ieejas kartes: Dr. Endel Aruja, 37 Groveland Cres., Don Mills, Ont. M3A 3C4, tel. (416) 447-8958.

Dalības maksa: $25, studentiem $15, studentiem piedalīšanās simpozijā $5.

Vanagu Kārli

Dzelz

Ar „tautas
šanas brīdi,
dienā, no ar
Latvijas vals
lis Ulmanis
kumu veikša
nistru prezid
nam), kuŗu
dienā, pirmd
portācija uz
šā dienā no
Igaunijas val
Pētss un Lie
amata izpildi
Pētsu deport
A. Merķi če
kur tas mek
uz ārzemēm.
ņu vadītājus
uz krievzemi
jūlijā, bet mi
li" J. Balodi

Pēc tam k
tas saeima"
seims" Kauņ
me" Tallinā
rezolūcijas lū
ko padomi ie
stis, kas nu,
vēles, bija
„padomju re
rietumos mū
bas pārstāvji
pret notikum
nēs, kas līdz
vērtēti. Tā k
mūnistu vara
ša nozīme ta
pinām savu
tu apspiedēj

Dzejni

Dzejniece u
ņu sauc dr
alias Rodze-K
ūdenszāle. Vi
agra rīta līdz
Diena dzen
bu. Radio r
vakari, sanāk
strācijas. Jār
ņa uzvedums
palīdz organ
vāls un raks
ri visam jāk
Ilgu laiva, k
latviešu 20.
septembrī Si
Latviešu pres

Elga Rodze -

Vanagu Kārlis

Dzelzs aizkars nolaižas

II

Ar „tautas saeimas" sanākšanas brīdi, 21. jūlijā plkst. 12 dienā, no amata tika atcelts Latvijas valsts prezidents Kārlis Ulmanis (viņa amata pienākumu veikšana tika nodota ministru prezidentam Kirchenšteinam), kuŗu jau tūlīt nākošajā dienā, pirmdien, 22. jūlijā, deportācija uz Krieviju. Tanī pašā dienā no amata tika atcelts Igaunijas valsts prezidents K. Pētss un Lietuvas prezidenta amata izpildītājs A. Merķis. K. Pētsu deportēja 30. jūlijā, bet A. Merķi čeka notvēra Rīgā, kur tas meklēja iespēju izkļūt uz ārzemēm. Mūsu brīvības cīņu vadītājus ģen. J. Laidoneru uz krievzemi deportēja jau 19. jūlijā, bet mūsu „balto ģenerāli" J. Balodi 31. jūlijā.

Pēc tam kad 21. jūlijā „tautas saeima" Rīgā, „tautas seims" Kauņā un „valsts dome" Tallinā bija pieņēmušas rezolūcijas lūgt PSRS Augstāko padomi ieskaitīt Baltijas valstis, kas nu, pēc Maskavas pavēles, bija pārkrustītas par „padomju republikām" PSRS, rietumos mūsu likumīgos valdības pārstāvji izteica protestus pret notikumiem viņu dzimtenēs, kas līdz šim palikuši neizvērtēti. Tā kā tie atkailina komūnistu varas melus, tiem īpaša nozīme tagad, kad atkal kāpinām savu cīņu pret mūsu tautu apspiedējiem.

Šo vēsturisko norišu virkni ievadīja neatkarīgās Lietuvas sūtņa Berlīnē plkv. Kaža Škirpas vizīte pirmdien, 22. jūlijā, Vācijas ārlietu ministrijā, Vilhelma ielā. Vācu politiskā departamenta direktora Dr. Ernsta Vērmaņa tās pašas dienas dienesta ziņojumā teikts: „Šodien mani apmeklēja Lietuvas sūtnis. Sakarā ar svarīgiem notikumiem viņa dzimtenē, viņa pienākumos esot neļaut šiem notikumiem bez izvērtējuma ieiet vēsturē. Savu nostāju viņš sakopojis vēstulē Vācijas ārlietu ministram. Šīs vēstules iesniegšana esot vispusīgs akts no viņa puses, par to viņš viens pats neuzņemoties atbildību. Ar šo vēstuli viņš nevēloties radīt nekādas nepatikšanas Vācijas ārpolitikai. Priekš neilga laika ministrs Urbšis norādījis kā brīdinājumu visiem Lietuvas sūtņiem rīkoties līdzīgi, ja Lietuvas suverēnitāti pakļautu PSRS.

Sazinoties ar Lietuvas sūtņiem, viņš esot pārliecināts, ka līdzīgas notas tiekot iesniegtas visās galvaspilsētās, kuŗās ir Lietuvas pārstāvības. Tad sūtnis man iesniedza šeit klātpielikto vēstuli, kas satur ļoti svinīgu un noteiktu protestu.

Es teicu Škirpas kungam, ka patlaban gan es vēlētos viņa vēstuli paturēt pie sevis un ka es pieņemu, ka viņš negaida kādus komentārus par šo vēstuli. Tā kā es nevaru viņam pateikt, vai Vācijas valdība vispār pieņems šādu notu, es rezervēju tiesības to viņam izsniegt atpakaļ.

Sūtnis tad teica, ka ievērojot Vācijas attieksmes (ar PS), viņš esot savā notā izlaidis vienu pantu, kas būšot pārējo sūtņu notās, ko tie iesniegs valdībām, pie kuŗām tie akreditēti, — proti: lūgumu neatzīt Lietuvas inkorporāciju (Pad. savienībā). Sūtnis man jautāja, vai viņš vismaz drīkstētu mutvārdiem izteikt man šo prasību. Es to noraidīju, pēc kam sūtnis lūdza mani uzskatīt šādu viņa lūgumu par nenotikušu. Kad sūtnis teica, ka viņš nodomājis savu nostāju pret notikumiem dzimtenē darīt zināmu caur ELTA Berlīnes biroju, es lūdzu viņu to nedarīt, ko viņš man apsolīja. Lūdzu valsts sekretāru pēc ārlietu ministra norādījumiem, vai Lietuvas sūtņa nota šeit paturama. Paredzams, ka Latvijas un Igaunijas sūtņi iesniegs līdzīgas notas. E. Vērmans jau man pieteicis savu apmeklējumu.

Dienesta ziņojumam pievienota Lietuvas sūtņa nota Vācijas ārlietu ministram Joachimam von Ribentropam (šo Staļina sazvērnieku Baltijas valstu sagrābšanā Nirnbergas tribunāls lika pakārt), datētu ar 1940. g. 21. jūliju (nelikumīgā seima sanākšanas dienu): „Man tas gods, ekselence, vērst jūsu uzmanību uz sekojošo (seko norāde uz PS 14. jūnija nepamatoto ultimātu un ka nākamajā dienā sarkanarmija, uzbrūkot Lietuvas robežsargiem, pārgājusi Lietuvas robežu un okupējusi valsti). Tad mūs piespieda augsti padomju amatvīri, kas šim nolūkam atsūtīti no Maskavas, radīt leļļu valdību, pēc kam visa pārvalde tika pakļauta PSRS valdībai.

Lai Lietuvu pilnīgi iekļautu PS, 14. jūlijā tika izrīkotas seima vēlēšanas, kas bija lielākā Lietuvas tautas gribas falsifikācija.

Lai apslāpētu jebkādu opoziciju, organizāciju darbība jau pirms vēlēšanām tika apturēta, prese kontrolēta, redaktori atcelti un tautas darbinieki apcietināti. Cilvēki, kas agrāk bija izteikti Lietuvas valsts ienaidnieki, tika iecelti valdības iestādēs, īpaši policijā. Vienīgā politiskā organizācija, kam bija legāli atļauts darboties, bija kompartija, un tā darīja visu, lai ietekmētu vēlēšanas. Vēlēšanās atļāva tikai vienu kompartijai pieņemamu kandidātu sarakstu. Nepieciešamā vēlētāju skaita nodrošināšanai visus tos, kas tanīs nepiedalīsies, draudēja izsludināt par tautas ienaidniekiem, un piedalīšanās tika cieši kontrolēta. Šādos apstākļos ievēlētais seims ir akls ierocis kompartijas un PSRS valdības rokās. Šodien, 21. jūlijā, seims nolēma nodibināt padomju iekārtu valstī un iekļauties PSRS.

Visa šī PSRS izrīcība ir rupjš pārkāpums pret Lietuvas un PS pastāvošo nolīgumu (notā uzskaitīti līgumi). Šo apstākļu dēļ, kā Lietuvas Republikas satversmīgās valdības iecelts sūtnis pie Vācijas valdības, es jūtos spiests iesniegt ļoti nopietnu un noteiktu protestu pret manas zemes apspiešanu un Lietuvas nacionālās neatkarības atņemšanu no PSRS puses, un deklarēt, ka tāpēc, ka augstāk minēto seimas lēmumu (par inkorporēšanos PS) uzspiedusi PS okupācijas vara, tam nav nekādas nozīmes, tas ir tikai visneiedomājamākais Lietuvas tautas gribas izteikuma viltojums, asā konfliktā ar Lietuvas satversmi un valsts interesēm, kā arī pret tautas brīvām pašnoteikšanās tiesībām, un tādēļ to nekādi nevar atzīt par spēkā esošu. K. Škirpas."

Tanī pašā 22. jūlija pēcpusdienā Dr. E. Vērmanis doku-

(Turpinājums 12. lp.)

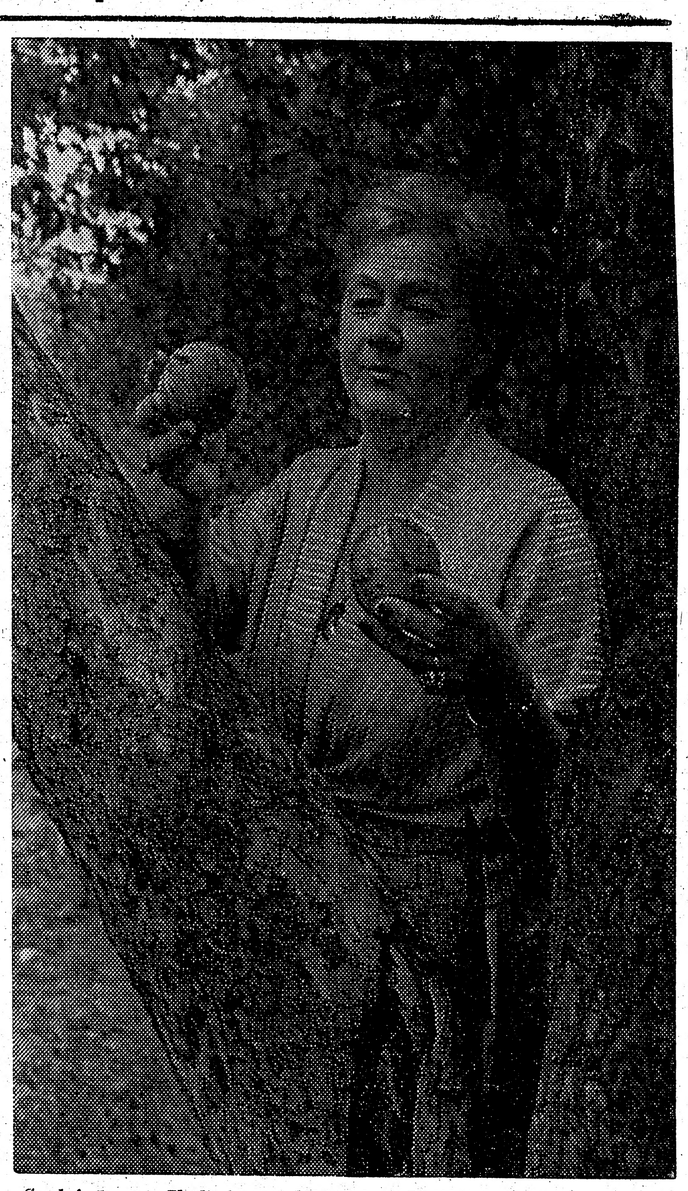

„Saulainē pat āboli ir gardāki saka Valija Dūce, kas bija ieradusies ciemos no tālās Losandželosas.

Foto: J. Liģers

Dzejniece un cīnītāja

Dzejniece un cīnītāja (tā viņu sauc draugi) Elga Leja alias Rodze-Ķīsele ir kustīga kā ūdenszāle. Viņai nav miera no agra rīta līdz vēlam vakaram. Diena dzen dienu, darbs darbu. Radio raidījumi, literārie vakari, sanāksmes un demonstrācijas. Jāraksta 18. novembŗa uzvedums, kaleidoskops, jāpalīdz organizēt teātŗa festivāls un rakstnieku dienas. Pāri visam jākārto dzeju krājums Ilgu laiva, ko līdz Austrālijas latviešu 20. rakstnieku dienām septembrī Sidnejā laidīs klajā Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas apgāds. Tādēļ sarunāt pāris stundu intervijai izrādījās neiespējams uzdevums. Izlīdzējos ar tālruni un vēstulēm.

Mācoties Marijas Milleres ģimnazijā Rīgā, sevišķi patikušas valodas, ieskaitot latviešu valodas gramatiku, pie kam klases audzinātāja un latviešu valodas skolotāja Marta Lauže šo interesi veicinājusi, uzdodot papildus vingrinājumus. Par pievēršanos dzejai Elga Leja stāsta:

„1938. gadā pēkšņi nomira viena no manām tuvākajām draudzenēm. Saskaršanās ar nāvi manī izraisīja dziļu pārdzīvojumu. Savu pirmo dzejoli veltīju mirušajai. Rakstnieka Hugo Puriņa mudināta, aiznesu pāris dzejoļu žurnāla Skolu Dzīve redakcijai. Redaktors tos, pat lāga neizlasījis, pārsvieda pāri plecam un, pīpi sūkdams, norūca: „Jaunkundzīt, pienāciet nākamo gadu." Jutos satricināta līdz sirds dziļumiem, bet šo pirmo literāro traģēdiju pārdzīvoju. Ar Puriņa starpniecību manus dzejoļus sāka iespiest 1939. gadā tai pašā Skolu Dzīvē, bet, krieviem iebrūkot Latvijā, žurnāls beidza eksistēt."

Gadiem ritot, jaunā dzejotāja sapazinusies ar vairākiem rakstniekiem un dzejniekiem, to vidū ar Andreju Johansonu, Aleksandru Čaku un Andreju Eglīti. Pēdējais sevišķi mudinājis nopietnāk pievērsties dzejoļu rakstīšanai. Vismīļākā no latviešu dzejniecēm esot Veronika Strēlerte: „Viņa šķiet tik skaidra un gaiša kā dzidrais ābols, kam, paceltam pret sauli, redz cauri katru šķiedru un sēkliņu."

Elga Rodze - Ķīsele. I. Tiliba uzņēmums

No dzejniekiem ļoti tuvs esot Kārlis Skalbe — vārdos un darbos balts kā Piebalgas audekls. No trimdā izaugušajiem dzejniekiem — Olafs Stumbrs, kam ar bravūru pārklāta klusa un trausla dvēsele. No cittautu dzejniekiem vairāk nekā citi saistot Rainers Maria Rilke.

Pievēršoties Ilgu laivai, uzzinu, ka tajā būs tikai daži dzejoļi, kas rakstīti Vācijā pirms izceļošanas uz Austrāliju. Grāmatas nosaukums rādot, ka vairums dzejoļu radies nepiepildītu ilgu rezultātā. Ievada dzejoli Ilgu laiva komponējis Jānis Mediņš, un ar šo dziesmu Brigita Saiva iepriecinās Ilgu laivas kristību dalībniekus rakstnieku dienu nobeigumā.

Ilgu laivas saturs iedalīts trīs daļās: pirmajā dzejniece dzied par tēvzemi, otrā par bijušo mīlestību un trešajā mēģina ieskatīties mūžībā.

Dzejniece, dzejodama un darbodamās „tautas druvā", nav pratusi tikt zem sava jumta. Pasaulē tomēr ir labi cilvēki, kas nāk talkā tad, kad palīdzība visvairāk nepieciešama. „Man vairs nav neviena dzīva tuvinieka. Tēvs ar nāvi satikās Vorkutas ogļraktuvju 14. šachtā. Vīra tēva pāršķeltais galvaskauss mētājas Ļubļankas pagrabos. Māmuļa atdusas Pertas baltajās smiltīs. Vīra māte atrada mieru Adelaidē, un mana vīra pelnu sauja nav šķiŗama no manas dzīves, — tā ir tur, kur esmu es. Dzejoļu krājumā esmu ielikusi kāda nostaigāta dzīves posma domas un jūtas. Vērtējumu atstāju lasītāju ziņā."

Dzejoļu krājuma Ilgu laiva vāku zīmējis Džems Krīvs un ievadvārdus rakstījis Hugo Kaupmanis.

A. Zariņš

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

26. — 28. sept. Latviešu Centrā Latviešu Fonda nedēļas nogale nākotnei.

27. sept. pl 9.15: Latviešu Fonda gada sapulce. Pl. 13.15 referāti un demonstrējumi par darbību kultūras laukā

28. sept. pl. 9.30 Latviešu Fonda paneļdiskusija, „Iecerētais un paveiktais — kultūrālās dzīves celmlaužu pieredze un ieskati."

28. septembrī — svētdien, pl. 17 Latviešu Namā Latvijas Universitātes dibināšanas atcere. Prof. J. Dreifelda akadēmiskā runa „Kanadas latviešu demografiskais profils". Prof. J. Vītola mūzikas koncerts: Rita Dzilna-Zaprauska un Ilze Didrichsone.

4. oktobrī pl. 19 Latviešu nama gada svētki ar jauniešu priekšnesumiem, vakariņām un deju pie Runču mūzikas. Ieeja 12 dol.

4 oktobrī Latviešu Centrā Bērnu svētki.

11. okt. pl. 16.00 sezonas slkgšanas sarīkojums Tālavā ar DV Vēstures muzeja skati skaņās par Brīvības pieminekli.

18. oktobrī Kanadas Latviešu Centrā — AABS simpozijs Baltiešu kultūras saglabāšana. Pl. 13 tautiskās identitātes saglabāšana — izredzes un nepiciešamie soļi; rusifikācija; tautiskās identitātes saglabāšana — — Motīvācija ģimenē, skolā un sabiedrībā. Piedalās prof. Maruta Lietiņa-Ray, Olev Trass, Solveiga Miezīte, Juris Dreifelds uc Pl. 19 vakariņas, pl. 21 deja.

19. oktobrī Kanadas Latviešu Centrā — svētdienu azaidi Katru svētdienu līdz 14 decembrim un pēc tam no 11. janvāra līdz 12.aprīlim.

25. oktobrī ALT Vašingtonas ansamblja divas viesizrādes Bickford Park skolā.

25. oktobrī DV namā DV Toronto nodaļas gada svētki.

16. novembrī pl. 17 Latvijas valsts 62 gadu atcere Toronto universitātes Convocation Auditorium — King College Circle.

26. oktobrī pl. 13 Latviešu namā TLTA Latvisko zināšanu seminārs — LNAK kandidātu idejas un platforma. Semināru vadīs Modris Lorbergs.

2. oktobrī pl. 14 Latviešu namā pensionāru apvienības sanāksme. Alma Lideka lasīs savus darbus.

7. oktobrī (otrdien) pl. 18.30 Latviešu namā Toronto TLB dāmu komiteja laipni lūdz visas biedres un interesentes ierasties uz pārrunām.

1. novembrī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba medību sezonas atklāšanas balle. Izlozē medījumi un zivis. Pilna bufete. Spēlēs Runči.

1. novembrī — sestdien, pl. 20 komponista Jāņa Kalniņa darbu koncerts Centrālā tehnikuma auditorijā. Rīko Koncertapvienība.

1. novembrī pl. 20 DV namā DV Toronto nod. Novusa kluba balle. Spēlēs Runči.

1. —2. nov. Kanadas Latviešu Centrā Jūlija Popeļa gleznu izstāde.

Raiba programma
Divreizdivi kursos

Ilze Valdmane mūs informē:

18. Divreizdivi nometne nu ir pārdzīvota un aizvadīta. Tā notika no 22. līdz 31. augustam Mičigenā, netālu no Battle Creek pilsētas. Nometnē piedalījās 87 jaunieši — 31 no Kanadas, 3 no Venecuēlas, pa vienam no Anglijas, Zviedrijas un Argentīnas un 50 no ASV.

Jaunieši piedalījās sešās ieviržu grupās, kuŗās viņi klausījās lekcijas un piedalījās pārrunās četras stundas dienā.

Kādi iespaidi ir palikuši no nometnes? Jāsaka, ka visumā šī Divreizdivi nometne izdevās labi — nometnē dzirdēja runājam tikai latviešu valodu, pat pēdējā dienā, kad nometne jau bija slēgta un jaunieši atvadījās viens no otra.

Nometnē valdīja labs gars — jaunieši ar lielu prieku un sajūsmu piedalījās visās organizētās programmās, kaut arī dienas dažreiz likās pārblīvētas ar nodarbībām un neatlika tik daudz laika iepazīties pašiem savā starpā kā varbūt vēlējās.

Šķēršļu gājiena fābula bija šāda: Latvijā ir pazudis kāds disidents rasktnieks ar savu slepeno manuskriptu. Šķēršļu gājiena dālībniekiem bija jāuzdod sevi par tūristiem, jāatrod rakstnieks un jāpārved manuskripts no Latvijas. Šķēršļi bija piemēroti fābulai — muita, Intūrista birojs, kafejnīca, čekas pratināšana un psīchiatriskā slimnīca (kuŗā bija ieslodzīts rakstnieks). Šķēršļu gājienu izplānoja Jānis Grants, Sandra Bašēna, Indra Avena, Lalita Saliņa un Māra Rāviņa.

Preses balli rīkoja latviešu valodas un preses un žurnālistikas ievirzes. Balli ievadīja ar polonēzi Ritas Strautiņas klavieŗu pavadījumā un deju meistara Zigurda Miezīša vadībā. Ballē arī parādījās drukas velniņš (Anda Avena) un Preses Pīles speciālizdevums ar Gvido Augusta zīmēto titullapu. Latviskās virtuves projekts balles laikā rīkoja savu „Rīgas kefejnīcu", kur klientus cienāja ar pirmklasīgām saldām maizītēm, sulu, kafiju un dzejas priekšnesumiem.

Raibajam vakaram apakšnosaukums bija „Beztalantu vakars". To veiksmīgi vadīja nometnes „transporta ministre" Baiba Liepiņa.

Budēļu vakaru rīkoja tautiskā mantojuma ievirze Māras Andersones vadībā. Nometnes dalībniekiem uz šo vakaru bija jāierodas vai nu tautas tērpos, vai budēļu kostīmos Pēc programmas beigām jaunieši gāja rotaļās un dejoja tautas dejas un dziedāja svecīšu gaismā vēl ilgi pēc pusnakts.

Gandrīz katru dienu nometnē notika kāda lektora referāts, ko noklausījās visa nometne. Runātāji bija Māris Rolands Ozols par sportu un politiku Latvijā šadien, Uldis Grava par „Jāņu sieru siešanu, cūku kaušanu, ar dažiem politisko pārdomu iespraudumiem", prof. Rimvidas Šilbajors par baltiešu studijām brīvajā pasaulē un AABS, Gvido Augusts ar vēsturisku attēlu slīdīšu izrādi, prof. Tālivaldis Ķeniņš par „Latviešu mūziku un lielo pasauli", un etnografe Mirdza Strausa par Latvijas novadu tērpiem, to īpatnībām un pareizo valkāšanu. M. Strausa savā lekcijā illustrācijai lietoja visu nometnes dalībnieku līdzi paņemtos un uzvilktos tautas tērpus, kas izvērtās par ļoti interesantu un iespaidīgu tautas tērpu parādi.

Nometnes dievkalpojums notika 24. augustā pl. septiņos no rīta. Mācītājs Jānis Ķinēns un teoloģijas students Mārtiņš Irbe bija ieradušies jau pirms septiņiem no Gaŗezera, kur viņi piedalījās LELBA Draudžu dienās. Viņiem līdz bija atbraukuši arī daži jaunieši no Draudžu dienām. Dievkalpojums notika ezera krastā, skaidrā rīta gaismā. Nometnes koris iepriekšējā vakarā bija spējis iestudēt divas garīgas dziesmas, un tās ļoti skaisti atskaņoja dievkalpojumā Vizmas Maksiņas vadībā.

Mūzikas ievirzi vadīja jaunā pianiste un skolotāja Rita Strautiņa. Viņai palīdzēja komponists Imants Mežaraups un diriģents Jānis Beloglazovs. Visi šie trīs jaunie cilvēki ir spilgti talanti, kā arī pierādījums, ka latviešu mūzika spēs augt un veidoties trimdā vēl ilgus gadus. Mūzikas ievirzē lekcijas nolasīja prof. Tālivaldis Ķeniņš, jaunā diriģente Vizma Maksiņa, prof. Voldemārs Ruševics, baletdejotāja Pārsla Vintere un flautiste Lalita Saliņa. Šajā ievirzē apskatīja tādus tematus kā latviešu balets (P. Vintere), latviešu koŗi trimdā (V. Maksiņa), folkloras elmenti komponētā mūzikā (I. Mežaraups), Emīls Dārziņš un Emilis Melngailis (J. Beloglazovs), un trīs lielie — J. Vītols, A. Jurjāns un A. Kalniņš (T. Ķeniņš). Kā īpašu darbības punktu jāmin mūzikas ievirzes dalībnieku projekti: dalībniekiem bija uzdots aranžēt kādu latviešu tautas meldiju, izmantojot lekcijās apskatītos piemērotos tautas mūzikas apdares veidus. Labākos darbus atskaņoja nometnes nobeiguma vakarā — Laurijas Vudas un Sarmas Aistaras „Es iešu ganos!" koklēm, stabulei un korim, Ilzes Abenes „Rāmi, rāmi es dziedāju" korim, un Andreja Liziņa „Pieguļ, mana pieguliņa" koklei, flautei un vīru balsīm.

Folkloras un literātūras ievirzes programmu vadīja Indra

(Turpinājums 11. lp.)

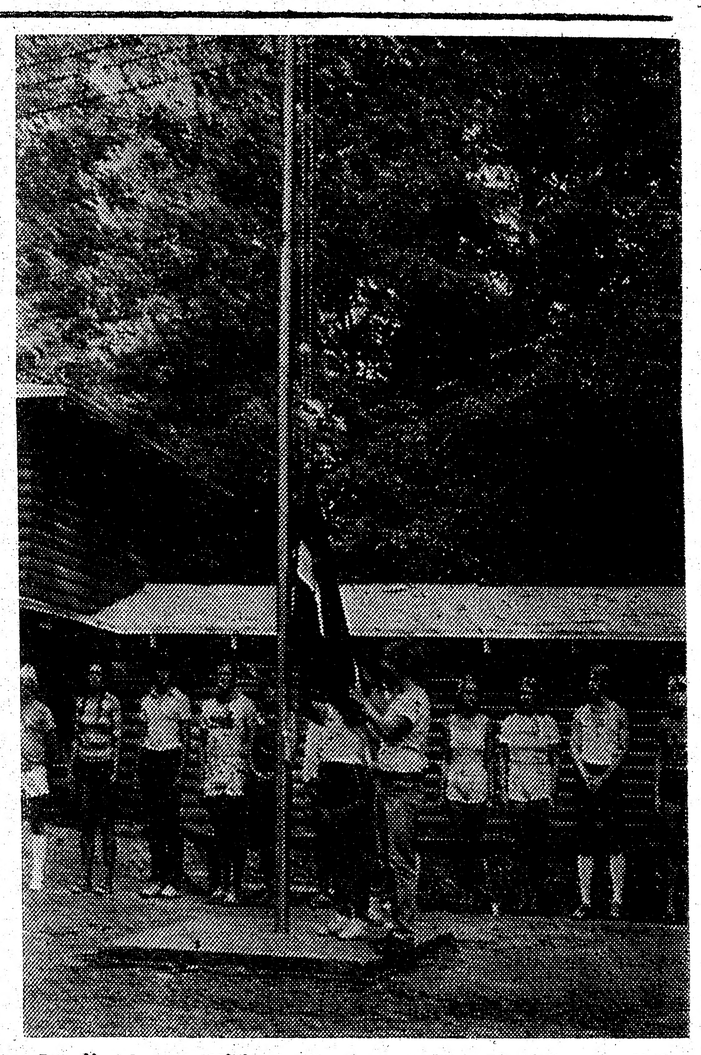

Latvijas karogs Mičigenas 2 x 2 nometnes jauniešus mudināja palikt brīvības cīnītāju sardzē. Foto: J. Šmidchene

8. — 9.novembrim Kanadas Latviešu Centrā Mārtiņu tirdziņš.

9. novembrī pl. 18 Sv. Jāņa draudzes vokālā ansambļa koncerts draudzes dievnamā.

15. nov. pl. 19 Rasmas Lielmanes koncerts, pavadītāja Marina Baltere-Girmgas. Koncerts par labu Kanadas Latviešu Centram un notiks Karaliskās mūzikas konservātorijas koncertzālē, 273 Bloor St. W, pēc tam pieņemšana Kanadas Latviešu Centrā.

18. novembrī karoga iesvētīšana un pacelšana Kanadas Latviešu Centrā.

22. novembrī DV namā DV Toronto nodaļas rīkotā kaŗavīru godināšana.

29. novembrī no pl. 9—16 Ziemsvētku tirdziņš Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpās.

6. un 7. decembrī DV namā Ziemsvētku tirdziņš.

13. decembrī pl. 19 Sv. Jāņa draudzes dievnamā koncerts Ziemsvētku ieskaņai. Piedalās: soprāns Irma Kurme un ērģelniece Anita Rundāne.

20. decembrī DV namā DV Toronto nodaļas eglītes vakars.

1981. GADĀ

21. februārī, sestdien, pl. 20 Andris Rožkalns — klavieres. Town Hallē. Koncertapvienības sarīkojums.

28. februārī Latviešu Centrā Vīru koŗa Viesturs koncerts.

14. martā, sestdien, plkst. 20 Linda Aļģe, čello, Town Hallē. Koncertapvien. sarīkojums.

7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā

TORONTO 1981. GADĀ no 1. — 5. jūlijam.

HAMILTONA

24. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

SELBURNA

4. oktobrī pl. 1930 Latviešu lauksaimniecības biedrība rīko Pļaujas svētkus Selburnā Leģiona zālē. Svētbrīdis vēlāk Sv. Katrīnu vanadžu un Jandāla priekšnesumi, loterija, vakariņas un deja.

BĒRZAINE

25. oktobrī pl. 10 TLMM kluba tīru šaušanas sacensības.

LONDONA

18. oktobrī pl. 18 Londonas Ukraiņu Centrālā zālē, 247 Adelaide Str. South, DV Londonas nodaļa atzīmē 30 g. darbības atceri. Svētbrīdis māc. J. Prauliņš ; svētku runa — DV KV priekšsēdis V. Plūdons): Junda un svētku koncerts (DV vīru koris Kanadā). Sekos saviesīgs vakars ar svētku mielastu. Spēlēs iecienītā deju mūzikas kapella Runči.

Nepietiekošas atsaucības dēļ, paredzētais bij. gaisa spēku izpalīgu salidojums nenotiks, bet viņi tiek laipni aicināti ņemt dalību šai sarīkojumā, lai kopējās pārrunās izvērtētu šāda salidojuma organizēšanu Dziesmu svētku laikā Kanadā vai ASV.

Latviešu nama Toronto
GADA SVĒTKI
4. oktobrī pl. 19.00
RA JAUNIEŠU PRIEKŠNESUMIEM
VAKARIŅAS — DEJA
Spēlēs RUNČI
Piedalīšanās ar vakariņām $12;
ieeja tikai uz deju $4, studentiem $2.
Galdiņi pieteicami F. Neimaņa kundzei 922 2931.

Tālā dārza putns

SPĪDOŠS KONCERTAPVIENĪBAS SEZONAS IEVADĪJUMS

Stokholmas karaliskās operas solistes Ileānas Pētersones koncertu Toronto latviešu koncertapvienība mums nezināmu apstākļu dēļ nebija izkārtojusi koncertzālē, bet gan baznīcā. Tas nenāca par labu ne mākslinieciei, ne klausītājiem. Abos gadījumos kaut kas pietrūka. Traucēja, ka dziedātāja un pianiste atradās vienā līmenī ar publiku. Tālāk sēdošie abas mākslinieces redzēja tikai daļēji. Arī aplausi, kas parasti it kā palīdz radīt kontaktu izpildītāju un klausītāju starpā, bija atturīgi, ne tik spraigi un ierosinoši kā citkārt. Mēs neesam pieraduši aplaudēt baznīcā.

Par koncerta programmu jāsaka, ka tā bija bagāta, ja ne pārbagāta: pirmajā daļā divpadsmit latviešu komponistu dziesmas, otrā daļā astoņas operu ārijas. Ja pieskaita abas piedevas — Habaneru un Kristīnes āriju — iznāca kopā pavisam desmit.

No latviešu komponistu dziesmām dziļu iespaidu atstāja Berino Mājās, Pavasara Cerība, Ķeniņa Tālā dārza putns. Vītola Mirdzas dziesmu būtu gribējies dzirdēt trauslākā un vairāk klusinātā izpildījumā.

Otrā programmas daļa sākās ar Glucka āriju no operas Paris un Helēna. Tai sekoja divi baroka laikmeta komponisti: Pergolesi un Purcells. Romantiķus pārstāvēja Verdi, Gounod, Čaikovskis; no vēlākiem komponistiem — Masagni un Saint-Saens. Intensīvā kāpinājumā izcēlās Samsona un Dalilas ārija. Māksliniece te deva augstas kvalitātes sniegumu, izceldama gan lirisko, gan drāmatisko izteiksmi.

Ja no ievērojamām dziedātājām prasa skaistu tembru, noapaļotus, izlīdzinātus toņus, frāžu lokanību, izteiksmes dziļumu, skaidru dikciju, tad Ileānai Pētersonei viss tas ir. Gan šoreiz dzirdēja iebildumus, ka nav saprasts teksts. Manuprāt tas būtu izskaidrojams ar nepiemērotajām telpām. Atceroties iepriekšējos koncertus, šādas kļūmes nebija pamanāmas.

Tālais ceļš un klimata maiņa bija radījusi mākslinieciei balss indispoziciju, kas brīžiem bija pamanāma augstajā reģistrā. Kopīgo sniegumu tas tomēr neaizēnoja.

Atzinīgi vārdi jāsaka par Edites Timermanes klavieru pavadījumiem. Skaisti izcēlās viņas niansētais frazējums gan pavadījumos, gan arī solo vietās — ievados un starpspēlēs.

Zināmas Lazdas vārdiem sakot, Ileāna Pētersone šķita tālā dārza putns, kas atlidojis pa-ņemt mūsu sirdis.

Marta Tūtere-Kundrate

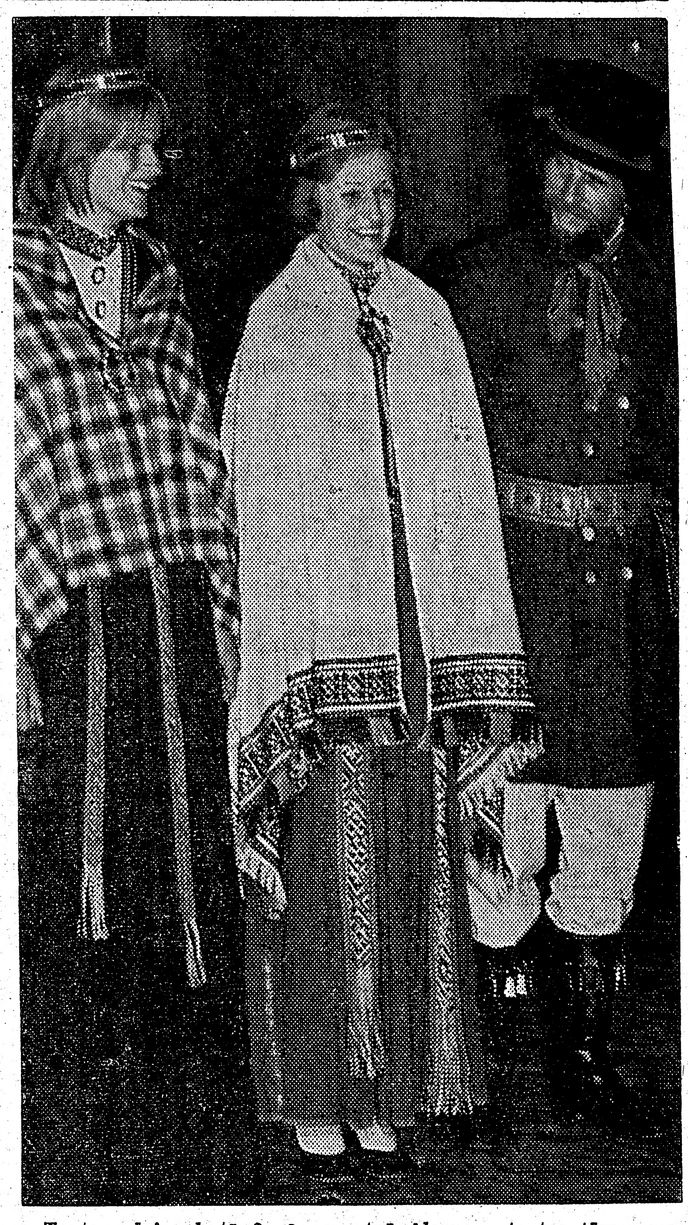

Tautas deju skatē 2 x 2 nometnē Alsungas tautas tērpos, no kreisās: Antra Šmidchene, Māra Andersone un Zigurds Miezītis.
Foto: J. Šmidchene

DIVREIZDIVI . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

Ancāne ar palīdzēm Indru Avenu un Bitīti Vinkleri. Ievirzes dalībnieki iepazinās ar latviešu folkloras žanriem un tad apskatīja, kā mūsu folklora parādās laicīgajā, modernajā literatūrā (t.i. kopš tautas atmodas laikmeta). Par lektoriem ievirzē piedalījās Indra Ancāne, Bitīte Vinklere, Gvido Augusts, Juris Kļaviņš, Velta Toma, Anda Libere, Valdis Zeps, Baiba Bičole—Rumpētere un Jānis Krēsliņš sr.

Preses un žurnālistiskas ievirzi vadīja „Jaunās Gaitas" redaktors Laimonis Zandbergs ar palīdzi Sandru Bašēnu. Ievirzes darbība notika gan teorētiskā, gan praktiskā veidā. Ievirzes dalībnieki klausījās referātus par žurnālistiku vispār (L. Zandbergs un U. Grava), par trimdas presi — lielo un mazo (J. Trapāns un K. Rabacs, L. Zandbergs), par lietuviešu presi trimdā un Lietuvā (R. Šilbajoris), par latviešu preses vēsturi (L. Zandbergs un G. Augusts), par citām modernām saziņtechnikām (J. Mazutis) un par presi okupētajā Latvijā (L. Zandbergs un M. R. Ozols). Jaunieši arī piedalījās diskusijās par latviešu preses problēmām.

Praktiskā plāksnē, preses avīzes dalībnieki ar Sandras Bušēnas palīdzību izdeva divas nometnes avīzes „2x2 Pagrīdnieks" numurus un vienu „Preses pīles" izdevumu Preses ballei. Preses un žurnālistikas ievirzē bija tikai seši dalībnieki, bet katrs no viņiem ir jau kaut kādā veidā piedalījies trimdas latviešu presē vai studējis žurnālistiku un moderno saziņtechniku.

Latviešu virtuves projektu vadīja Liena Kaugara no Kalamazū. Projektā piedalījās četrpadsmit jauniešu — zēni un meitenes. Gandrīz katru vakaru virtuves projekts bija sagatavojis kādu mazu cienastu, ko piedāvāja nometnes dalībniekiem pēc vakara programmas beigām. Nometnes kori vadīja diriģenti Imants Mežaraups un Jānis Beloglazovs. Pēdējā nometnes vakarā koris iepriecināja ar programmu, ko bija iestudējis pa nometnes laiku. Atskaņoja latviešu klasiķu Jurjānu Andreja, Jāzepa Vītola un Emīla Melngaiļa dziesmas, kā arī moderno komponistu Bruno Skultes un Pauļa Dambja darbus.

Nākošā — 19. Divreizdivi nometne notiks 1981. gada jūnijā, pirms 7. Kanadas latviešu dziesmu svētkiem Toronto, un to vadīs 18. Divreizdivi nometnes saimnieks Jānis Grants.

PIRMĀS LATVIEŠU DIENAS KANADĀ

ORGANIZĀCIJU PĀRSTĀVJU SANĀKSME PRIEKŠDARBU VEIKŠANAI

Jau agrāk, vienā no Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes sēdēm apsprieda jautājumu par visas Kanadas latviešu dienu organizēšanu, tās pieskaņojot nākošā gada vispārējiem dziesmu svētkiem. Šāds sarīkojums dotu iespējas iepazīt un saskaņot nacionālo darbu visos latviešu centros, kā arī stiprināt un vienot Kanadas latviešu saimi kopējiem mērķiem par latviešu tautas un Latvijas valsts brīvības atgūšanu. LNAK valde par rīcības komitejas priekšsēdi izraudzīja kultūras nozares vadītāju Intu Purvu, kas nesen bija sasaukusi organizāciju pārstāvju sanāksmi rīcības komitejas sastādīšanai. Sanāksmē par sekretāri izraudzīja jaunatnes pārstāvi Daci Veinbergu un par kasieri R. Britālu, pārējo amatpersonu apstiprinājumu atstājot tuvākai nākotnei.

Apspriežot latviešu dienu laiku un norisi, vienojās tās rīkot 1981. gada 28., 29. un 30. jūnijā, bet 4. jūlijā Dziesmu svētku ietvaros nacionālu demonstrāciju, ko saskaņotu ar koŗu kopgājienu uz galveno kopkoncertu. Latviešu dienu darba sēdēs īsreferātu un diskusiju veidā iztirzātu mūsu sabiedriskos, nacionāli politiskos, kultūras un jaunatnes jautājumus, cenšoties panākt kopējus atzinumus nākotnes darbam. Visu sēdes dalībnieku vienprātīga atziņa bija referentus izvēlēties no katras nozares speciālistiem, kas ar savu nacionālo darbu un stāju guvuši vispārēju ievērību. Referenti būtu vēlami tieši no dažādiem latviešu centriem ārpus Toronto, tā gūstot ieskatu par latviskā darba šķērsgriezumu visas Kanadas apmērā.

Ieteicamas arī lokālo organizāciju sanāksmes dalībnieku informēšanai priekšdarbu veikšanai un viedokļu saskaņošanai. Šo latviešu dienu organizēšanā un īstenošanā iesaistāmi arī provincē dzīvojošie LNAK padomes locekļi un pārstāvji latviešu centros.

Nākošā Kanadas latviešu dienu rīcības komitejas sēde notiks 7. oktobrī plkst. 8 vakarā Toronto latviešu namā, kur lūgti ierasties arī to organizāciju pārstāvji, kas pasta traucējumu vai citu iemeslu dēļ pirmajā sanāksmē nevarēja piedalīties.

Kā jau sākumā minēts, Kanadas latviešu dienu galvenais mērķis ir mūsu nacionālā darba saskaņošana, vienotības apziņas stiprināšana un nākotnes ceļu izvēle Latvijas brīvībai, tādēļ rīcības komiteja nepievērsīsies vispārēju kultūrālu vai sabiedrisku sarīkojumu organizēšanai, kas bagātīgi ietilpināti Dziesmu svētku programmā.

R. Norītis

MONTREALA

● Montrealas pensionāru apvienība augusta kārtējā sanāksmē par goda biedri ievēlēja 85 g.v. Jūliju Asari par viņa cīņām karavīru rindās, sākot ar strēlniekiem Nāves salā, Tīreļpulvā un brīvības cīņām pie Cēsīm un citās cīņu vietās.

Apvienības izbraukums uz Tērveti notika augustā, pulcinot ap 50 dalībnieku. Divas dienas aizritēja, izstaigājot Tērvetes pakalnus, lejas, mežus, viesojoties pie paziņām, un baudot klusumu un mieru. Sestdienas vakarā Bērnu nometnes telpās pasēžot pie glāzes vīna skanēja latviešu dziesmas vairākas stundas, E. Reveliņam palīdzot ar akordeona mūziku. Solo vai duetā dziedāja J. Lakats, K. Lapsa, A. Melderis un E. Reveliņš, tā kuplinot sirsnīgo un jautro sanāksmi. P. Agrums un J. Strenge rādīja „miglas bildes" par Tērveti, tās apkārtni un dzīvi. Par cienastu gādāja Lonija Strenge.

● Tērvetes īpašnieku apvienības gadskārtējais tērvetiešu vakars notika 30. augusta vakarā Bērnu nometnes telpās. Vakars bija rīkots groziņu veidā un pulcināja pāri par 70 dalībnieku. Dziesmas ar akordeonu pavadīja E. Reveliņš, bet par deju mūziku gādāja J. Zilkalns.

31. aug. apvienbas pilnsapulcē piedalījās kupls dalbnieku skaits. Pārrunāja dažādus jautājumus par Tērvetes un dzīvi, pieņēma lēmumus turpmākai darbībai. Sapulci vadīja J. Palieps, bet pierakstīja I. Steprans.

● Augusta dievkalpojumā Tērvetē māc. A. Dūmiņš paziņoja ev. lut. draudzes Motnreālā jauno valdes sastāvu: draudzes priekšnieks V. Paegle, palīgs. M. Ikvilds, sekretāre I. Vasariņa, kasieris R. Gailītis, Tērvetes komitejā K. Dreijeris un A. Priede. Revīzijas komitejā J. Birze un J. Bisenieks.

Agrumu Pēteris

MANČESTRA

● Mančestras latviešu ev. lut. draudzē Konektikatā 31. augustā dievkalpojumu vadīja mācītājs Pauls Jaunzems. Dievkalpojums bija labi apmeklēts un to kuplināja Rotas koris diriģentes Irēnes Kupčes vadībā. Baznīcas lejaszālē notika ārkārtas pilnsapulce mācītāja vēlēšanām. Kā Austrumu apgabala garīgā vadītāja aizstājējs piedalījās mācītājs K. Kronis. Par sapulces vadītāju ievēlēja J. Binderu un par sekretāru A. Sprinci. Ar klusuma brīdi pieminēja mūžībā aizgājušos mācītājus, Nīkolāju Ozolu un Kārli Freimani. Lielā vienprātībā sapulce par draudzes jauno ganu ievēlēja mācītāju Pauli Jaunzemi.

P.S.

Mazvāģīšiem ir nenoliedzamas priekšrocības.
(Beļģu humors)

Tobago mūsu interešu lokā

Tobago vārds ir ierakstīts latviešu tautas vēsturē. Priekš vairāk nekā 300 gadiem tur nonāca latvieši vai nu labprātīgi vai piespiedu kārtā. Viņu kopskaitu, kas tur savā laikā ieradušies, mēdz novērtēt uz 5 vai 6 simtiem. Vēsturiski dati rāda, ka Kurzemes hercogistes ļaudis Tobago salā manīti laikā no 1639. līdz 1693. gadam. Pēc tam ilgu laiku neviens tur nav rādījies — pēdas izdzisušas, bet vietu nosaukumi palikuši, kā, piemēram, Little Courland Bay, Great Courland Bay, Caurland Estate, Courland Point, Courland River, pie kam ar vārdu „Courland" jāsaprot latviskotais „Kurzeme". Brīnums, kā šie nosaukumi varējuši tik ilgi noturēties. „Kurzemes upe" ir lielākā Tobago salā, tā tek cauri skaistam apvidum, bet nav salīdzināma ar Daugavu vai Gauju.

Pēc ilgiem klusuma gadiem 1935. gada augustā divi latvieši, Plēsums un Ozoliņš, pārsteiguši mierīgās salas iedzīvotājus, ierodoties no Latvijas nelielā laivā.

Pievēršoties pēckara laikiem, varam teikt, ka Tobago salu esam par jaunu atraduši. Kopš 1974. gada ik pa divi gadiem uz turieni notiek grupu ceļojumi, pie kam dalībnieku skaits neapsīkst. Pirmā grupā bija tikai 21 dalībnieks, nākošā 80, trešā pāri par 300 un šinī gadā 92. Cik zināms, ALJA saiets tur notiks 1981. g. decembrī.

Lai kādi uzskati katram būtu par Tobago apmeklējumiem, tie tomēr turpināsies. No daudziem dzirdēts, ka vismaz reizi mūžā tur katram jānonāk. 1982. gadā būs atkal ceļinieki uz Tobago. Ir izteiktas kritiskas domas, ka mums ar melno rasi nevarot būt nekā kopīga, ka mēs nevajadzīgi godinot hercogu Jēkabu, jo viņš taču neesot bijis latvietis (tomēr kurzemnieks viņš bija), ka mēs to naudu, ko aizvedam uz Tobago, varētu atstāt tepat, varbūt Gaŗezerā vai citur. Liekas diezgan loģiski, bet tā tas tomēr nav. Vispirms neaizmirsīsim savu tautas pagātni — respektēsim to. Kurzemes hercoga valsts vēsturi mums jāatzīst par kuršu un zemgaļu zemes un tautas vēsturi.

Tobago salā mēs sastopam cilvēks ar atšķirīgu ādas krāsu, tas tiesa, bet viņu liktenis daudzējādā ziņā līdzīgs mūsu tautas liktenim. Salu pārstaigājušas daudzas svešas varas, viņu vēsturē ierakstīti arī verdzības laiki.

Pilnīgu neatkarību tobagieši kopā ar trinidadiešiem ieguva tikai 1976. gadā. Viņu cīņas gars un spars par neatkarību vēl nav pilnīgi izplēnējis. Tas parādās dažādos veidos — viņi par kādreizējiem apspiedējiem uzskata balto rasi. Šinī ziņā mums viņi jāsaprot. Tad nu rodas jautājums: kādas ir mūsu attieksmes pret tobagiešiem? Dīvainā kārtā mēs esam ieradušies kā šī naida izlīdzinātāji. „Balto kurzemnieku" vārdam citāda skaņa nekā angļu, franču vai spāņu, jo kurzemnieki nav iegājuši Tobago vēsturē kā „apspiedēji", vergu turētāji. Uzturoties Tobago salā, ikviens var iegūt cieņu pret turienes pilsoni — tā ir neatkarīga un pašapzinīga nācija. Tobāgiešu neatkarības tieksmes jau iet tik tālu, ka viņi spēcīgi runāt par atdalīšanos no Trinidadas. Mums, latviešiem, šinī delikātā jautājumā jābūt visai uzmanīgiem. Kad es jokodamies ieminējos: „Bet tad jūs okupēs Kastro!" — uz to nāca atbilde — „Ja to Kastro mēģinātu, mēs sauktu palīgā kurlenderus!"

Redzamākais notikums Tobago salā bija 1978. gadā, kad atklāja pieminekli drošsirdīgo kurzemnieku godināšanai. Radās aizspriedumi par 2 jauniem cilvēkiem, kas bija aicināti no Vācijas. Viņi uzdevās par „Kurzemes princiem" un dīvainā kārtā tiem tika parādīts visai liels gods. Tas izraisīja arī polemiku presē. Tepat jāpiezīmē, ka pie piemineklja piestiprinātā plāksnē nav minēts, ka to cēluši brīvie latvieši, tā ka ļoti viegli okupētās Latvijas komūnistiem pateikt, ka tas ir viņu pilsoņu celtais piemineklis. Par mūsu aktīvitātēm Tobago salā okupētās Latvijas komūnistiem ļoti liela interese.

Vēl tikai dažus vārdus par to, ka ceļojuma naudu uz Tobago varētu atstāt mājās un stiprināt pašu pagastu dzīvi. Tad to, protams, varētu attiecināt arī uz visiem citiem ceļojumiem. Ceļojumam uz Tobago ir īpatnēja nozīme, tas ir arī politiskas dabas. Ne tikai mēs tuvāk kļūstam pazīstami ar melno rasi, kuŗa dažādā veidā pilnīgi atšķiŗas no tiem „melnajiem", ko mēs šeit sastopam, bet mēs izlaužamies no sava pagasta robežām un rodam iespēju daudzināt savas tautas un neatkarīgās Latvijas vārdu un pateikt patiesību par civilizētās pasaules lielāko ienaidnieku — komūnismu.

Sapratīsim skaidri pašreizējo politisko stāvokli — Karaību salas ir apdraudētas. Nav plašāk jārunā par to, ko tas nozīmētu Amerikas kontinentam un visai brīvajai pasaulei, ja tās, kopskaitā vairāk kā 1000, kristu komūnistu rokās. Te mēs varam apzināties savu svaru un nozīmi pasaules politikā. Karaību salu virknē Trinidada-Tobago valsts saimnieciski ir visstiprākā. Cik var vērot no mūsu tautiešu interesēm, tad nevienam nav bijusi vēlēšanās ielauzties Trinidadas vai Tobago saimnieciskā dzīvē. Mums vajadzētu būt nozīmīgiem „garīgā pasaulē", bet tas jādara mērķtiecīgi un ar saprātu.

Būtu nopietni jādomā par mūsu tālāko misiju Tobago salā. Ceļojumi kļuvuši par tradiciju, un tie notiks arī nākotnē, pie tam ik pa divi gadiem. Šos divus gadus ierosināja Latvijas sūtniecības lietvedis Dinbergs, kad viņš apmeklēja Tobago salu 1974. gadā. Tanī laikā pārrunāja arī piemineklja celšanu.

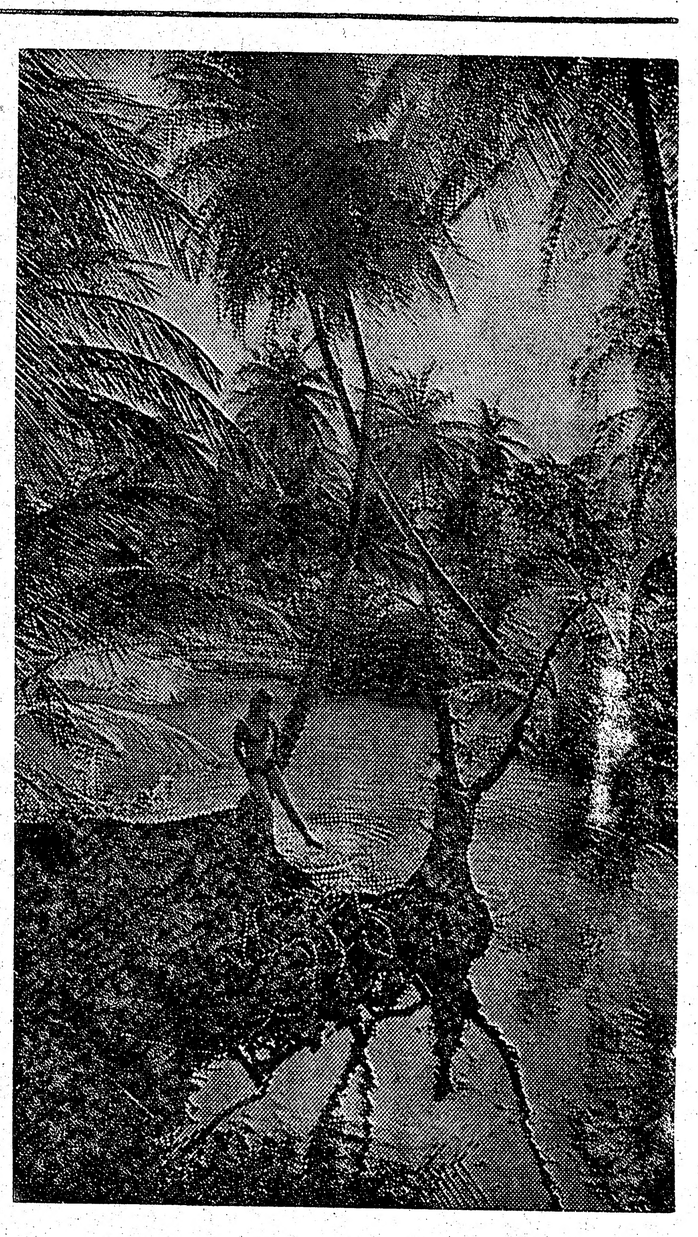

Ceļojumi uz Tobago turpināsies un sadarbība ar tobagiešiem kļūs ciešāka. Ja negribam vai nevaram parādīt interesi saimnieciskā laukā, tad uz kultūras dzīvi vārti ir vaļā, un ļoti nepieciešams tur iet iekšā. Kāpēc gan nepavadīt ilgstošu atvaļinājumu Tobago salā, kāpēc tur nepastrādāt kādā skolā vai citā nozarē, parādot latvisko rosmi? Tie ir tālāki nodomi un darbi, kas nebūtu atstājami pašplūsmei. Vai nevarētu rasties Tobago draugu biedrība? Līdz šim visi salidojumi notikuši prof. Andersona vadībā.

Mēs Tobago salā mēdzam ierasties kā kurzemnieki — kāpēc gan ne kā latvieši? Mēs tur esam pazīstami gan kā kuroņi, gai kā kurzemnieki un arī kā latvieši. Tā ir mūsu pašu vaina, ka mēs neturamies konsekventi pie viena apzīmējuma un droši nenosaucamies par latviešiem. Kā kurzemnieku vārds varēja rasties, tas būtu viegli saprotams, bet no kurienes nāk „kuronis"? ★ Ka tobagiešiem arī nav īsti skaidrs, kas par tautu mēs esam, redzams viņu publicējumos. Izteicieni, ka esam kurzemnieki no Latvijas, liek domāt, ka esam kāda atsevišķa tauta no Latvijas, bet ne paši latvieši. Latvijai un latviešu vārdam tur jāatskan skaidri un atklāti. Katru reizi tur plīvo neatkarīgās Latvijas karogs. Arī grāmatas, kas nosūtītas uz centrālo bibliotēku, runā par Latviju.

Nopietni domāts par piemineklja apkārtnes izveidošanu. Pie projekta ar interesi strādā architekts Stanislavs Borbals. Paredzēts izveidot parku un uzcelt jaunas ēkas pasta, restorāna, mūzeja un skolas vajadzībām, pieturoties pie 17. gadu simteņa kurzemnieku celtniecības stila. Kā parks, tā arī ēkas atrastos Lielā Kurzemes līča krastā ar skatu uz Karaību jūru un nestu „Latvian Corner" nosaukumu.

M. Grietēns

★ Piezīme: Vārds ‚kuronis' ir vecākās baltvācu korporacijas Curonia locekļa apzīmējums. Gandrīz neticami, bet šī dižciltīgo vāciešu studentu brālība jau pagājušā gadu simteņa sākumā par savu devīzi izvēlējās „Sirds kurzemnieka gods!" latviešu valodā!

Red.

Dzelzs aizkars ...

(Turpinājums no 9. lp.)

mentē arī Latvijas sūtņa Berlīnē Dr. Edgara Krieviņa apmeklējumu un viņa protesta notu. Salīdzinot ar Lietuvas kollēgas plkv. K. Škirpas iesniegto, saturā šī ir vismaz piecas reizes īsāka. Jāpieņem, ka abi sūtņi savu rīcību bija iepriekš saskaņojuši un Dr. E. Krieviņš nebija vēlējies par jaunu, vēl arī no savas puses, atkārtot Maskavas prettiesīgo rīcību, kas visās trijās Baltijas valstīs bija līdzīga kā ola olai.

(Turpinājums sekos)

1980. g. 27. septembrī pl. 19 Sidrabenē gadskārtējais

sidrabeniešu un to draugu vakars

groziņu veidā.

Vakara dalībniekus iepriecinās vīru ansamblis

KALVIS

Juŗa Dzeguzes vadībā, sniedzot romantisku, sentimentālu un jautru programmu.

Klavieŗu pavadījumi: Marģeris Kravis.

LABA DEJU MŪZIKA

ATSPIRDZINĀJUMI

BUFETE

Ieejas maksa $5, pensionāriem un studentiem $4.

Visus laipni ielūdz

Sidrabenes pārvalde

L.K.O.K.

Itn. Kārlis Dzelzkalns

pievienojies aizgājušo varoņu pulkiem

Dziļās sērās

Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗu biedrība

HAMILTONA

● Svētdien, 5. oktobrī pl. 5.30 pēcp. pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma notiks draudzes vakars dāmu komitejas izkārtojumā baznīcas apakšējās telpās. Programmā skaņu filma „Dziesmu svētki Gotlandē". Šī būs arī pārbūvētās apakšējās zāles oficiāla „atklāšana". Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Līdzi ņemami groziņi.

● Kāds Latvijas provinces pilsētas mācītājs ir saņēmis no Hamiltonas draudzes 600 rubļu, ar kuriem var samaksāt vesela gada „īres" maksu valdībai par savu baznīcu, kā arī vēl segt dažus izdevumus nepieciešamiem remonta darbiem. Viņš ir atsūtījis aizkustinošu pateicības vēstuli, kurā izsaka sirsnīgu paldies draudzei un padomei. Viņš raksta: „Baznīca bija kara laikā sašauta, logiem rūtis nebija; tos aizsitām ar dēļiem un turējām dievkalpojumus. Vējš, skriedams caur baznīcu, dzēsa sveces nost. Baznīcā bija auksti, bet dvēselēs bija silti jo Dieva vārdi sildīja mūsu dvēseles un tās stiprināja nākošai cīņai par Dieva taisnību... Novēlu Jums un draudzei Dieva svētību."

FILADELFIJA

● Pirmais DV mūža biedrs Filadelfijas apvienībā ir rosīgais sabiedriskais darbinieks Roberts Līdums, kas iemaksājis 150 dolāru. Pēc Bostonas apvienības ierosinājuma pēdējā delegātu sapulcē Klīvlandē aprīlī pieņēma noteikumus par mūža biedriem.

● Imants Mežaraups Filadelfijā nobeidzis plašu tautas mūzikas stilā komponētu darbu „Sērdienītes dziesma", kas veltīts 9. rietumu krasta latkopkoris ar solistiem, piedaviešu dziesmu svētkiem 1982. gadā. Kompozīciju atskaņos loties tautas mūzikas orķestrim. Komponists izsakās, ka ideja par sērdienītes dziesmu radusies tāpēc, ka latviešiem daudz šādu dziesmu, bez tam latvieši trimdā ir kā sērdieņi bez savas tēvuzemes. Daudz laika pavadīts, meklējot piemērotas tautasdziesmas un melodijas. Pēc tam radās pārējā mūzika korim, solistiem, orķestrim. Vk

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcā
491 College Str.,
kā arī spiestuvē

PASKAIDROJUMS

Šāgada maija mēneša pēdējās dienās saņēmām V. Tikiņa kunga vēstuli atbalstīt M. Lorberga kunga sastādīto atklāto vēstuli „Varoņdarbi" autorei Baņutai Rubesai. Š. g. 3. jūnijā nosūtījām V. Tikiņa kungam sekojošu atbildi:

Godātais Tikiņa kungs!

Jūsu š. g. 27. maija rakstu, kā arī M. Lorberga kunga vēstules uzmetumu Baņutai Rubesai pārrunājām L.V.A. Kanadā paplašinātā valdes sēdē 1. jūnijā.

Neviens no mūsu amatvīriem „Varoņdarbi" nav nedz lasījuši, ne redzējuši uzvedumu. Nav mūsu starpā arī neviena, kas būtu kvalificēts spriest par šī darba literāro vērtību.

Mums jāņem vērā, ka šai kontinentā tas nav nekas jauns, un vēsturiski, pat reliģiski, tēli izmantoti satiriskai ironizēšanai par tagadnes problēmām (ka T. S. Eliot un citi). Pret Rubesas darbu protestus lasītāju vēstulēs jau izteikuši vairāki tautieši.

Mēs pilnībā izprotam jūsu rūpes un bažas par „Varoņdarbi" un līdzīgu ražojumu negātīvo ietekmi uz mūsu jaunatni. Mūsu atzinums ir, ka labākais būtu „Varoņdarbi" izrādes ignorēt. Kāda plašāka protesta akcija piedotu šai lietai tikai lielāku reklāmu un diskusijas, kas nedotu nekādus pozitīvus rezultātus.

Varam cerēt, ka šī nepatīkamā lieta izplēnēs, tāpat kā citi mūsu jaunās paaudzes nepārdomāti „izlecieni".

Ar patiesu cieņu, E. Z.

Uz mūsu vēstuli no Tikiņa kunga nekādu atbildi nesaņēmām. Varam piezīmēt, ka Latvija Amerikā publicētā „atklātā vēstule", savā saturā atšķiras no tās, kuru saņēmām maijā no Tikiņa kunga.

Ja arī ironizēšana „Varoņdarbos" izteikta mums, vecai paaudzei, nepieņemamā veidā, tad tas jau vēl nerada pasaules gala tuvošanos.

Darbs un cīņa par mūsu tautas likteni būs kādreiz mūsu tagadējās jaunās paaudzes rokās. Cerēsim, ka šai darbā tā iesaistīs arī īstos Lāčplēsi un Spīdolu. Kļūdīties ir cilvēcīgi, bet darītāju nekad nav par daudz. Nevaram sagaidīt, ka darba pieeja būs vienmēr viena un tā pati. Galvenais, ka doma ir laba un mērķis ir viens.

Ar patiesu cieņu,

Ervīns Ziplāns,

Latviešu virsnieku prezidija un valdes priekšsēdis.

wintario
Bumper Bonus Draw
OCTOBER 2
Over $5,500,000 in tax-free prizes*
Including $2,000,000 in bonus prizes.
70 BONUS PRIZES*
10-$100,000
10-$50,000
50-$10,000
30 GRAND PRIZES**
6-$100,000
24-$25,000
**Based on 6 million tickets issued.
*No subsidiary prizes.
The seven-digit Bonus Draw ticket number gives you a chance to reap one of 10-$100,000, 10-$50,000 or 50-$10,000 Bumper Bonus Prizes. If your Bonus Draw number corresponds exactly to any of the 70 Bonus numbers drawn, you're a $10,000, $50,000 or a $100,000 winner!
The regular six-digit ticket number gives you a chance to reap one of 6-$100,000 or 24-$25,000 Grand Prizes plus 331,914 other prizes. That's $3,618,000 worth of tax-free prizes!
Watch the Wintario Bumper Bonus Draw, live on TV at 9 p.m., Thursday, October 2. But don't forget to get a ticket. Still just $1. This Thursday could be your lucky day!
GET YOUR TICKET NOW. $1.00

Pāri par 5,500,000 dol. beznodokļu laimestu, ieskaitot 200,000 dol. bonus laimestos. Septiņu skaitļu bonusu izlozes lozes numurs dod jums iespēju saņemt vienu no 10 100,000 dol., 10 50,000 vai 50 10,000 „bumper bonus" laimestus. Ja jūsu bonus izlozes numurs tieši atbilst ikvienam no 70 izvilktiem bonus numuriem, jūs esat laimējis 10,000, 50,000 vai 100,000 dol.

Pamatojas uz 6 milj. pārdotām lozēm. Nav papildus laimestu. Kārtējā sešskaitļu lozes numurs dod jums iespēju saņemt vienu no 6 — 100.000 vai 24 — 25.000 dol. galveniem laimestiem un vēl 331,914 citus laimestus. Tas kopā ir 3,618,000 dol. vērtībā no nodokļiem atbrīvoti laimesti.

Sekojiet Vintario „Bumper Bonus" izlozei, skataities TV pl. 9 vak. ceturtdien, 2. oktobrī. Bet neaizmirstiet iegādāties lozi. Vēl vienmēr par 1 dol. Nākošā ceturtdiena varētu būt jūsu laimīgā diena.

Spiegu divkauja Allah dārzā

II

Cik liela bija Rūzvelta un Čerčila draudzība ar Staļinu pagājušā kara laikā, labi raksturo rietumnieku izbūvētais satiksmes tīkls Kremļa glābšanai Irānā. Lai sarkanarmijai varētu piegādāt miljonu miljoniem vērtos karamateriālus, amerikāņu inženieriem bija jāizbūvē pāri smilšu tuksnešiem un klinšu kalnājiem 800 jūdžu ceļš un dzelzceļš. Lai palīdzētu „labajam džentlmenim" Džo, bija jāuzceļ 4772 tilti un jāizbūvē 224 tuneļi. Grūti ticēt, ka amerikāņi tad vēl bija tik naīvi, lai rēķinātos ar to, ka pēc kara Maskava kādreiz par sniegto palīdzību samaksās.

Kad amerikāņu strādāja pie vienreizējā techniskā meistardarba reālizēšanas ,viņiem pa pēdām darbā sekoja vācu aģenti. Tikko uzbūvētie sliežu ceļi naktīs, milzu sprādzienu pavadīti, uzlidoja gaisā. Sagruva jaunceltie tilti. Ugunsgrēki plosījās degvietu noliktavās un municijas parkos.

Amerikāņu slepenā dienesta ierēdņi kādas pelēcīgas Teherānas ielejas vasarnīcā velti pūlējās atrisināt uzdevumu, kā no spēles izslēgt vācu sabotierus un spiegus. Teherānas policijas šefs majors Esfendiarijs amerikāņu slepenajam dienestam varēja sniegt tikai nenozīmīgu informāciju. Amerikāņi drīz konstatēja, ka Irāna ir sašķelta daudzās politiskās un reliģiskās sektēs. Par katru informāciju bija jāsamaksā, bieži pat ar amerikāņu ražotiem ieročiem. Neviens pie tam nevarēja pateikt, pret ko šie ieroči vērsīsies, varbūt pat pret pašiem ieroču devējiem... Pašā Teherānā darbojās aģenti kas, atkarā no piedāvātā honorāra, strādāja krievu, britu, amerikāņu vai vācu labā.

Par majoru Šulci britu slepenajam dinestam bija vairāk ziņu. Daudzas reizes Kanarisa aģents bija tikpat kā ielenkts, tomēr vienmēr pēdējā brīdī radās kāds noslēpumains nodevējs, un majors prata izslīdēt no ķērāju pirkstiem. Pēc dažām dienām Šulces īsviļņu raidītājs sāka darboties citā drošākā vietā.

Nonākot Irānā, majors Šulce — Holthus sāka darboties kā vācu vicekonsuls Ziemeļirānas pilsētā Tobricā. Tajā laikā sabiedroto pretizlūkošanas dienestam ne prātā nevarēja ienākt, ka mietpilsoniskā izskata vicekonsuls faktiski ir viens no visspēcīgākajiem admirāļa Kanarisa aģentiem un ka viņa pirmais un svarīgākais uzdevums ir aizcirst durvis, pa kurām krievu un persiešu pierobežā uz Padomiju plūda milzīga sabiedroto kara materiālu straume. Majors savu lietu prata labi. Viņš bija paspējis nodibināt draudzīgas attieksmes ar ziemeļu Irānas dumpīgo cilšu vadoņiem.

Mili Mudafaja vara sniedzās dziļi padomju Azerbeidžanā. Ar vācu ieroču palīdzību Mili Mudafajs bija iedomājies apvienot visas Ziemeļirānas ciltis un tad padzīt ienīstos krievus arī no Azerbeidžanas. Mili Mudafaja vīri vācu majoram piegādāja vissīkākās ziņas par Bakū eļļas laukiem, sūkņu stacijām, jauniem krievu lidlaukiem, garnizona novietojumiem, tiltiem, ceļiem, tuneļiem. Tāpat majors Šulce ieguva ziņas par piemērotākām vācu desanta vietām. Berlīnē admirālis Kanariss, būdams labā omā, saviem stāba virsniekiem atgādināja: „Mani kungi, es vienmēr esmu teicis ,ka viens spējīgs mūsu aģents var nodarīt ienaidniekam to pašu, ko piecas zobiem apbruņotas divīzijas!" Admirāļa vārdi zīmējās uz majoru Šulci, kuŗu Berlnē gaidīja Hitlera piešķirtais „Bruņinieku krusts Majors Šulce — Holthus varbūt vēl ilgi būtu Tabricā kopā ar savu kalsno kundzi veicis vicekonsula pienākumus, ja kādā dienā no Berlīnes nepienāktu šifrēts ziņojums: „Uzvalks, mētelis un cimdi izsūtīti. Sveicieni. Vilijams."

Ziņojums nozīmēja ne mazāk, ne vairāk kā: „Krievu, britu un amerikāņu aģenti tur aizdomās majoru Šulci. Majoram nekavējoties jāatstāj Irāna."

Šulce tūdaļ iznīcināja slepenos dokumentus. Pāris stundās viņš bija sagatavojies ceļam. Tas bija pārdrošs ceļojums, ko vācu majors ar savu sievu bija izvēlējušies. Šulces ceļojuma maršruts bija nosprausts pāri tuksnešiem un kalniem, lai beigās sasniegtu drošību Afganistānā.

Ceļojums kamieļu karavānā cauri tuksnešiem un mežonīgo cilšu apdraudētiem apgabaliem bija pārdrošs pasākums. Majoram līdzi bija labas ieteikuma vēstules, un viņa ceļojuma sekmēšanu veicināja gan tumšādainie baluchu cilts piederīgie, kas visā Persijā pazīstami ar gludi noskūtiem skaustiem.

Arī bēgot Šulce neaizmirsa savu slepenā aģenta pienākumus. Visu ceļa laiku viņš uzņēma apvidus kartes, atzīmēja iespējamās vācu lidotāju desanta vietas, novērtēja katra tilta spēju nest, un, ar prūšu virsnieka akurātību, nosprauda vācu tanku un armiju virzēšanās ceļu uz... Indiju. Tad vēl majors Šulce ticēja Hitlera uzvaras gājienam, un viņš labi atcerējās sarunu Berlīnē ar indiešu nacionālistu vadoni Bosi. Hitlers bija Bosem apsolījis nākt talkā padzīt no Indijas ienīstos angļus, un jaunajā pasaules kārtībā Irānai bija jābūt tiltam starp Indiju un Eiropu.

Vācu vicekonsula pēkšņo pazušanu Tobricā drīz pamanīja sabiedroto slepenais dienests. Sākās drudžainas majora medības. Gan Teheranas modernajos bulvāros, gan neciešami smirdīgajos austrumnieku tirgus rajonos britu un amerikāņu aģenti dzina vācu meistarspiegam pēdas. Viss veltīgi — Šulce bija kā ūdenī iekritis.

Kā zibens no skaidrām debesīm pārsteidza ziņa: „Irānas policija Afganistānas robežu tuvumā apcietinājusi kadu eiropieti, kas ceļojis kopā ar sievieti." Irānas drošības policijas ierēdņi nogādāja majoru Šulci Teheranā, kur viņu, lai vēlāk izdotu britu un amerikāņu ierēdniem, internēja Zviedrijas sūtniecībā. Šulces kundzi nekavējoties ar kādu neitrālas valsts kuģi nosūtīja atpakaļ uz Vāciju.

Likās, ka majors Šulce savu misiju Irānā ir beidzis. Nē — tās bija aplamas domas. Kamēr britu un amerikāņu slepenā dienesta ierēdņi gatavoja Zviedrijas sūtniecībai adresētus majora Šulces izdošanas pieprasījumus, vācu virsnieks nekur vairs sūtniecībā nebija atrodams. Kādā tumšā naktī majors izslīdēja no sabiedroto aģentu aplenktās greznās vasarnīcas un devās tieši uz kalniem pilsētas piekājē. Labi kalnu taku zinātāji vācu slepenā dienesta aģentu nogādāja tālu nepieejamās klintīs, kur varenais Nazrs Kans Kvašgais atklāti pauda savu nicināšanu pret likumīgo persiešu valdību. Nebrīnīsimies. a Nazrs Kans Kvašgais saņēma majoru Šulci kā paša Allah sūtītu dāvanu. Drīz vien vācietis jau bija nemiernieku vadoņa militārais padomnieks un vēlāk arī „nacionālsociālistiskās Vācijas ārkārtējais pilnvarotais un sūtnis." Divus gadus Šulce pavadīja auglīgā sadarbībā ar Kanu Kvašgaiu. Notikumi Staļingradas frontē optimistisko majoru bija padarījuši domīgu. Bija skaidrs, ka Hitlers uzvaru jau izlaidis no savām rokām, un vāciešu invāzija Irānā vismaz uz pāris desmit gadiem jāatliek.

Majors varēja tikai pavīpsnāt, kad 1943. gadā pie viņa negaidīti ieradās Meijers un fanātiski deklarēja:

„Es teicu, ka īstā laikā iesaistīšu jūs militārās operācijās. Šis laiks tagad ir pienācis. Pirms trim dienām es biju audiencē pie ģenerāļa Zehedi. Gandrīz visa persu armija gaida tikai mūsu signālu, lai saceltos. Man palika iespaids, ka Zehedi nerunā savā un sev tuvu stāvošo virsnieku vārdā vien. Liekas, ka kara ministrs un pat pats jaunais šachs ir ar mums."

Tas viss bija tikai Meijera sapņojums. Patiesībā šajā laikā britu, amerikāņu un paša Lavrentija Berijas sūtītā īpašā slepeno aģentu komanda neatlaidīgi dzina pēdas majoram Šulcem un Meijeram.

Atklātiem sabotāžas aktiem pievienojās streiki ostās un atsevišķu cilšu sacelšanās. Vienu laiku rūpīgi apsargātā Baras ostā bija sastrēguši vairāk kā 100 apgādes kuģu. Šo kuģu kravā bija Kremlim sūtāmie kara materiāli, bet tie stāvēja ostā neizkrauti. Bija skaidrs, ka vāciešu sabotāžai turpinoties, krava no Baras ostas nekad nesasniegs sarkanarmiju.

Šajā kritiskajā laikā britu Vidējo Austrumu izlūkošanas pulkvedis Godfrijs beidzot bija ieguvis pietiekamu informāciju, ka vācu spiegu un sabotieŗu tīkla vadībā ir vācu majors Šulce un īpašais Hitlera aģents Meijers. Pulkvedis Godfrijs bija pareizi izpratis arabu mentālitāti un pareizi savos plānos iekalkulējis nopērkamību. Godfrijs bija pieņēmis, ka, ja briti un amerikāņi maksās vairāk kā Šulce un Meijers, tad irāniešu ierēdņi un armijas virsnieki varbūt būs piedabūjami darboties Rietumu sabiedroto labā. Pulkvedis bija uz īstā ceļa.

(Turpinājums nākošā numurā)

„Kaut reiz mitētos!" šāda vēlēšanās Latvijas laukos šai vasarā atskanējusi it bieži. Saulainā vasara šogad beidzās ap Jāņiem. Pēdējās nedēļās saulei reti izdodas pievarēt lietus mākoņus.

Ūdens pilni siena vāli bija Ludzas, Jēkabpils, Madonas, Krāslavas rajonos. Mazāk lietus bijis Rīgas, Saldus, Stučkas, Jelgavas rajonos. Lauksaimniekiem tomēr bija jāstrādā un jāmēģina saglābt, ko var.

„L.A."

Paplašinot būvbedri Lielajā pils ielā, zem ielas braucamās daļas atrastas atliekas vienam no Rīgas nocietinājumu torņiem, ko līdz šim uzskatīja par pilnīgi iznīcinātu. Tornis celts 15. gadsimta vidū, un 1612. gadā N. Mollīna tipografijā iespiestajā Rīgas ainavā tas rādīts kā augsts, apaļš tornis ar konisku jumtu un vairākām lielgabalu šaujamlūkām.

MŪSU LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI

Streika radītu traucējumu dēļ laikrakstu jūs, droši vien, saņemsit ar nokavēšanos. Pagaidām pasta piegāde gan atjaunota, bet iespējams, ka tuvākās dienās vai nedēļās streiks uzliesmos no jauna. Lūgums nevainot laikraksta ekspedīciju, jo tā laikrakstu uzsūtīšanai sagatavo laikus — tāpat kā vienmēr.

LA apgāds

Andris Zeibots, C. A.
Cole, Zeibots & Company
CHARTERED ACCOUNTANTS
Henry Cole Management Group Limited
MANAGEMENT CONSULTANTS
797 Don Mills Rd., Don Mills, Ont. M3C 1V1. Tel. 429-2884

Spiritiste ANNA
lasa pēc rokas un kārtīm
Vai Jums ir risināmas grūtas problēmas? Vāja veselība? Naudas vai darba grūtības? Esat nelaimīgs? Norūpējies, baiļu mākts, vai kādā veidā terorizēts? Ģimenes rūpes? Vai Jūs vēlaties vairāk prieka, sekmes un labāku nākotni? Ja Jums ir kāda no šīm problēmām vai tamlīdzīga, tad mīļais draugs, šeit ir brīnišķīgas ziņas par ievērojamu jaunu lūgšanas veidu, kas tūkstošiem dod jaunu laimi, mierinājumu un prieku.
Šīs rindiņas ir rakstītas Jums un viņas spējas var Jums palīdzēt.
Telef. 654-1250 un
656-6380 no pl. 9 — 21.00.

HELLO WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un paskaidrojumus ceļojuma jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Māc. A. Arājs

Varonības elements kristiānismā

Apustuļu darbi 16:25-34

Notikums, kas dod tematu mūsu Dieva vārda pārdomām, ir viens no brīnišķīgajiem Dieva darbiem, kas aprakstīti bībelē. Divi Dieva kalpi, apust. Pāvils ar savu darba biedru Sīlu, ir iemesti Filipu pilsētas cietumā. Kāpēc viņi iemesti cietumā, vai kāda nozieguma dēļ? Nē, viņi izdzinuši no kādas jaunas sievietes ļaunu zīlētājas garu. Un tā kā zīlēšana nes peļņu, un jaunās sievietes, verdzenes, kungiem peļņa zudusi, tad tie Pāvilu un Sīlu apsūdzējuši pilsētas pārvaldniekam un panākuši viņu ieslodzīšanu cietumā. Ar to šis notikums nav beidzies, bet gan tikai sācies. Kaut gan abi Dieva kalpi ir smagi šausti rīkstēm un asiņaini iemesti cietumā, viņi tomēr nav bēdīgi un izmisuši. Viņi nevis kurn pret Dievu, bet, Dievu lūgdami, dzied slavas dziesmas. Un pārējie ieslodzītie ar lielu interesi viņos klausās. Bet tad notiek pavisam kaut kas negaidīts — spēcīga zemestrīce sadrebina cietuma mūrus. Durvis atveras un visiem nokrīt važas. Cietumsargs, domādams, ka ieslodzītie izbēguši un viņam draud nāves sods, grib izdarīt pašnāvību, bet Pāvils viņu no šī kļūmīgā soļa attur.

Un tad sākas visjaukākās lietas — cietumsargs meklē pestīšanu savai dvēselei. Pāvils ar Sīlu viņu aicina ticēt Jēzum Kristum, sludina viņam Dieva vārdu, līdz viņš atgriežas ar visiem saviem piederīgiem, ved Dieva kalpus savā namā, nomazgā tiem brūces un tiek kristīts. Un beidzot cietumsargs sēdina apustuļus pie galda, un visi priecājas ar lielu prieku. Tāds brīnišķīgs ir šis notikums, un te ir daudz ko mācīties, bet vienā reizē visas šīs mācības izprast nav iespējams.

Nešaubāmi, Pāvila un Sīlas slavas dziesmas Filipu cietumā ir apbrīnas vērts elements. Kāds garīgs domātājs pat sacījis, ka tā bija lielākā lūgšanas sapulce un lielākais dziedāšanas dievkalpojums, kāds jebkad noturēts, un tāpēc arī tas esot saņēmis lielāko atzinību no Dieva — ar zemestrīci un visu pārējo, kas sekoja. Es gribu sacīt, te mums ir varonības elements kristiānismā. Lai gan visapkārt ir ciešanas, grūtības, pretspēki, pasaules straume un remdenība, ar lūgšanas noskaņu sirdī un slavas dziesmām uz lūpām, nenogurstoši darīt tā Kunga darbu — tas prasa varonību. Un lai Dieva valstības darbs varētu plaukt un garīgas uzvaras kļūtu īstenība, šāda varonība šodien vairāk kā jebkad vajadzīga. Jauki tas izskan koŗa dziesmā: „Pret straumi, pret straumi, mans brālis, Tur labākas tēvijas krasts. Žirgts airē uz saulaino tāli, Kur plīvo, lūk, cerības masts. Un jebšu ar pretstrāva spaida Un laivu dzīt atpakaļ sāk, No augšienes uzvara smaida, No debesīm palīgs tev nāk." Kur lai ticīgais cilvēks ņem spēku cīnīties pretī pasaules straumei, kas viņu neatvairāmi rauj sev līdz? Citētajā dziesmas pantiņā pēdējā rinda to pasaka ļoti gaiši un skaidri — No debesīm palīgs tev nāk. Nekas cits kā Dieva Gara spēks nepalīdzēs Dieva cilvēkam cīnīties pretī visām ļaunajām pasaules, grēka un remdenības straumēm, lai ietu garīgas uzvaras ceļu.

Pirms kāda laiciņa manās rokās nāca luterāņu garīdznieka Richarda Wurmbranda grāmata „Torturado por amor a Cristo" (Spīdzināts mīlestības dēļ uz Kristu). Ja nu kāda grāmata rāda varonības elementu kristiānismā mūsu dienās, tad šī nepārprotami to rāda. Autors, kas 14 gadus spīdzināts komūnistu cietumos un vergu darba nometnēs, tur apraksta savus piedzīvojumus. Divus gadus viņš atradies tā sauktajā „Nāves cellē", no kuŗas, cik zināms, vēl neviens cits dzīvs nav iznācis. Kad šo grāmatu lasa, nevar nesajust, cik visumā gļēvulīgi esam mēs, rietumu kristieši. Šeit mēs sastopamies ar kristiānisma varonības elementu tik spilgtā formā, ka to grūti pat iedomāties.

Atzīmēšu pāris illustrācijas no šīs grāmatas. Kāds mācītājs bija ilgi mocīts un spīdzināts, lai nodotu savus darba biedrus. Viņš tos nenodeva. Tad apcietināja viņa 14 gadus veco dēlu un mocīja to tēva acu priekšā, lai tādā veidā piespiestu tēvu nodot savus biedrus. Redzot savā jaunā dēla ciešanas, beidzot tēvs neizturēja un bija gatavs sacīt, ko no viņa prasa. Bet jaunais zēns sacīja: „Tēt, nepadodies, izturi, citādi man jākļūst par nodevēja dēlu. Ja mani nonāvēs, miršu ar Jēzus vārdu uz lūpām." To dzirdot, mocītāji ar jaunu niknumu metās uz zēnu un spīdzināja viņu tik ilgi, līdz viņš mira Dievu slavēdams.

Vairāki no apcietinātajiem kristiešiem, raksta autors, izšķirās maksāt cenu par privilēģiju sludināt cietumā, jo mums vienkārši bija jāpieņem komūnistu noteikumi — mēs sludināsim un viņi mūs sitīs. Skats, ko minēšu, atkārtojās tik daudz reizē, ka nav iespējams visas tās atminēties: Kāds brālis sludināja citiem cietumniekiem, kad sargi viņu pārsteidza pusvārdā. Viņu izrāva ārā un dauzīja tik ilgi, ka likās, sišanai nebūs gala. Tad viņu pusdzīvu un asiņainu iemeta atpakaļ viņa telpā. Pamazām viņš nāca pie samaņas, atžirga un sacīja: „Brāļi, kuŗā punktā viņi mani pārtrauca?" Un viņš atkal sludināja vēsti par Kristu.

Pašreizējā pasaules situācija ir tāda, ka komūnisms gūst arvien jaunas uzvaras. Un tā vien liekas, ka šī ir tā vara, kas nāks pār visu pasauli un no kuŗas arī celsies antikrists. Bet vēl Dieva ļaudīm brīvajā pasaulē ir izdevības sludināt evanģelija vēsti, liecina par Kristu.

(Nobeigums 20. lp.)

Izdota jauna garīga ilgspēlējoša stereo skaņu plate

S V Ē T B R Ī D I S

Evanģēlija vārdos un dziesmās

Draudzes, koŗa, vīru koŗa un solo dziesmas.

Mācītāju:

Fr. Čukura, J. Tervita un A. Vaska Iesvētrunas.

Plate pasūtināma pie: Rolfs Angstroms,

P. O. Box 7839, Miami, Florida 33155

U.S.A.

Ieskaitot piesūtīšanu, Kanadā $7.-.

Baznīcas ziņas

TORONTO

Māc. I. Gaida, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaidas runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

28. septembrī pl. 11 dievkalpojums dievnamā.

Māc. J. Cālīša, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša runas stundas kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā iepriekš sazināties.

28. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

28. septembrī plkst. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15.

Bībeles studiju – lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

28. septembrī pl. 16 dievkalpojums, apvienots ar jaunatnes priekšnesumiem.

5. oktobrī pl. 16 dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456.

Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuzkēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuzkēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30—21.30. Tālr. 527-5210. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

28. septembrī pl. 16 dievkalpojums.

5. oktobrī pl. 16 Pļaujas svētku dievkalpojums. ar dievgaldu, koris, dziesmu lapiņas Pl. 17.30 draudzes vakars.

12 okt. pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 devkalpojums.

19. oktobrī pl. 10.30 bērnu devkalpojums, bībeles klases un svētdienas skola. Pl. 11 iesvētīto saiets un jauniešu dievkalpojums ar dievgaldu. Pl. 12 iesvētīto saiets apakšējās telpās.

BAFALO

Māc. Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655 Port Colborne, Ont. L3K 5X8. Tālr. (416) 834-6681 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N. Y.

27. septembrī pl. 18.30 Polish Cadet telpās, Grant Str. draudzes bazārs, koncerts un saviesīgs vakars. Piedalās vanadžu koris Senatne no Sv. Katrīnām.

12. oktobrī pl. 12.30 Pļaujas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma svētdienas skola.

TĒRVETES NOMETNĒ

5. oktobrī pl. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums Tērvetes nometnes saiešanas zālē. Dziesmu lapiņas.

MONTREALĀ

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montreālas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

28. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

30. septembrī, otrdien, pl. 13 pensionāru sanāksme un Bībeles stunda draudzes namā.

5. oktobrī pl. 13.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. baznīcā.

18. oktobrī — rudens bazārs.

OTAVAS

MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

28. septembrī pl. 14 Pateicības dievkalpojums sakarā ar draudzes 30 g. darbības atceri. Viesis prāv. A. Voitkus.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti 25. gada gājumā katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30 Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

P R I E K A V Ē S T S

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0852

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntley Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3126.

Klausaities latv. radioraidījumu katru svētdienu Vienības Balss ir kristīgs radioraidījums tautiešiem dzimtenē. Mīļi aicinām klausīties Vienības Balss ierakstus kasetē. Pieprasait J. Šmitam. Box 465, SURREY B.C., V3T 5T8

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 20.

Māra Gugāns-Lūsis

Vecākais latviešu puku veikals

Dibināts 1952. g.

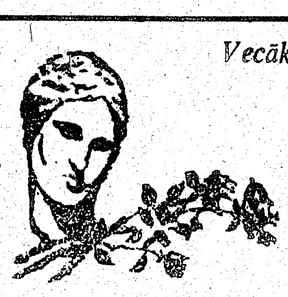

Venus

ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam

Piegāde Lielotoronto pilsētas robežās

Pasūtījumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm

231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6

Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037

A. Putniņš

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA

Izjusti personīgi pakalpojumi.
pastāvīga kapella.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.

Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Auto mechaniķi

vai mācekli (apprentice) ar zināšanām

auto remontu nozarē, meklē

603 Gerrard Str. E., Toronto. tel. 466 0540

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

ceturtdienu un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

VALOVE
JEWELLERY LTD.

● DIMANTI ● PULKSTEŅI
● LATVISKAS ROTAS

Zeltkalies
ALDONAS KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

7 Riverview Gardens—769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Labo visāda veid aautomašīnas
CREST MOTORS CUSTOM SERVICE

Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS

253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)

Tel. 485-5537

Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

LAIKRAKSTAM LATVIJA AMERIKA

125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00
☐ 6 mēnešiem $18.00
☐ 3 mēnešiem $ 9.00
☑ Piemaksāju par 1980. gadu $.....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

Jauns abonents ☐ **pagarinājums** ☐

Ceku lūdzu sūtīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING, LTD. VĀRDA

B & V Installers

IERĪKO, PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES

gāzes un eļļas, kā arī gaisa vēsinātājus.

Zvanīt

Dienā	Vakarā
Stan Back	V. Ivans
783-6151	763-3374

Izdevīgs laiks

pasūtināt spalvu un dūnu

segas, pēļus spilvenus,

kā arī guļamos maisus un žaketes un izdarīt to labojumus.

Zvanīt 787-9021.

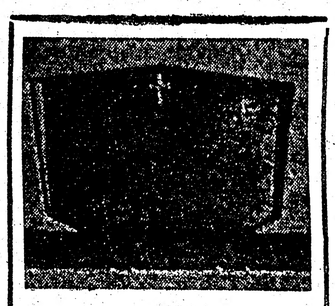

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Īgaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9

Starp Eglinton un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp

PĀRDODAMA

ģimenes māja

(bungalovs) Virdžīnijā

(Virginia), ķieģeļu, 5 istabas, modena virtuve un vannas istaba, liels dārzs (75 x 209 pēdas), 65 km ziemeļos no 7. auto ceļa, tuvu Suttonai, 2 min. gājienā no 48. auto ceļa. Prasītā cena tikai $36,900.

63 akru zemes gabals, 9 jūdzes ziemeļos no Breisbridžas. $3900 iemaksa. Viena atklāta obligācija. Zvanīt V. Muktam (416) 533-8553.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcā
491 College Str.,
kā arī spiestuvē

Labi . . .

(Pārnesums no 4. lp.)

labojusi" ALA izdoto mazformāta brošūru par Latviju, ieliekot īpašu lapu, kas tautās izgāja vismaz 500 eksemplāros.

Ienākumu no sarīkojuma deva bufete. To bija noorganizējušās organizāciju, draudžu dāmu komitejas vanadžu priekšnieces Elzas Mačas vadībā.

Lielā sarīkojuma koordinētāja bija Dr. Ilga Dinberga, kurai bija jābūt visur — pat jādejo tautas dejas, jānoorganizē, lai viss laikā sanāktu kopā. Tas nav viegli, bet izdevās labi.

Skatuve bija dekorēta ar dzīvības kokiem, kā arī vienā pusē ozolu un otrā liepu. Tos bija devusi Miezīša dārzniecība. Skatuviskais ietērpš vien iepriecināja daudzos skatītāju simtus.

Mūsu dejas patika, tās vadīja L. Abolina un V. Straumēne. Protams, ka vislielākos aplausus saņēma ansamblis Kolibri ar aranžētajām tautas melodijām, saviem piedziedājumiem un seniem instrumentiem. Kolibri izaudzis, kā jau tropu putnēns, nemanot, bet ar katru uzstāšanos jūtam tā lielumu.

Latviešu dienu amerikāņu presē bija reklāmējuši ar rakstiem Dr. I. Dinberga un O. Akmentiņš. Pēdējais bija vairākas reizes redzams TV'5 ar kādu vēsturisku gadījumu latviešu dzīvē.

Bostonas pilsētas valde izteikusi pateicību latviešu pārstāvei Dr. I. Dinbergai par lieliski noorganizēto programmu.

2. septembrī notika Bostonas 350 latviešu dienas komitejas sēde. Priekšniece Dr. I. Dinberga ziņoja, ka latviešu diena devusi $833.63, atlikumu, ko sadalīs jaunatnes un citām vajadzībām.

Osvalds Akmentiņš

VITA

gatavo viesībām — mazām, elegantām, intimām. Tālrunis

491 9465

Skatuvē uznācis īstais Miša. (Armēņu humors)

New laws mean greater protection.

Trespassing is costly...for farmers and for you.

Ontario is one of the fortunate provinces. Here we have such a variety of terrain that we can enjoy all kinds of outdoor activities.
There's plenty of land for everybody, yet some people insist on trespassing on private property.

To protect the rights of farmers and other property owners, important new legislation has toughened the law against trespass.

Now trespassers can be fined up to $1,000 and may also be ordered to pay for damages they have caused. Even when there are no signs prohibiting trespass, entry is prohibited to gardens, orchards, vineyards, land under cultivation, fenced fields and pasture land.

On other types of land, where red markings appear on gates, trees or fences, entry is prohibited. Yellow markings caution that only certain activities may be permitted. It is your responsibility to find out what those activities are.

If you enjoy the outdoors, be sure to abide by these new laws. Your co-operation will guarantee that Ontario can continue to provide a wealth of enjoyable rural recreation for us all.

For full details, obtain a copy of this free pamphlet. It's available at many supermarkets and liquor stores, or write to: Communications Branch Ministry of the Attorney General, 18 King Street East, Toronto M5C 1C5

Ministry of the Attorney General
R. Roy McMurtry
Minister
William Davis, Premier
Ontario

JAUNS LIKUMS NOZĪMĒ LIELĀKU DROŠĪBU

Īpašumu robežu pārkāpšana maksā dārgi lauksaimniekiem un arī jums.

Ontario ir viena no laimīgām provincēm. Mums te ir tik liela apvidus dažādība, ka mēs varam izbaudīt dažāda veida āra dzīvi. Ir daudz platības ikvienam, lai gan dažiem cilvēkiem patīk pāriet privāta īpašuma robežas.

Lai nodrošinātu lauksaimnieku un citu zemes īpašnieku tiesības, svarīgs jauns likums ir padarījis stingrāku likumu par otra robežu pārkāpšanu.

Tagad īpašuma robežu pārkāpēji var tikt sodīti līdz 1000 dol., kā arī viņiem var likt samaksāt par bojājumiem, kādi no tā cēlušies. Pat ja nav izlikts uzraksts par robežu pārejas aizliegumu, ieeja ir aizliegta dārzos, augļu dārzos, vīnu laukos, apstrādātos laukos, iežogotos laukos un ganībās.

Arī citāda veida zemes gabalos, kur sarkana zīme izlikta uz vārtiem, kokiem vai sētām, ieeja ir aizliegta. Dzeltenas zīmes brīdina, ka tikai noteiktas aktīvitātes var būt atļautas. Tā ir jūsu atbildība izdibināt, kādas šīs aktīvitātes ir.

Ja jūs mīlat āra dzīvi, noteikti ievērojiet šos jaunos likumus. Jūsu sadarbība garantēs, ka Ontario arī turpmāk var sagādāt patīkamu atpūtu brīvā dabā mums visiem.

Tuvākai informācijai jūs varat saņemt bezmaksas brošūru. Tā saņemama daudzos iepirkšanās centros un liķiera veikalos vai arī rakstiet:

Communications Branch
Ministry of the Attorney General,
18 King Street East, Toronto M5C 1C5.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ °märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30(trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5

Tālr. 531-3098

A COMPLETE PERSONAL FINANCIAL SERVICE FROM ONE MAN

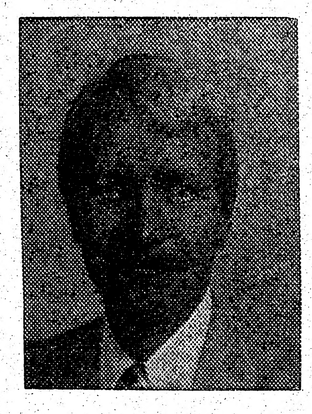

Juris (George) Zommers
Birojā — (416) 842-4630
Mājā — (416) 274 1548

- Reģistrētas pensijas ((RRSP)
- Reģistrēti māju pirkšanas plāni (RHOSP)
- Ieguldījumi
- Naudas taupīšanas plāni
- Iemaksas pensijām (annuities)
- Nākotnes īpašumu plānošana
- Dzīvības apdrošināšana
- Kompāniju darbinieku palīdzības izkārtojumi (dzīvības apdr. u. c.)

Investors SYNDICATE LIMITED

Brāļi pieminot

(Turpinājums no 3. lp.)

Jāņa dzejas spēks un burvība atklājušies viņa grāmatā Tecila, par ko saņēmis Kultūras Fonda godalgu. Artis nolasīja vairākus dzejoļus, „kā brālis tos lasīja" un arī citēja izvilkumus, ko par Jāņis rakstījuši J. Kadilis, V. Strēlerte, J. Veselis un beigās arī J. Rudzītis. Saņēmis arī Brigaderes prēmiju un citas godalgas, tādēļ atstājis algotu darbu un nodevies tikai dzejošanai. Kā Brīvības cīņu dalībniekam viņam piešķirta jaunsaimniecība Aiviekstes krastā, kur uzcēlis mūra divstāvu māju, ko nosaucis par Medeņa pili.

Referents nolasīja vairākus dzejoļus, ko Jānis rakstījis par Kurzemes traģēdiju. Putnu ceļš būtu nosaukums dzejoļu krājumam, kas rakstīts no 1947. līdz 1961. gadam, bet krājums palicis manuskriptā. Auditorija noklausījas arī šī krājuma vadmotīva dzejoli Putnu ceļš, kas uzrakstīts Sibirijā.

Dzīvojot vergu nometnē, 1953. gadā viņu ķērusi trieka, bet atveseļojies. Kad iebraucis Rīgā, kur viņu sagaidījis liels ļaužu pulks, no vilciena iznests uz nestuvēm. Artis Medenis iepazīstināja ar vairākām viņa vēstulēm par dzīvi Latvijā. Maize kaut kā jānopelna. Viņam atļauj rakstīt, un iznāk arī maza grāmatiņa par 1905. gadu. Varasvīri tomēr nav gluži apmierināti.

Jānis Medenis režīmam nekādus meslus nav devis, palicis nacionāls un nesalieks līdz mūža beigām. No pēdējiem dzejoļiem tomēr jaušams, ka viņš vairs it kā nav gribējis dzīvot resp. cīnties par dzīvošanu, redzot tēvijas un mūsu tautas postu. Ar šādu domu Artis Medenis beidza savu stāstījumu par brāli — dzejnieku Jāni Medeni.

Otrā sarīkojuma daļā H. Kaupmanis atklāja, ka šī ir jau piektā reize, kad Sidnejā runā par Jāni Medeni. H. Kaupmanis minēja trīs iemeslus, kādēļ mums jāpateicas Jānim Medenim. Pirmkārt, par jauko dzejas pūru; otrkārt, par skaisto latviešu valodu un brīnišķīgajiem Medeņa metriem un treškārt, paldies viņam par to, ka viņš nav mūs pievīlis savā nacionālajā un patriotiskajā stājā. H. Kaupmanis nolasīja un analizēja 3 Medeņa dzejoļus ar vienādu saturu — ziema, katru no cita krājuma. Tad viņš citēja, ko par J. Medeni teikuši: And. Upītis, O. Liepiņš un T. Tomsons. Visi viņi atzīst, ka J. Medenim nenoliedzama vieta latviešu literātūrā.

Beidzot H. Kaupmanis nolasīja dzejoli Spredķis Madlienas baznīcā, kur izteikts naids pret tautas apspiedējiem. Klausītāji J. Medeņa piemiņu godināja ar piecelšanos un klusuma brīdi. J. Medeņa dzejas galvenie motīvi ir skaistums un mīla, latviešu karavīrs, daba un seno latviešu paaudžu Dievs. Viņa dzeja ir nezūdama. Garam nav robežu.

Režisors K. Gulbergs un E. Rodze—Ķišele lasīja J. Medeņa dzejoļu paraugus .

Tas bija neparasts, bet interesants sarīkojums. Ļoti reti var dzirdēt, ka par kādu dzejnieku nerunā „no tālienes", bet runā asins balss. Paldies Artim Medenim par to!

Ed. Šmugajs

ATVAĻINĀJUMA PRIEKAM PIEDĀVĀJAM

V. Krasnais — Latviešu kolonijas	$31.000
Rūtiņa, U. — Vēl tā gribējās dzīvot	$7.00
Freivalds, J. — Bada sazvērestība, rom.	$12.00
R. E. Ekšteins — Stipri piesiets, rakstu krājums	$12.00
J. Babre — Brīnišķīgā zvaigzne, stāsti, **pasakas, legendas**	$8.00
K. Bachmanis — Latvju tauta bēgļu gaitā	$11.00
D. Švīkule — Veselīgās zāļu tējas	$10.00
V. V. Zēbauers — Amerika: Oasis of Freedom	$17.00
D. P. Odonells — Bunkurs	$16.00
V. Kārkliņš — Pie laika upes, nov.	$14.00
Anšl. Eglītis — Vai zini zemi, citronas, kur zied	$14.00
G. Salāts — Debesis nav tālu, rom.	$13.50
V. Mežezers — Sirds, ko dziļi iemīlēja II	$9.00
J. Juškēvičs — Kurzemes hercogi un viņu laikm.	$10.00
Vecā Rīga — 34 illustr.	$5.00
I. Sleinis — Daugava	$5.00
Okupētās Latv. dien. gr. II	$8.75
Latvju Māksla Nr. 6.	$7.00
A. Voitkus — Zaudētie gadi, rom.	$12.00
Al. Čaks — Mana mīlestība, proza	$14.00
T. Silis — Par brīvo Latviju domājot, apc.	$6.00
J. Siliņš : Latvijas māksl. 1800—1914 I	$38.00
Latviešu mākslinieki Austrālija	$38.95
Latvijas kara skola	$20.00
M. Urnežus — Apskaidrība, dzej.	$9.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121 (pl. 12 — 7.30). Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10 proc. No 15. jūn. — 15. sept. sestdienās slēgts.

ALCAN

ALSCO - RUSSELL Aluminum Company

IERĪKO UN LABO

- Aluminija māju sienas un jumtu pārkares (soffits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" dimensijā
- Durvju un logu nojumes un slēģus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaina logus.

Licensētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

BBB BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER

Telefoni (416) 274-1589 vai (416) 861-1087.

Īpašnieki: Andris Namgauds
Tom Russell

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Bernins Realty Ltd.
72 Northdale Rd., Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2160 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM.
PIEPRASIET TELEFONISKI.
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MELTĪTĒM. — $3.00

115 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Dugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtdid., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., setd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un lomaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

RATAS
IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm, arī no okupētās Latvijas
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Alcan Building Products
ALCAN

Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, izskatot**
ALCAN 20 gadu garantiju

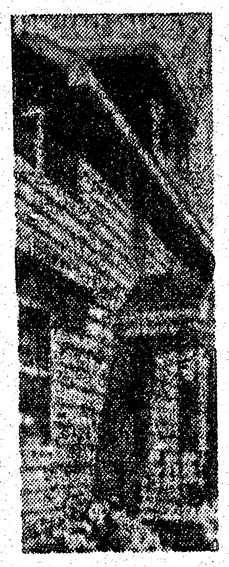

- Δ LIETUS NOVADA CAURULES
- Δ LOGUS
- Δ DURVIS
- Δ MARĶĪZES (Awnings)
- Δ JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166 **BENJAMIN** FILM LABORATORIES LTD. 247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4312 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

OPTICAL STUDIO
R. Sahmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS
Speciālizējies kontaktlenšu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas — Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ TELPAS
491 College St.
KLAJ VIESĪBU GALDUS
Tel. 922-2931

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (Īpatnē ji latviski medus dzelteni un zaļi).
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID ART POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tel.536-8183.

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R. O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās
Tālr. 921-3924
670 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1409
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Amber Printers and Publishers
spiestuvē nelielā skaitā vēl dabūjamas grāmatas:
Krišjānis Ozoliņš — Celies augšā, atmiņas — $7.50
Anna Ozoliņa — Atmiņu ziedi, dzejas — $6.00
Jānis Zariņš — Cepure ar zelta vārpu — $6.00
Eduards Freimanis — Divas pasaules — $3.75
Laiks, Telpa, Ļaudis — visas 3 daļas

Kara briesmas Vidējos austrumos

(Turpinājums no 1. lp.)

džaini bruņoties. Islāma fanātiķu iededzinātās liesmas no Vidējiem austrumiem viegli var pārsviesties uz Centrālās Āzijas padomju tautām. Sešdesmit gados partijas represijas un terrors nav spējis iznīcināt ticīgos, kas lūgšanās smeļas spēkus, vēršot skatus uz Meku. Ārpus sarkanās impērijas robežām padomju vasaļvalstis meklē glābiņu saimnieciskos darījumos ar rietumiem.

Poļu strādnieku klusā, bet sekmīgā sacelšanās ir pašos pamatos iedragājusi komūnistu partijas autoritāti un „poļu kaite" var viegli pārsviesties uz citām līdz šim Kremlim uzticīgām vasaļvastīm.

Kremļa nespēja nokārtot saimniecību sarkanajā impērijā ir diskriminējusi ļeninisko marksismu Trešās pasaules valstiņu acīs kuŗas Pad. savienība centās ievilināt savā aizbildniecībā.

Padomju ārpolitikas īstenošanas galvenais ierocis ir Kremļa militāro spēku potenciālis. Kremlis šo ieroci nekavēsies likt svaru kausos. Lietpratēji tomēr norāda, ka Maskavas skrējienu uz globālo dominēšanu var uzskatīt par nobremzētu.

Melni mākoņi ir savilkušies pie Pad. savienības debesīm. Pat Brežņevs ar politbiroju atzīst, ka viņu aplamā saimnieciskā sistēma ne vien klibo, bet sagādā valsts vitālām interesēm lielus zaudējumus. Šogad vājās ražas un rūpniecības plānu pajukšanas dēļ, saimnieciskais pieaugums līdzināšoties nullei. Enerģijas avotu produkcija vairs nespēšot apmierināt Pad. savienības un tās vasaļvalstu vajadzības.

Pārtikas trūkums ir ikdienas parādība. Krievu tauta ir pieticīga, un partija cenšas iegalvot, ka patriotisma dēļ būs jāsamierinās ar plānāku dienišķās maizes riecieniņu. Padomju „patriotismam" gauži maz tic imperijā ar varu iekļautās mazās tautas, kuŗās pieaug naids un atmodinātā nacionālā pašcieņa. Arī jaunā paaudze vairs netic tukšiem saukļiem un solījumiem.

Polijas krizes dienās Gireks ar Kremļa atļauju bija spiests akceptēt streikotāju prasības. Acīm redzot Brežņevs citu izeju neredzēja. Valesa un kardinālis Višinskis ir šodien poļu tautas apbrīnotas personības. Kaniu poļi uzskata par Brežņeva suļaini. Nav šaubu, ka Kremlis mēģinās Valesa iespaidu ierobežot vai pat viņu nolikvidēt.

Poļu patrioti Valesam norīkojuši miesas sargus. Viņi nav aizmirsuši to, ka 1977. gada 7. maijā Poļu strādnieku tiesību komitejas aktīvistu Staņislavu Pijaju Krakovā atrada pēkšņi mirušu. Kāds bija viņu noslepkavojis, nogrūžot zemē pa stāvām trepēm. Viņa bērēs piedalījās 5000 strādnieku. Daudzus no tiem vēlāk apcietināja, apsūdzot „kaitniecībā pret Polijas politiskām interesēm".

Arī Tālajos austrumos Brežņevam nav nekā iepriecinoša. Ziemeļkoreja izmanto Maskavas un Pekingas konfliktu un kaļ plānus par iebrukumu Dienvidkorejā. Ja Ziemeļkoreja patiesi uzsāktu kādu militāru dēku, tad Vašingtona būtu spiesta aizstāvēt Dienvidkoreju, un ASV un Pad. savienības militārā sadursme būtu nenovēršama.

Attieksmes ar Ķīņu nav mainījušās, un Maskavai vēl tagad jātur pie Ķīnas robežām ceturtā daļa no saviem bruņotajiem spēkiem. Vēl nelāgāka ir Pekingas draudzība ar amerikāņiem un japāņiem. Palīdzība Hanojai Brežņevam izmaksā 1 bilj. dol. gadā, bet palīdzība Kubas diktātoram Kastro jau 3 bilj gadā.

Visām sarežģītajām problēmām vēl jāpievieno Afganistāna, kur patriotisko partizānu uzbrukumos noasiņo sarkanarmijas okupācijas spēki. Kremļa Kabulā iesēdināto leļļu valdībai nav tautā nekāda atbalsta. „Prezidentu" Karmaļu uzskata par Kvislingu, un tas viņš arī patiesībā ir.

Melnajā kontinentā viena pēc otras sāk atkrist sākumā Kremlim labvēligās valstiņas. Pat Angola un Abesinija jau meklē sakarus ar rietumiem. Lēni, bet pakāpeniski izplēn Kremļa ekspansijas sapņi. Par to, ka tie avarējuši, nav šaubu.

Aleksandrs Ķegumnieks

Irānas un Irakas militārās kolīzijas forums.

Ērģeļu dienas Bostonā

Ērģeļu dienu nolūks ir pievērst plašāku latviešu, kā arī amerikāņu, sabiedrību šim tik ievērojamajam mūzikas instrumentam ne tikvien reliģiskajā, bet arī laicīgajā mūzikā, dot pēc iespējas vairākiem mūsu ērģelniekiem iespēju reprezentēt sevi publikai, kā arī dot impulsu komponistiem radīt jaunus darbus ērģelēm.

Ērģeļu dienu padomes locekļi šī projekta tapšanā ir piestrādājuši jau kādu gadu. Ir sastādīts Ērģeļu dienu kalendārs, un šī raksta nolūks ir sniegt lasītājiem tuvāku informāciju par sagaidāmajiem koncertiem, referātiem un citiem sarīkojumiem Ērģeļu dienu ietvaros.

Ērģeļu dienas sāksies piektdien, 10 oktobrī, pulkstens 17. Vakara programmā ir Eižena Dzelzkalēja izkārtotās ērģeļu vēsturiskās skates atklāšana un Anatolija Bērzkalna referāts Ērģeļu vēsture. Pēc tam iepazīšanās ar māksliniekiem pie kafijas.

Sestdien, 11 okt. plkst. 10.30, Ērģeļu dienu atklāšana un Imanta Saksa referāts Latviešu ērģelnieku profili. Pēcpusdienā pl. 14.30 māc. Ivara Gaides vadītais seminārs par tematu korāļi un liturģija mūsu draudzēs. Vakarā pl. 19.30 Ērģeļu dienu galvenais koncerts Trinity baznīcā (Copley Square), piedaloties Anitai Rundānei, Dr. Ingridai Gūtbergai un Ilzei Akerbergai.

Ērģeļu dienu pēdējā dienā, svētdien, 12. okt., dalībnieki aicināti apmeklēt dievkalpojumu pl. 11.00 kongresionālistu (amerikāņu draudze) baznīcā First un Second Church. Šī draudze ir Ērģeļu dienu atbalstītāja. Te jāuzsver fakts, ka draudzes koris šim gadījumam sagatavo divas latviešu komponistu dziesmas, ko dziedās latviešu valodā. Dievkalpojuma izkārtotāja ir šīs draudzes locekle un Ērģeļu dienu padomes dalībniece Izolde Lamonta. Dievkalpojumu kuplinās Anita Rundāne ar preludi un postludi. Svētdienas pēcpusdienā Guntas Plostnieces referāts „Latviešu ērģeļu mūzika." Pēc tam koncerts Trimdas draudzes baznīcā. Šajā koncertā iecerēts piesaistīt pēc iespējas vairākus gan pazīstamus, gan nepazīstamus latviešu ērģelniekus.

Jaundarbus Ērģeļu dienām apsolījuši Viktors Baštiks un Imants Mežaraups, kā arī Dr. Vilnis Cieminš savu jau uzrakstīto, bet vēl neatskaņoto darbu. Jāpiemin, ka I. Mežaraupa kompozicija būs ērģelēm un pūtēju kvintetam, laikam vienīgā šāda veida kompozicija latviešu mūzikas literātūrā. Darbu atskaņos komponists ar Oskara Ozola pūtēju kvintetu.

Rīkotāji cer, ka Ērģeļu dienas izvērtīsies par interesantu un bagātu notikumu, pirmo šāda veida sarīkojumu trimdas latviešu dzīvē. Tās notiek ALA protektorātā. Tīrais atlikums paredzēts ALA Kultūras fondam. Rīcības komitejas priekšnieks ir L. Reiters, mūzikālās programmas vadītājas Dr. Ingrīda Gūtberga un Māra Eferte—Dole.

Ivars Galiņš

LNAK padomes . . .

(Turpinājums no

„Latvian National Federation in Canada", P.O. Box 285, Postal Stn. "A", Toronto, Ont. M5W 1B2 vai birojā, kas darbojas Latviešu namā, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tel. 922-5418.

Vēlēšanu materiālu izplatīšanu, ar šoreiz, pēc iepriekšējo vēlēšanu parauga, aicinās izdarīt caur draudzem un LNAK pārstāvjiem „centros, kur tādi darbojas". Mazākos centros un izkliedēti dzīvojošie latvieši vai nevienai organizācijai un draudzei nepiederošie var informāciju materiālus pieprasīt vēlēšanu komisijai tieši.

Laviešu nacionālā apvienība Kanadā ir mūsu kopējā centrālā organizācija cīņai un darbam par Latvijas brīvību un par latviešu kultūras saglabāšanu svešumā. LNAK padomes vēlēšanu komisija aicina visas latviešu draudzes un organizācijas, kā arī visus Kanadā dzīvojošos latviešus, aktīvi piedalīties LNAK padomes vēlēšanās, tādā veidā apliecinot savu morālo atbalstu un veicot pienākumu, kāds mums uzlikts pret Latviju un latviešu tautu okupētajā dzimtenē.

R. Norītis

Aicina aizliegt Ladas importēt

Ontario Rūpniecības un tūrisma ministrs Larijs Grosmans (Larry Grossman) ierosinājis federālai valdībai nekavējoties aizliegt importēt Pad. savienībā gatavotās automašīnas Lada.

Mūsu līdzstrādniekam L. Grosmans izteicās: „Pad. savienība ar Ladu appludina Kanadas tirgu, pārdodot to zem cenas un tā apdraudot kā Ontario autorūpniecību, tā arī tās strādniekus.

Mums nebūtu jāgaida, kamēr tūkstošiem darbu ir pazaudēts un kamēr Lada ir iekaŗojusi Kanadas tirgu, un tad mēs tikai sāktu kaut ko darīt."

Lada Kanadā tiek pārdota par 4,288 dol., par 300 vai 400 dol. mazāk kā Ziemeļamerikas mazās mašīnas.

„Cilvēkiem vajadzētu pārdomāt, vai ir iespējams, ka Pad. savienība, kuŗai nav augsta produktīvitāte, varētu ražot mašīnu par ievērojami zemāku cenu nekā vairums Ziemeļamerikas automašīnu," norādīja Grosmans.

Pēc komūnistu likumiem strādniekiem valdība nosaka, kur viņi strādās, par cik un cik ilgi.

Izejmateriāli tiek cenoti par cenu, kādu valdība nosaka. Un cenas tiek noliktas tādā līmenī, kas atļauj pārdot produktus ārzemju tirgū.

Skaidrs ja Pad. savienībai ir atļauts iepludināt automašīnas šinī zemē, šai situācijai nubūs gala. Savelkot īsumā, krievi mākslīgi appludina tirgu, un tas ir jāizbeidz!" intervijas beigās norādīja ministrs L. Grosmans.

E.E.

Varonības . . .

(Turpinājums no 15. lp.)

Neaizmirsīsim, ka mēs dzīvojām Laodikejas draudzes laikmetā. Jāņa Atklāsmē vēstījumi septiņām draudzēm ir kaut kas vairāk nekā tikai uzsaukumi lokālajām Āzijas draudzēm — tie iezīmē veselus laikmetus kristietības vēsturē. Pēdējais laikmets ir Laodikejas jeb remdenības laikmets. Vairums kristieši ir kļuvuši remdeni vārda kristieši. Krstus stāv ārpusē un klaudzina pie daudzu draudžu un daudzu kristiešu sirds durvīm. (J. Atkl. 3:20). Viņš upurēja savu dzīvību lai mēs būtu nevis remdeni, bet varonīgi kristieši. Un Viņš pats ir spilgts varonības paraugs. Sekosim Kristum. Viņš mūs darīs par varonīgiem kristiešiem, kas ar prieku būs ar mieru sevi aizliegt un upurēties Dieva darbam.

Tādēļ būsim atsaucīgi!

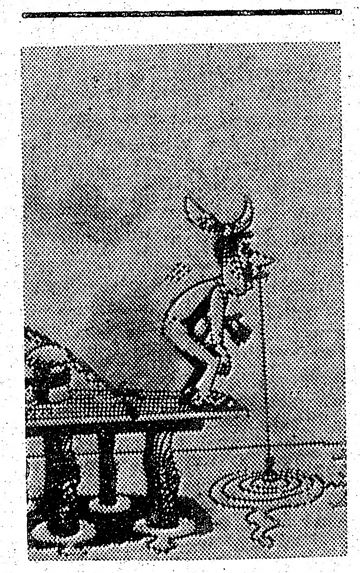

Makšķerniekam zobārsts nav vajadzīgs.

Pareģo maigu ziemu

Izdevums „Farmer's Almanac", kas iznāk jau 164 gadus, pareģo, ka pēc kārstas vasaras sausam rudenim sekošot maiga ziema. Almanachs pazīstams ar 80 proc. pareiziem laiku apstākļu pareģojumiem. Pēdējos gados tie pareizi noteikuši trīs aukstas ziemas pēc kārtas, kam sekoja siltākas ziemas ar 1979./80. gadu. Almanacha izdevējs Reijs Geigers izsakās, ka pareģojumi dibinās uz saules plankumu, planētu stāvokli un paisumu un bēgumu darbību.

Latviešu sporta apvienība Kanadā un Amerikas latviešu apv. sporta un fiziskās audzin. biroja

Ziemeļamerikas meistarsacīkstes volejbolā un basketbolā

11. un 12. okt., Lansingas Junioru kolledžas vingrotavā, Grand Ave., Lansing, Mi. ASV.

Sākums pl. 8 no rīta, abas dienas. Parāde un atklāšana sestdien pl. 11. Piedalās labākās Kanadas un ASV latviešu vienības (klubi/kopas), no Toronto, Montrealas, Otavas, Nujorkas, Čikagas, Milvokiem, Gaŗezera, Grand Rapidiem un Kalamazū. Sportistu balle setd. pl. 20.00 J's Party, 6433 W. Saginaw, Lansing. **Rīkotāji: Lansingas latv. sporta kopa.**